

คู่มือ

การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการลูกเสือ

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี เป็นกระบวนการหนึ่งที่จะเสริมสร้างระเบียบวินัยให้แก่ลูกเสือ เนตรนารี ดังนั้น เพื่อให้การจัดการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสถานศึกษาสามารถนำไปฝึกอบรมกองลูกเสือ เนตรนารี ที่ต้องการสมัครเข้าร่วมการประกวดระเบียบแถวได้อย่างถูกต้อง และนำความรู้ไปพัฒนาการฝึกระเบียบแถวอย่างต่อเนื่อง จึงได้จัดทำคู่มือการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ขึ้น สำหรับคณะกรรมการตัดสินการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด และ ระดับประเทศ รวมทั้งประโยชน์ต่อสถานศึกษาที่มีความประสงค์จะจัดส่งกองลูกเสือเนตรนารีเข้าร่วมการประกวด ฯ ด้วย ในกรณีขอขอบพระคุณ ว่าที่ร้อยโท อนุรักษ์ ยุยยุทธ ผู้ตรวจการลูกเสือ ประจํางานลูกเสือแห่งชาติ ที่ให้คำแนะนำในการจัดทำคู่มือเล่มนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ตลอดจนโรงเรียนเทพศิรินทร์ที่ให้ความร่วมมือในการสาธิตรูปแบบการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ประโยชน์จากคู่มือการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ขอน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 องค์พระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย และเนื่องในวาระครบรอบ 100 ปี ลูกเสือไทย

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการลูกเสือ
ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	1
บทนำ	3
การดำเนินงาน	5
การเตรียมสถานที่ และอุปกรณ์	6
รูปแบบการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี	8
ขั้นตอนการให้คะแนนการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี	13
แนวปฏิบัติการตัดสินการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี	15
กติกาการแข่งขันและหลักเกณฑ์การให้คะแนน	75
ใบให้คะแนนการตัดสินการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี	78
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	
- เครื่องแบบลูกเสือ	86
- เครื่องแบบผู้บังคับบัญชา	94
- เครื่องแบบเนตรนารี	98
- เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาเนตรนารี	102
- การประดับสายสะพายเครื่องหมายวิชาพิเศษ	104
- การใช้ คำบอก คำสั่ง ในพิธีกล่าวคำปฏิญาณและสวนสนาม ของลูกเสือ เนตรนารี	105
- ประกาศสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก และเข็มเครื่องหมาย แสดงวิทยฐานะ	106

บทนำ

ด้วยในปี พ.ศ. 2547 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายอดิศรย์ โปธา รามิก) เล็งเห็นว่า ขบวนการลูกเสือเป็นขบวนการของเยาวชนที่สร้างความเป็นผู้มีระเบียบวินัย กล้าหาญ อดทน มีความซื่อสัตย์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความร่วมมือร่วมใจ ความพร้อมเพรียง ความสามัคคี ความเป็นระเบียบเรียบร้อย สว่างผ่าเผยสมเกียรติของลูกเสือ ทั้งมุ่งฝึกให้เป็นผู้นำผู้ตามที่ดี เป็นผู้มีประสาทตื่นตัว สามารถเคลื่อนไหว อิริยาบถได้คล่องแคล่วว่องไว จักเสียดสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวมตาม อุดมการณ์ของลูกเสือ และมีความรับผิดชอบต่องาน รวมทั้งต้องการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียน นักศึกษา แต่งเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี อย่างถูกต้องตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี สร้างความเข้มแข็งและความสามัคคีในหมู่ คณะของลูกเสือ เนตรนารี จึงมอบหมายให้กองการลูกเสือ กรมพลศึกษา (ปัจจุบันคือสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน) จัดโครงการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ปรากฏว่าได้รับความสนใจ และความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้ง สถานศึกษาทั่วประเทศ ส่งกองลูกเสือ กองเนตรนารี เข้าร่วมการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ส่งผล ให้สถานศึกษาดำเนินการฝึกระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี อย่างสม่ำเสมอ

ดังนั้น สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน จึงได้ดำเนินการจัดโครงการประกวดระเบียบ แถวลูกเสือ เนตรนารี ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน และ นับเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ใช้เป็นแนวทางในการสร้าง นักเรียน นักศึกษา ให้เป็นผู้มีคุณธรรม มีบุคลิกภาพที่ดี ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนี้ยัง ฝึกฝนให้เป็น พลเมืองดี เกิดความสามัคคีปรองดองกันในชาติได้อย่างประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ แนวการขับเคลื่อนการปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สอง ซึ่งล้วนมีจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรม มีความรอบรู้ มีความ พร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่สังคม ฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง ซึ่งกระทรวงศึกษาได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้การพัฒนาบุคลิกภาพคนบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมตามจุดเน้นดังกล่าว

ในปี พ.ศ.2553 สำนักการลูกเสือ ฯ ได้ตระหนักถึง แนวทางที่จะให้นักเรียนมีคุณลักษณะดังกล่าว จึงมีการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมลูกเสือที่ส่งผลต่อคุณลักษณะนักเรียนที่พึงประสงค์ โดยเลือกกิจกรรมการ ประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ลูกเสือ เนตรนารี มีระเบียบวินัย มีความ เข้มแข็ง อดทน อดกลั้น รู้จักเสียดสละ รู้จักสามัคคี รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ ช่วยเหลือสังคม อันเป็นคุณธรรม ที่ลูกเสือ เนตรนารี จะต้องยึดถือปฏิบัติตามอุดมการณ์ของลูกเสือ สามารถนำไปสู่การเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น จึงได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จในการใช้ระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักเรียน นักศึกษา

จากการดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จในการใช้ระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารีพัฒนา
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน นักศึกษา โดยการเก็บข้อมูลภาคสนาม พบว่าหน่วยงานที่ดำเนินการ
จัดกิจกรรมการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี และสถานศึกษาที่เข้าร่วมการประกวดฯ จากทั่วประเทศ
ต้องการให้สำนักงานลูกเสือฯ จัดทำคู่มือการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี เพื่อใช้เป็นแนวทางการ
จัดประกวดระเบียบแถวลูกเสือฯ และสามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ที่กำหนด ได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น จึงได้
ดำเนินการจัดทำคู่มือการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ขึ้น

การดำเนินงาน

1. สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน

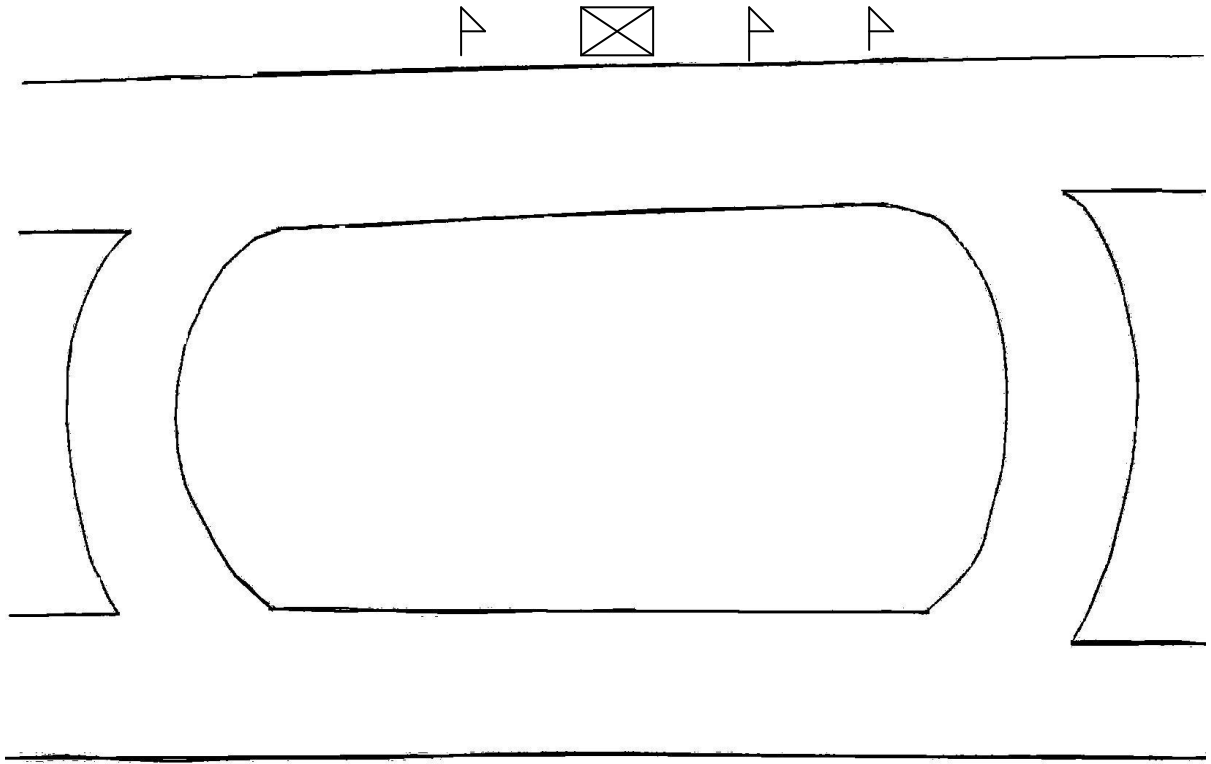
- ขออนุมัติโครงการและงบประมาณ
- จัดทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทั่วประเทศ เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี
- โอนเงินงบประมาณไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทั่วประเทศ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน รวมทั้งค่าพาหนะในการจัดส่งสถานศึกษาที่ชนะเลิศการประกวด ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด และระดับประเทศ
- ติดตามผลการดำเนินงานการจัดการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับจังหวัด
- จัดการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ระดับประเทศ ในวันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ 1 กรกฎาคมของทุกปี

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

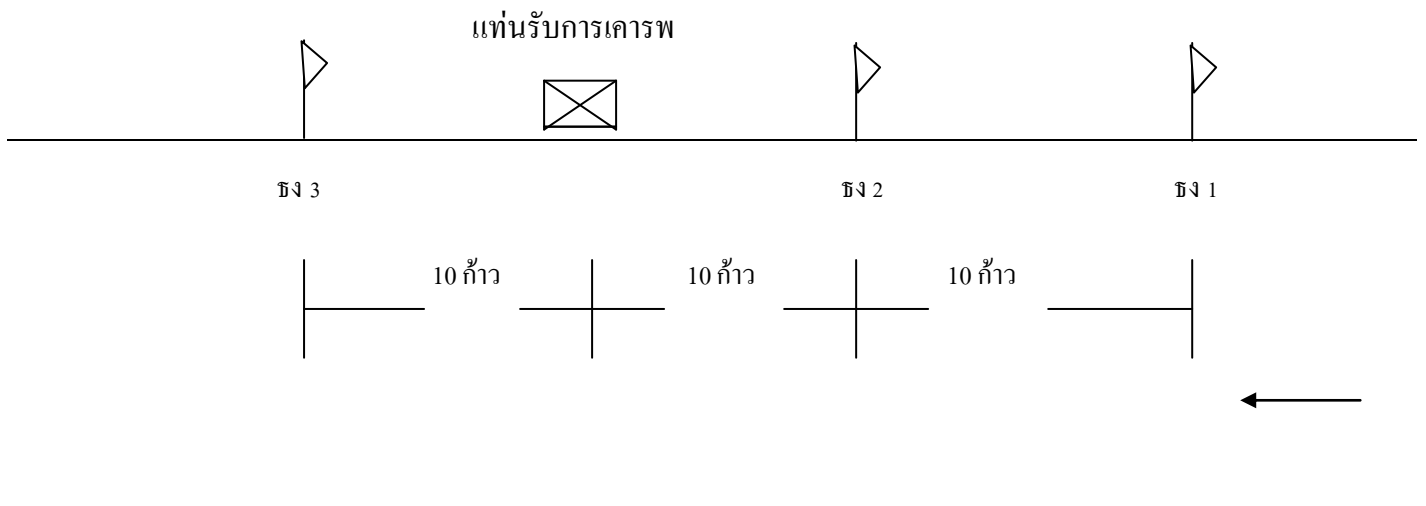
- ดำเนินการจัดการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ภายในเขตพื้นที่การศึกษา โดยประกาศเชิญชวนไปยังหน่วยงานทุกสังกัด ให้จัดส่งกองลูกเสือ เนตรนารี เข้าร่วมการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- จัดส่งกองลูกเสือ เนตรนารี ที่ชนะเลิศการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ระดับเขตพื้นที่การศึกษา เข้าร่วมการประกวด ฯ ระดับจังหวัด
- จัดส่งกองลูกเสือ เนตรนารี ที่ชนะเลิศการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ระดับจังหวัด เข้าร่วมการประกวด ฯ ระดับประเทศ

การเตรียมสถานที่

1. สถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการจัดการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ได้แก่ สนามกีฬาที่มีคู่วิ่ง สนามกีฬาของสถานศึกษา หรือสถานที่อื่นที่เหมาะสม

2. ระยะทางการเดินการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ที่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระยะของการเดินสวนสนามผ่านธง 3 ธง

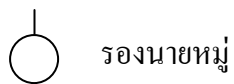
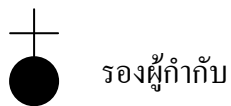
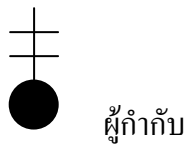
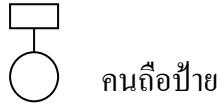
3. อุปกรณ์ และสื่อ

1. ชง 3 ชง **ชง 1** สีเหลือง (ชงเตรียมทำความเคารพ) **ชง 2** สีแดง (ชงทำความเคารพ) และ **ชง 3** สีเขียว (ชงเลิกทำความเคารพ)
  2. แทนรับการเคารพ
  3. เครื่องขยายเสียง
  4. เทปเพลง/หรือวงดุริยางค์
    - เพลงสรรเสริญพระบารมี
    - เพลงเดินสวนสนาม
    - แตรเดี่ยว
- ฯลฯ

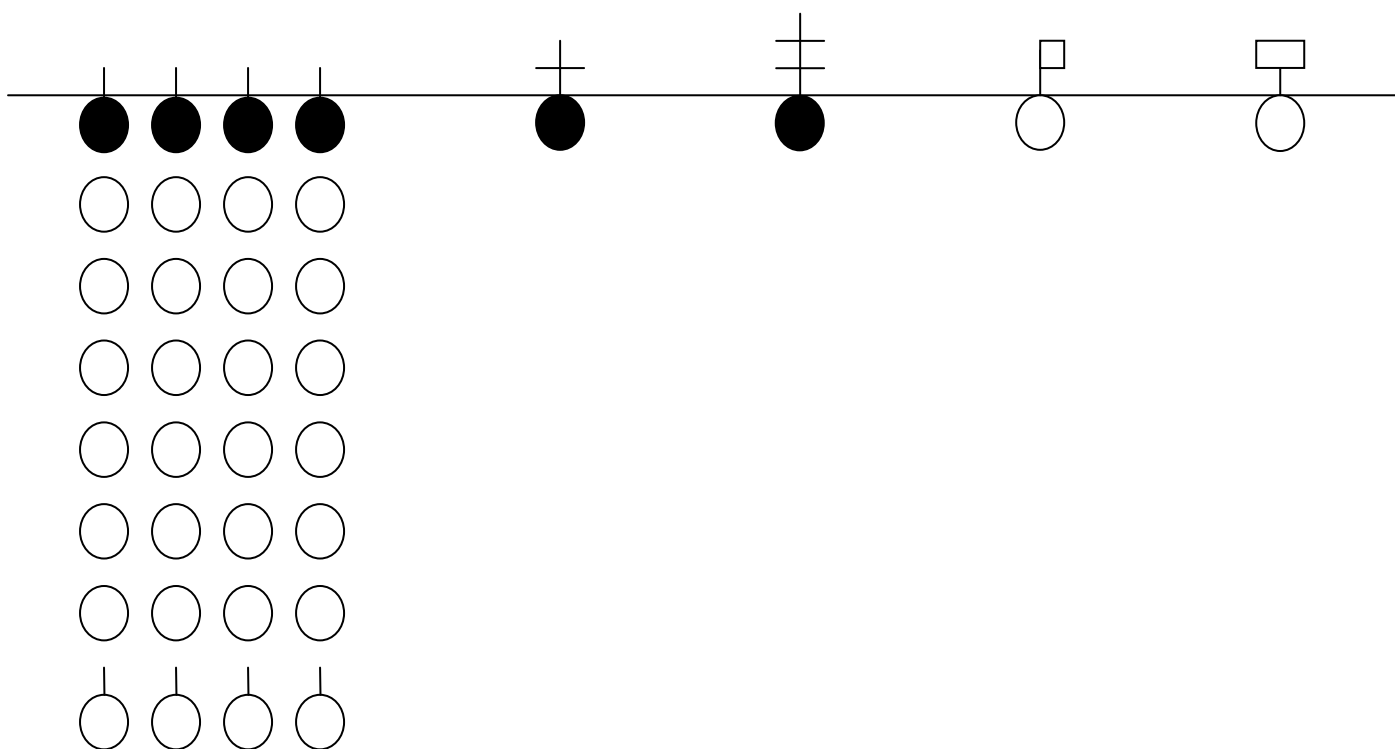
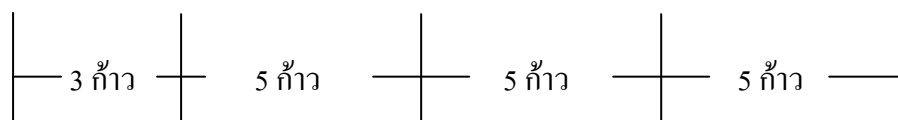

รูปแบบการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี

1. สัญลักษณ์

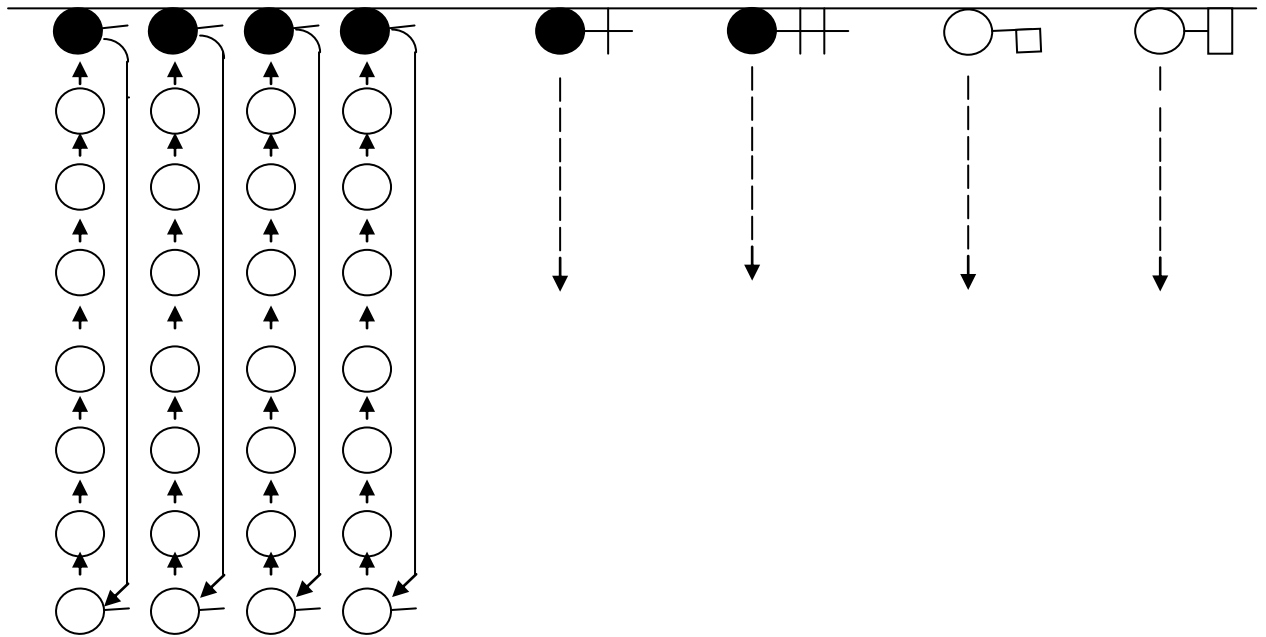
2. การตั้งแถวในสนาม

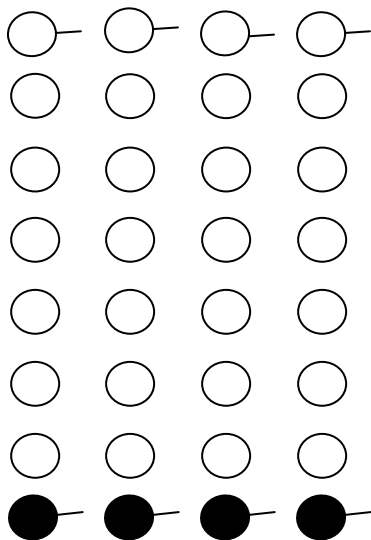
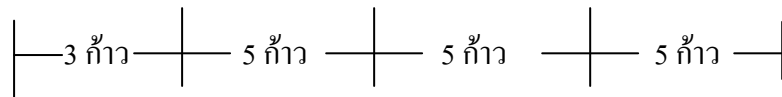
แถวตอนเรียงสี่ ระยะเคียงระหว่างหมู่ 1 ช่วงศอก

ระยะต่อระหว่างบุคคลภายในหมู่ 1 ช่วงแขน

3. การปรับขบวนสวนสนาม

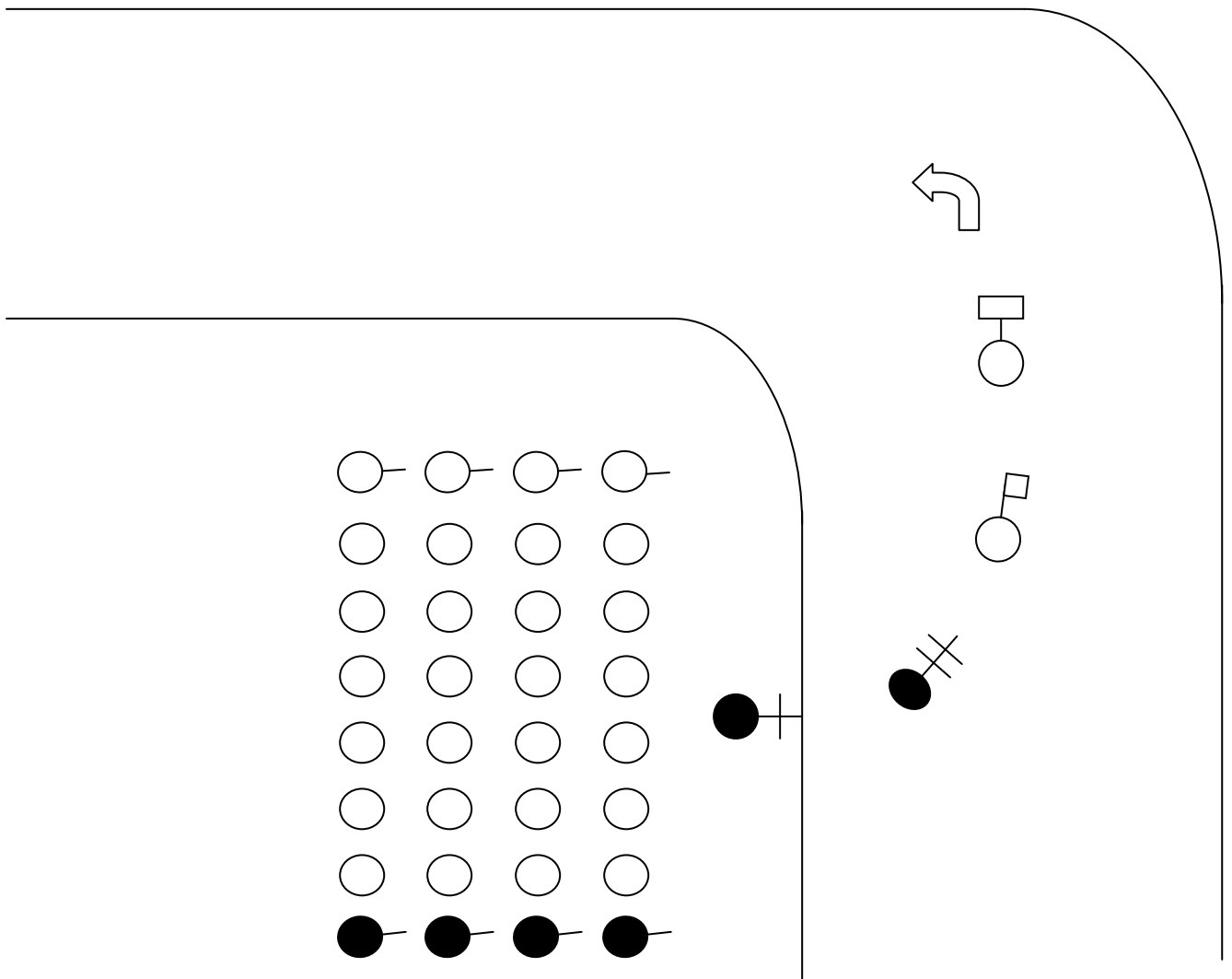
หมายเหตุ ให้นำหมู่เดินผ่านหน้าหมู่ของตน ไปยืนแทนที่รองนายหมู่ ลูกหมู่ทุกคนเดินตามไปยืนต่อจากนายหมู่ตามลำดับเป็นแถวหน้ากระดานหมู่ปีระยะ ดังรูป

แถวหน้ากระดานหมู่ปีระยะ ระยะเคียงระหว่างบุคคลภายในหมู่ 1 ช่วงศอก

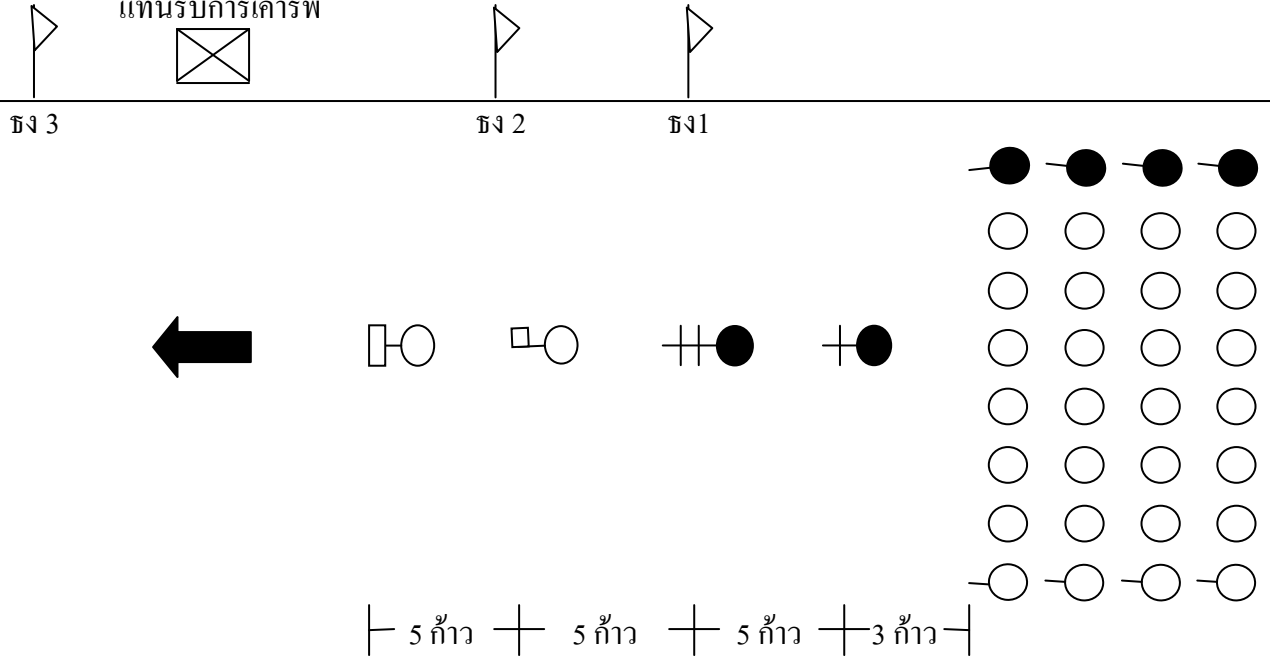
ระยะต่อระหว่างหมู่ 1 ช่วงแขน

4. รูปแบบการเดินเลียวซ้าย

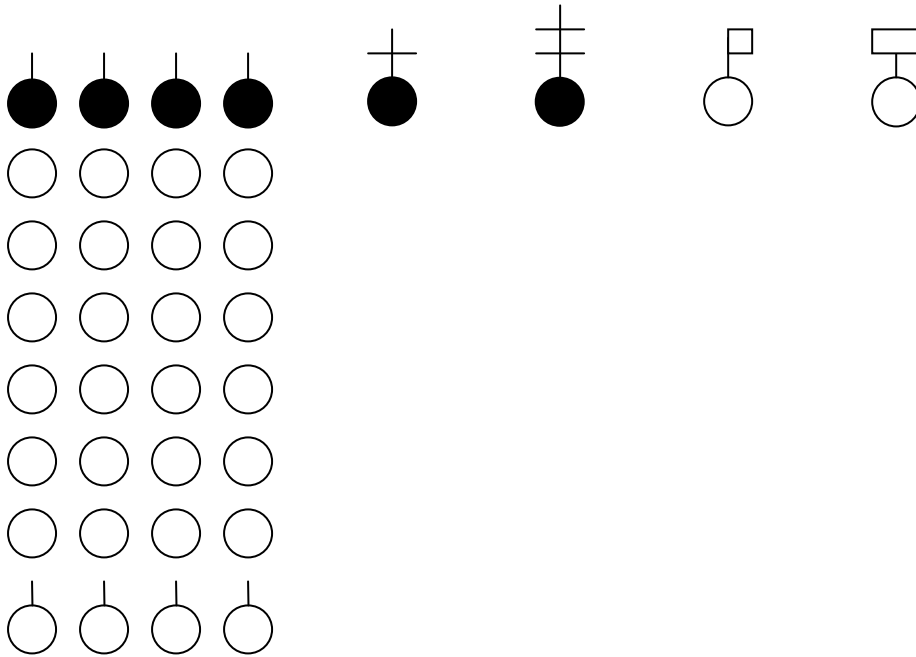
5. รูปแบบการเดินทางสนามผ่านธง 3 ธง

แท่นรับการเคารพ

ขั้นตอนการให้คะแนนการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี

ขั้นตอนที่ 1 การให้คะแนนป้าย ธงประจำกอง ไม้ถือ ไม้พลองหรือไม้ง่าม และเครื่องแบบขณะยืนอยู่กับที่

เมื่อกองลูกเสือและเนตรนารี ตั้งแถวในสนามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว (และอยู่ในท่าพักตามระเบียบ) ให้คณะกรรมการตัดสินดำเนินการตัดสินให้คะแนนดังนี้

1. การยื่นถือป้าย ธงประจำกอง ไม้ถือ ไม้ง่าม หรือไม้พลอง (ตามประเภทลูกเสือ)
2. ขนาดของป้าย ธงประจำกอง ไม้ถือ ไม้ง่าม หรือไม้พลอง (ตามประเภทลูกเสือ)
3. เครื่องแบบผู้กำกับ รองผู้กำกับ รวมทั้งการประดับเครื่องหมายตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบ ฯ และประกาศของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
4. เครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารี รวมทั้งการประดับเครื่องหมายตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบ และข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

ขั้นตอนที่ 2 การให้คะแนนการทำความเคารพและการกล่าวคำปฏิญาณ

เมื่อคณะกรรมการตัดสินเครื่องแบบให้คะแนนเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการตัดสินการทำความเคารพ และการกล่าวคำปฏิญาณขณะยืนอยู่กับที่ดำเนินการตัดสินให้คะแนน ดังนี้

1. การทำความเคารพของผู้ถือป้าย ผู้ถือธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับและลูกเสือในแถว
2. การกล่าวคำปฏิญาณของผู้ถือป้าย ผู้ถือธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับและลูกเสือในแถว
3. การทำวาทัน ปรับขบวนสวนสนาม และแบกอาวุธ

ขั้นตอนที่ 3 การให้คะแนนการเดินสวนสนาม

คณะกรรมการตัดสินการเดินสวนสนามดำเนินการตัดสินให้คะแนน เริ่มตั้งแต่คำสั่ง “สวนสนาม” “หน้า-เดิน” เป็นต้นไปจนถึงธงที่ 1 (เตรียมทำความเคารพ) ดังนี้

1. การแบกป้าย แบกธงประจำกอง การถือไม้ถือ (ทำบ่าอาวุธ) แบกไม้ง่าม (ไม้พลอง)
2. การตะเท้าออกเดิน การตบเท้า ด้วยความพร้อมเพรียงทั้งกอง
3. การเดินสวนสนาม (ถ้าตัวตั้งตรง) การแกว่งแขนถูกต้องพร้อมเพรียงกัน(ตาแลตรงไปข้างหน้า)
4. การสั่ง “เลียวซ้าย” ของรองผู้กำกับ และการเดินเลียวซ้ายของกองลูกเสือ เนตรนารี
5. ระยะต่อ ระยะเคียงตามที่กำหนด
6. การหันป้ายของผู้ถือป้าย ก่อนถึงธงที่ 1 20 ก้าว

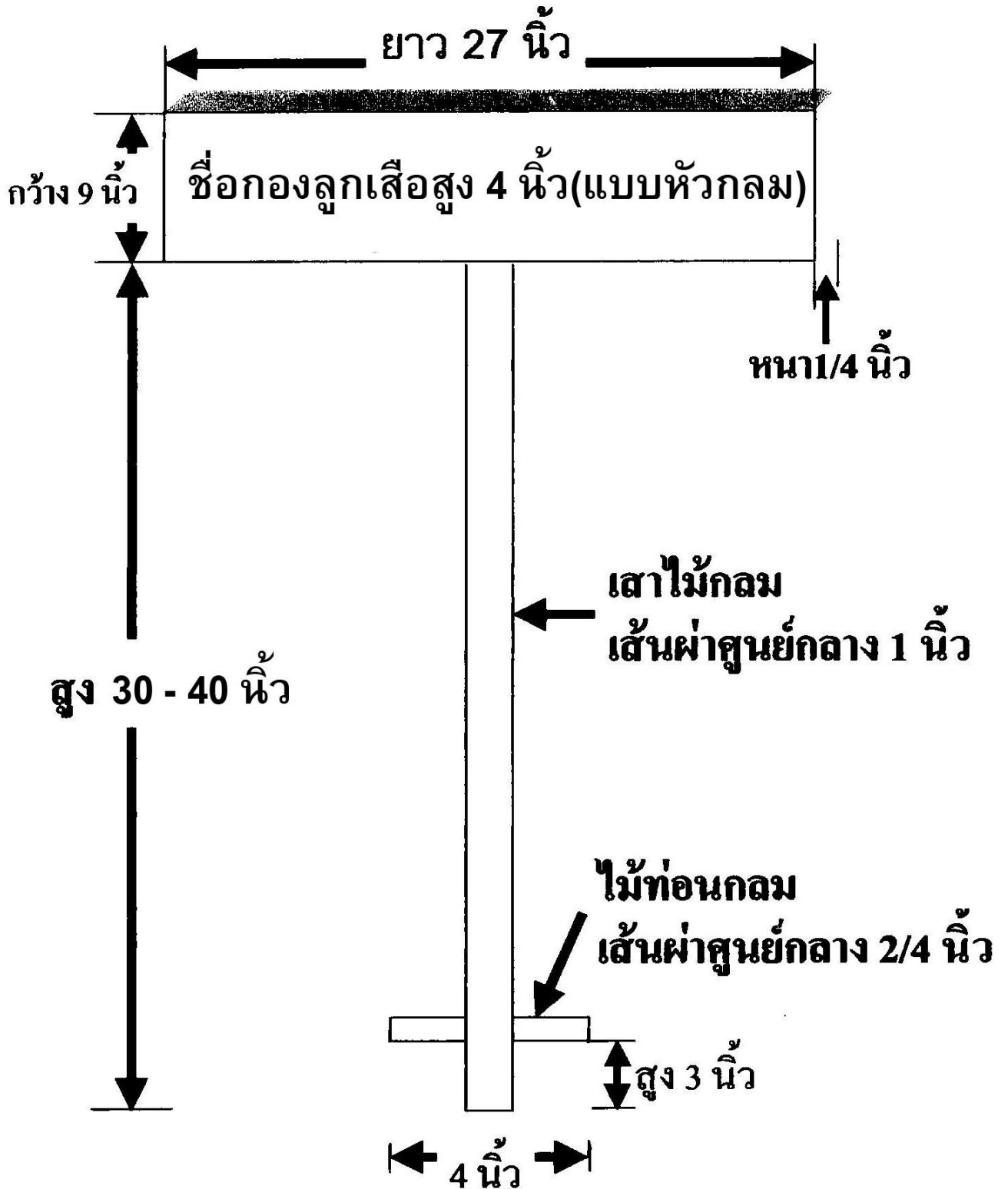
ขั้นตอนที่ 4 การให้คะแนนการทำความเคารพเมื่อผ่านธง 3 ธง

คณะกรรมการตัดสินการทำความเคารพเมื่อผ่านธง 3 ธง จะแยกย้ายกันไปประจำ ณ ธง 3 ธง ดังกล่าว เพื่อให้คะแนน ดังนี้

1. การเดินผ่านธง 3 ธง ของผู้แบกป้าย
2. การเดินผ่านธง 3 ธง ของผู้แบกธงประจำกอง
3. การเดินผ่านธง 3 ธง ของผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี
4. การเดินผ่านธง 3 ธง ของรองผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี (รวมทั้งการสั่ง “ระวัง” ก่อนถึงธงที่ 1 และการสั่ง “เลขวา - ทำ” ก่อนถึงธงที่ 2 ของรองผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี)
5. การเดินผ่านธง 3 ธง ของแถวลูกเสือ เนตรนารี แต่ละแถว
6. ระยะต่อ ระยะเคียง และความพร้อมเพรียง

แนวปฏิบัติการตัดหินการประกวระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี

ก. ป้ายสวนสนาม

หมายเหตุ ตัวป้าย สีขาวทั้งหมด และตัวอักษรสีน้ำเงิน

ข. ชงประจำกอง

1. ชงประจำกองลูกเสือสำรอง

ทำด้วยผ้าสีเหลือง ขนาด 90 x 60 ซม. มีครุยสีเขียวยาว 8 ซม. สามด้าน ตรงกลางมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีเขียว ขนาด 40 x 25 ซม. ได้ตราบอกชื่อกองลูกเสือ ตัวอักษรพิมพ์ธรรมดาสีเขียว ขนาดพองาม ยอดคันธงทำด้วยโลหะเป็นรูปวชิรสีเงิน

2. ชงประจำกองลูกเสือสามัญ

ทำด้วยผ้าสีเขียว ขนาด 120 x 80 ซม. มีครุยสีเหลืองยาว 8 ซม. สามด้าน ตรงกลางมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีเหลือง ขนาด 40 x 25 ซม. ได้ตราบอกชื่อกองลูกเสือ ตัวอักษรพิมพ์ธรรมดาสีเหลือง ขนาดพองาม ยอดคันธงทำด้วยโลหะเป็นรูปวชิรสีเงิน

3. ชงประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ทำด้วยผ้าสีเลือดหมู ขนาด 120 x 80 ซม. มีครุยสีเหลืองยาว 8 ซม. สามด้าน ตรงกลางมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีเหลือง ขนาด 40 x 25 ซม. ได้ตราบอกชื่อกองลูกเสือ ตัวอักษรพิมพ์ธรรมดาสีเหลือง ขนาดพองาม ยอดคันธงทำด้วยโลหะเป็นรูปวชิรสีเงิน

4. ชงประจำกองลูกเสือวิสามัญ

ทำด้วยผ้าสีขาบ ขนาด 120 x 80 ซม. มีครุยสีเหลืองยาว 8 ซม. สามด้าน ตรงกลางมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีเหลืองขนาด 40 x 25 ซม. ได้ตราบอกชื่อกองลูกเสือ ตัวอักษรพิมพ์ธรรมดาสีเหลือง ขนาดพองาม ยอดคันธงทำด้วยโลหะสีเงินเป็นรูปวชิรสีเงิน

5. ชงประจำกองเนตรนารีสำรอง

ทำด้วยผ้าสีเหลือง ขนาด 90 x 60 ซม. มีครุยสีเขียวยาว 8 ซม. สามด้าน ตรงกลางมีตรานเนตรนารีสีเขียว ขนาด 40 x 25 ซม. ได้ตราบอกชื่อกองเนตรนารี ตัวอักษรพิมพ์ธรรมดาสีเขียว ขนาดพองาม ยอดคันธงทำด้วยโลหะเป็นรูปวชิรสีเงิน

6. ชงประจำกองเนตรนารีสามัญ

ทำด้วยผ้าสีเขียว ขนาด 120 x 80 ซม. มีครุยสีเหลืองยาว 8 ซม. สามด้าน ตรงกลางมีตรานเนตรนารีสีเหลือง ขนาด 40 x 25 ซม. ได้ตราบอกชื่อกองเนตรนารี ตัวอักษรพิมพ์ธรรมดาสีเหลือง ขนาดพองาม ยอดคันธงทำด้วยโลหะสีเงินเป็นรูปวชิรสีเงิน

7. ชงประจำกองเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

ทำด้วยผ้าสีเลือดหมู ขนาด 120 x 80 ซม. มีครุยสีเหลืองยาว 8 ซม. สามด้าน ตรงกลางมีตรานเนตรนารีสีเหลือง ขนาด 40 x 25 ซม. ได้ตราบอกชื่อกองเนตรนารี ตัวอักษรพิมพ์ธรรมดาสีเหลือง ขนาดพองาม ยอดคันธงทำด้วยโลหะสีเงินเป็นรูปวชิรสีเงิน

8. ธงประจำกองเนตรนารีวิสามัญ

ทำด้วยผ้าสีขาบ ขนาด 120 x 80 ซม. มีครุยสีเหลืองยาว 8 ซม. สามด้าน ตรงกลางมีตรานเนตรนารีสีเหลือง ขนาด 40 x 25 ซม. ใต้ตราบอกชื่อกองเนตรนารี ตัวอักษรพิมพ์ธรรมดาสีเหลือง ขนาดพองาม ยอดคันธงทำด้วยโลหะสีเงินเป็นรูปวชิรสีเงิน

ค. ไม้ถือ

ตัวไม้มีลักษณะกลม เส้นผ่าศูนย์กลางหัวไม้ 1.8 ซม. กลางไม้ 1.5 ซม. ปลายไม้ 1.2 ซม. ยาว 75 ซม. ที่หัวไม้และปลายไม้มีปลอกทองเหลืองหุ้ม ทางด้านหัวไม้ยาว 6 ซม. ด้านปลายไม้ยาว 4 ซม. จากหัวไม้ลงมา 12 ซม. ให้มีพู่ 2 พู่ ผูกติดอยู่กับไม้ และจากหัวไม้ลงมา 16 ซม. ให้มีปลอกทองเหลืองเป็นตราคณะลูกเสือแห่งชาติหุ้มอยู่ ไม้ถือให้เป็นสีน้ำตาลแก่

พู่ของไม้ถือเป็นด้ายหรือไหมพรม สีตามประเภทของลูกเสือ ถ้าเป็นเชือกผูกติดกับไม้ถือ ปลายเชือกยาวข้างละ 6 ซม. ต่อจากปลายเชือกแต่ละข้างทำเป็นพู่ยาวข้างละ 7 ซม. ขนาดโตพอสมควร

ง. ไม้พลองสำหรับลูกเสือ เนตรนารีสามัญ

ไม้พลองให้มียลักษณะกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 ซม. ยาว 150 ซม. ใต้หัวพลองลงมา 20 ซม. ให้เจาะรูร้อยเชือกสำหรับรวมกระโจมได้ ใต้รูเจาะร้อยเชือกลงมาอีก 5 ซม. ให้ขีดเครื่องหมายเป็นเครื่องหมายมาตราเมตริก ให้อ่านได้ทุกเซนติเมตรจนถึง 75 ซม.

จ. ไม้ง่ามสำหรับลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่และวิสามัญ

ทำด้วยไม้ (ที่มีความแกร่งและเหนียวพอสมควร) เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ $\frac{3}{4}$ นิ้ว ปลายไม้ง่ามทั้ง 2 ง่าม ยาวประมาณ 2-3 นิ้ว ลักษณะของไม้ง่ามค่อนข้างตรง (ไม่คดงอมากเกินไป) ความสูงของไม้ง่ามให้ร่องง่ามอยู่พอดีกับร่องไหล่ของผู้ถือโดยประมาณ

ฉ. เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ

ผู้กำกับ รองผู้กำกับ

1. ผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

1.1 เครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย) ประกอบด้วย

(ก) หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้าง สีเทา มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวกมีหัวเข็มขัดสีน้ำตาลแก่ด้านซ้าย ปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ (สายรัดทำด้วยเชือกถัก สีเดียวกับหมวกผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง) มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อน สีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ค) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่มีขลิบสีขาวขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

(ง) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง 4 ซม.

(ฉ) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพูสีเขียวข้างละ 2 พู

(ช) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

1.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย) ประกอบด้วย

(ก) เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ

(ข) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลัดดำ เป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายผูกนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย

(ค) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะรูปโล่ยาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีทอง พื้นสีเขียวมีอักษร “ล.ร.” เป็นของผู้กำกับลูกเสือสำรอง พื้นสีแดงมีอักษร “ล.ร.” เป็นของรองผู้กำกับลูกเสือสำรอง อยู่เหนือรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างขวา

(ง) เครื่องหมายสังกัด

ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 7 ซม. กว้าง 1.5 ซม. มีชื่อกลุ่มหรือกองสีขาวติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

เลขกลุ่ม เลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 3.5 ซม. ขลิบริมสีขาว มีตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 ซม. อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาวสูง 1 ซม. ติดใต้เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง ถ้าไม่มีกลุ่มลูกเสือให้มีเลขกองอย่างเดียว

หมายเหตุ สำหรับผู้อำนวยการลูกเสือ โรงเรียนและรองผู้อำนวยการลูกเสือ โรงเรียนไม่มีเลขกลุ่มและเลขกอง

(จ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือเบื้องต้น ทำด้วยหนังเป็นห่วงกิลเวลล์ สวมผ้าผูกคอ

(ข) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นจุดเบดจ์ ทำด้วยไม้สองท่อน ร้อยด้วยเชือกหนังสวมคอ ด้านหลังให้เชือกอยู่ใต้ผ้าผูกคอ ด้านหน้าให้ไม้วางทับผ้าผูกคอ

หมายเหตุ เมื่อสวมสายปิด ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

2. ผู้กำกับลูกเสือสำรอง (หญิง)

2.1 เครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสำรอง (หญิง) ประกอบด้วย

(ก) หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้าง สี kaki มีหนัง หรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวก มีหัวเข็มขัดสีน้ำตาลแก่ด้านซ้าย ปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ (สายรัดทำด้วยเชือกถักสีเดียวกับหมวกผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง) มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อน สีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทองเวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ค) กระโปรง สี kaki ยาวครึ่งน่อง ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บาน

(ง) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่มีขลิบสีขาบขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

(จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่กว้าง 3 ซม.

(ฉ) ถุงเท้า สั้นสี kaki

(ช) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

2.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสำรอง (หญิง)

(ก) เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ

(ข) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลัดดำ เป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายผูกนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย

(ค) เครื่องหมายตำแหน่ง เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

(ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย) (สำหรับผู้อำนวยการลูกเสือ โรงเรียน และรองผู้อำนวยการลูกเสือ โรงเรียน ไม่มีเลขกลุ่มและเลขกอง)

(จ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือเบื้องต้น ทำด้วยหนังเป็นห่วงกิลเวลล์ สวมผ้าผูกคอ

(ข) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นจุดเบดจ์ ทำด้วยไม้สองท่อน ร้อยด้วยเชือกหนังสวมคอ ด้านหลังให้เชือกอยู่ใต้ผ้าผูกคอ ด้านหน้าให้ไม้วางทับผ้าผูกคอ

หมายเหตุ เมื่อสวมสายปิด ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

3. รองผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

เครื่องแบบรองผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย) ต่างกันที่เครื่องหมายตำแหน่งที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างขวา

4. รองผู้กำกับลูกเสือสำรอง (หญิง)

เครื่องแบบรองผู้กำกับลูกเสือสำรอง (หญิง)

เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (หญิง) ต่างกันที่เครื่องหมายตำแหน่งที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างขวา

5. ผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (ชาย)

5.1 เครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (ชาย) ประกอบด้วย

(ก) หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้าง สี kaki มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่ กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวก มีหัวเข็มขัดสีน้ำตาลแก่ ด้านซ้ายปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ (สายรัดทำด้วยเชือกถักสีเดียวกับหมวกผูกเป็นปมไว้ด้านหลัง) มีตราหน้าหมวกเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง
หมวกทรงอ่อน สีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อ คอพับสี kaki แขนสั้นเนื้อสอหรือแขนยาวรัดข้อมือ มีคุมที่ข้อมือข้างละ 1 คุม ผ่าอกตลอดคอเสื้อทำเป็นสาบกว้าง 3.5 ซม. มีคุมเนื้อเข็มขัด 4 คุม ออกมีกระเป๋าข้างละ 1 กระเป๋ามีแถบตรงกึ่งกลางตามทางดิ่งปกคลุม ชายกลางแหลม เจาะรั้งคุมกึ่งกลางกระเป๋า 1 คุม มีอินทรีชนิดเดียวกับเสื้ออยู่เหนือบ่าทั้งสองข้าง ด้านไหล่กว้าง 3.5 ซม. เย็บติดกับตะเข็บไหล่เสื้อด้านคอกว้าง 2.5 ซม. ปลายมน มีคุมที่ปลายอินทรีทางด้านคอด้านละ 1 คุม คุมลักษณะกลมแบนทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่ ให้สอดชายเสื้ออยู่ในกางเกง

(ค) กางเกง สี kaki ขาสั้น หรือขายาว ขาตรง ไม่พับปลายขา

(ง) เนคไท สีเขียว กัดเข็มเครื่องหมายเนตรนารีขนาดเล็กสีเงินลงยา

(จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดผู้บังคับบัญชาหญิง แต่กว้าง 4 ซม.

(ฉ) ถุงเท้า สี kaki

(ช) รองเท้า หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลหุ้มสัน ผูกเชือก ไม่มีลวดลาย

5.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (ชาย)

(ก) เครื่องหมายจังหวัด ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้าย

(ข) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลัดดำเป็นห่วงคล้องคอปลายสายนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย

(ค) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะรูปวงรี กว้าง 3 ซม. ยาว 4 ซม. ตรงกลางมีเครื่องหมายเนตรนารี สีทองพื้นสีเขียวและขอบสีทอง

(ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

(จ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับเนตรนารีเบื้องต้น ทำด้วยโลหะสีเงิน รูปตราเนตรนารี ขนาดกว้าง 2 ซม. ยาว 3 ซม.

(ฉ) เครื่องหมายวูดแบดจ์ 2 ท่อน ให้ใช้เครื่องหมายวูดแบดจ์ 2 ท่อน ได้เช่นเดียวกับผู้บังคับบัญชา ลูกเสือ (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ที่ 2358/2526 ลงวันที่ 4 กันยายน 2526) หมายถึง เมื่อสวมสายปัด ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

6. ผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (หญิง)

6.1 เครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (หญิง) ประกอบด้วย

(ก) หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้าง สีกากี มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่ กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวก มีหัว เข็มขัดสีน้ำตาลแก่ ด้านซ้ายปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังสีริษะ สายรัดทำด้วยเชือกถัก สีเดียวกับหมวกผูกเป็นปมไว้ด้านหลัง มีตราหน้าหมวกเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อน สีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวม ให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อคอพับ สีกากี แขนสั้นเนื้อสกอ หรือแขนยาวรัดข้อมือ มีคุมที่ข้อมือข้างละ 1 เม็ด ผ่าอกตลอด ออกเสื้อทำเป็นสาบกว้าง 3.5 ซม. มีคุมเนื้อเข็มขัด 4 เม็ด ออกมีกระเป๋ายาวข้างละ 1 กระเป๋า มีแถบตรงกึ่งกลาง ตามทางดิ่ง ปกคลุม ชายกลางแหลม เจาะรั้งคุมกึ่งกลางกระเป๋า 1 เม็ด มีอินทรีทูลีเดียวกับเสื้ออยู่เหนือบ่า ทั้งสองข้าง ด้านไหล่กว้าง 3.5 ซม. เย็บติดกับตะเข็บไหล่เสื้อด้านคอกว้าง 2.5 ซม. ปลายมนมีคุมที่ปลาย อินทรีทูลีทางด้านคอด้านละ 1 เม็ด คุมลักษณะกลมแบนทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่ ให้สอดชายเสื้ออยู่ใน กระโปรง

(ค) (1) กระโปรง สีกากี ขาวคลุมเข่า ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บานหรือ

(2) กางเกง สีกากี ขาวขาตรง ไม่พับปลายขา หรือ

(3) กางเกงกระโปรง สีกากี ขาวครึ่งเข่า มีตะเข็บหน้า 2 ตะเข็บ หลัง 2 ตะเข็บ มีกระทบจีบ ด้านหน้าและด้านหลัง

(ง) เนคไท สีเขียว กัดเข็มเครื่องหมายเนตรนารีขนาดเล็กสีเงินลงยา

(จ) เข็มขัด หนังสีน้ำตาล กว้าง 3 ซม. หัวรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทำด้วยโลหะสีทอง มีลายคุณรูป เครื่องหมายเนตรนารี

(ฉ) ถุงเท้า สีกากี พับสั้นเพียงข้อเท้า

(ช) รองเท้า หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลหุ้มสัน ผูกเชือก ไม่มีลวดลาย

6.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (หญิง)

(ก) เครื่องหมายจังหวัด ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้าย

(ข) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลัดดำ เป็นห่วงคล้องคอปลายสายนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าสีเสื้อข้างซ้าย

(ค) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะรูปวงรี กว้าง 3 ซม. ยาว 4 ซม. ตรงกลางมีเครื่องหมายเนตรนารีสีทอง พื้นสีเขียวและขอบสีทอง

(ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

(จ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับเนตรนารีเบื้องต้น ทำด้วยโลหะสีเงิน รูปตราเนตรนารี ขนาดกว้าง 2 ซม. ยาว 3 ซม.

(ฉ) เครื่องหมายวูดแบดจ์ 2 ท่อน เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (ชาย)

หมายเหตุ เมื่อสวมสายปัด ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

7. รองผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (ชาย)

เครื่องแบบรองผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (ชาย)

เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (ชาย) เครื่องหมายตำแหน่งทำด้วยโลหะรูปวงรี กว้าง 3 ซม. ยาว 4 ซม. ตรงกลางมีเครื่องหมายเนตรนารีสีทอง พื้นสีแดง ขอบสีทอง ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าสาย

8. รองผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (หญิง)

เครื่องแบบรองผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (หญิง)

เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (หญิง) เครื่องหมายตำแหน่งทำด้วยโลหะรูปวงรี กว้าง 3 ซม. ยาว 4 ซม. ตรงกลางมีเครื่องหมายเนตรนารีสีทอง พื้นสีแดงขอบสีทอง ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าสาย

9. ผู้กำกับลูกเสือสามัญ (ชาย)

9.1 เครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสามัญ (ชาย) ประกอบด้วย

(ก) หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้าง สีเทา มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวกมีหัวเข็มขัดสีน้ำตาลแก่ด้านซ้าย ปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ สายรัดทำด้วยเชือกถักสีเขียวกับหมวกผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อน สีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ค) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่มีขลิบสีเขียวขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

(ง) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง 4 ซม.

(ฉ) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพูสีเขียวข้างละ 2 พู

(ซ) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

9.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสามัญ(ชาย)

(ก) เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตาม กฎกระทรวง ว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ ดัดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน

(ข) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลัดดำ เป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายผูกนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย

(ค) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะ รูปโล่ ยาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ สีทอง พื้นสีเขียว ดัดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างขวา

(ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

(จ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือเบื้องต้น ทำด้วยหนังเป็นห่วงกิลเวลล์ สวมผ้าผูกคอ

(ฉ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นสูงแบบดัจ ทำด้วยไม้สองท่อน ร้อยด้วยเชือกหนังสวมคอ ด้านหลัง ให้เชือกอยู่ใต้ผ้าผูกคอ ด้านหน้าให้ไม้วางทับผ้าผูกคอ
หมายเหตุ เมื่อสวมสายบีด ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

10. ผู้กำกับลูกเสือสามัญ (หญิง)

10.1 เครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสามัญ(หญิง) ประกอบด้วย

(ก) หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้าง สีกาเกี มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวก มีหัวเข็มขัดสีน้ำตาลแก่ด้านซ้าย ปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังสีริษะ สายรัดทำด้วยเชือกถัก สีเดียวกับหมวกผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อน สีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ค) กระโปรง สีกาเกี ยาวครึ่งน่อง ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บาน

(ง) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่มีขลิบสีขาบ ขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

(จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่กว้าง 3 ซม.

(ฉ) ถุงเท้า ส้นสีกาเกี

(ซ) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

10.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสามัญ(หญิง)

- (ก) เครื่องหมายจังหวัด ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน
  - (ข) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลับดำ เป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายผูกนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย
  - (ค) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะ รูปโล่ ยาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ สีทอง พื้นสีเขียว ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าขวา
  - (ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)
  - (จ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือเบื้องต้น ทำด้วยหนังเป็นห่วงกิลเวลล์ สวมผ้าผูกคอ
  - (ฉ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นจุดแบดจ์ ทำด้วยไม้สองท่อน ร้อยด้วยเชือกหนังสวมคอ ด้านหลัง ให้เชือกอยู่ใต้ผ้าผูกคอ ด้านหน้าให้ไม้วางทับผ้าผูกคอ
- หมายเหตุ เมื่อสวมสายปิด ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

11. รองผู้กำกับลูกเสือสามัญ (ชาย)

เครื่องแบบรองผู้กำกับลูกเสือสามัญ (ชาย)

เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสามัญ (ชาย) ต่างกันที่เครื่องหมายตำแหน่งพื้นสีแดงที่กึ่งกลางกระเป๋าขวา

12. รองผู้กำกับลูกเสือสามัญ(หญิง)

เครื่องแบบรองผู้กำกับลูกเสือสามัญ(หญิง)

เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสามัญ(หญิง) ต่างกันที่เครื่องหมายตำแหน่งพื้นสีแดงที่กึ่งกลางกระเป๋าขวา

13. ผู้กำกับเนตรนารีสามัญ (ชาย)

13.1 เครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสามัญ (ชาย) ประกอบด้วย

- (ก) หมวก มี 2 แบบ เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสำรอง
- (ข) เสื้อ เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสามัญ (หญิง)
- (ค) กางเกง สี kaki ขาสั้นหรือขายาว ขาดตรง ไม่พับปลายขา
- (ง) เนคไท สีเขียว กัดเข็มเครื่องหมายเนตรนารีขนาดเล็กสีเงินลงยา
- (จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดผู้บังคับบัญชาหญิง แต่กว้าง 4 ซม.
- (ฉ) ถุงเท้า สี kaki
- (ช) รองเท้า หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลหุ้มส้น ผูกเชือก ไม่มีลวดลาย

13.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสามัญ (ชาย)

- (ก) เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสำรอง ดัดที่ไหล่เสื้อข้างซ้าย
- (ข) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลัดดำ เป็นห่วงคล้องคอปลายสายนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย
- (ค) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะรูปวงรี กว้าง 3 ซม. ยาว 4 ซม. ตรงกลางมีเครื่องหมายเนตรนารีสีทอง พื้นสีเขียวและขอบสีทอง ดัดที่กึ่งกลางกระเป๋าขวา
- (ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)
- (จ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับเนตรนารีเบื้องต้น ทำด้วยโลหะสีเงิน รูปตราเนตรนารี ขนาดกว้าง 2 ซม. ยาว 3 ซม.
- (ฉ) เครื่องหมายวูดแบดจ์ 2 ท่อน เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสำรอง
หมายเหตุ เมื่อสวมสายปิด ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

14. เครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสามัญ (หญิง) ประกอบด้วย

14.1 เครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสามัญ (หญิง) ประกอบด้วย

- (ก) หมวกมี 2 แบบ คือ
  - หมวกปีกกว้าง สีกากี มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่ กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวก มีหัวเข็มขัดสีน้ำตาลแก่ ด้านซ้ายปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ สายรัดทำด้วยเชือกถักสีเดียวกับหมวก ผูกเป็นปมไว้ด้านหลัง มีตราหน้าหมวกเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง
  - หมวกทรงอ่อน สีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย
- (ข) เสื้อคอพับ สีกากีแขนสั้นเนื้อสอกหรือแขนยาวรัดข้อมือ มีคุมที่ข้อมือข้างละ 1 เม็ด ผ่าอกตลอด ออกเสื้อทำเป็นสายกว้าง 3.5 ซม. มีคุมเหนือเข็มขัด 4 เม็ด ออกมีกระเป๋าข้างละ 1 กระเป๋า มีแถบตรงกึ่งกลางตามทางดิ่ง ปกคลุม ชายกลางแหลม เจาะรั้งคุมกึ่งกลางกระเป๋า 1 เม็ด มีอินทรรณูสีเดียวกับเสื้ออยู่เหนือบ่าทั้งสองข้าง ด้านไหล่กว้าง 3.5 ซม. เย็บติดกับตะเข็บไหล่เสื้อด้านคอกกว้าง 2.5 ซม. ปลายมนมีคุมที่ปลายอินทรรณูทางด้านคอด้านละ 1 เม็ด คุมลักษณะกลมแบนทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่ ให้สอดชายเสื้ออยู่ในกระโปรง
- (ค) (1) กระโปรง สีกากี ยาวคลุมเข่า ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บานหรือ
- (2) กางเกง สีกากีขายาวขาดตรง ไม่พับปลายขา หรือ
- (3) กางเกงกระโปรง สีกากี ขายาวครึ่งเข่า มีตะเข็บหน้า 2 ตะเข็บ หลัง 2 ตะเข็บ มีกระทบจีบด้านหน้าและด้านหลัง
- (ง) เนคไท สีเขียว กัดเข็มเครื่องหมายเนตรนารีขนาดเล็กสีเงินลงยา

(จ) เข็มขัด หนังสีน้ำตาล กว้าง 3 ซม. หัวรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทำด้วยโลหะสีทอง มีลายคุณรูป
เครื่องหมายเนตรนารี

(ฉ) ถุงเท้า สี kaki พับสั้นเพียงข้อเท้า

(ช) รองเท้าหนังหรือผ้าใบ สีน้ำตาลหุ้มสั้น ผูกเชือก ไม่มีลวดลาย

14.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสามัญ (หญิง)

(ก) เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสำรอง ดัดที่ไหล่ซ้าย

(ข) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลัดดำ เป็นห่วงคล้องคอปลายสายนกหวีดสอดไว้
ในกระเป๋าเสื้อซ้าย

(ค) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะรูปวงรี กว้าง 3 ซม. ยาว 4 ซม. ตรงกลางมีเครื่องหมาย
เนตรนารีสีทอง พื้นสีเขียวและขอบสีทอง ดัดที่กึ่งกลางกระเป๋าขวา

(ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

(จ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับเนตรนารีเบื้องต้น ทำด้วยโลหะสีเงิน รูปตราเนตรนารี ขนาดกว้าง 2 ซม.
ยาว 3 ซม.

(ฉ) เครื่องหมายวูดแบดจ์ 2 ท่อน เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสำรอง
หมายเหตุ เมื่อสวมสายบีด ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

15. รองผู้กำกับเนตรนารีสามัญ (ชาย)

เครื่องแบบรองผู้กำกับเนตรนารีสามัญ (ชาย)

เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสามัญ (ชาย) ต่างกันที่เครื่องหมายตำแหน่งพื้นสีแดง ขอบสีทอง

16. รองผู้กำกับเนตรนารีสามัญ (หญิง)

เครื่องแบบรองผู้กำกับเนตรนารีสามัญ (หญิง)

เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสามัญ (หญิง) ต่างกันที่เครื่องหมายตำแหน่งพื้นสีแดง ขอบสีทอง

17. ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย)

17.1 เครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย) ประกอบด้วย

(ก) หมวก ทรงอ่อนสีเลือดหมู มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง
เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่อินทรีบนเสื้อเลือดหมู ปลายอินทรีบนุมิตรา
คณะลูกเสือแห่งชาติมีอักษร “ล.ญ.” สีเหลือง

(ค) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่มีขลิบสีเขียว ขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

(ง) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

- (จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง 4 ซม.
- (ฉ) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดฟุสลีเสื้อคลุมข้างละ 2 ฟุ
- (ช) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

17.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย)

- (ก) เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน
  - (ข) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลัดดำ เป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายผูกนกหวีด สอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย
  - (ค) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะ รูปโล่ ยาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีทอง พื้นสีเขียว ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีอักษร “ล.ญ.” เหนือรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างขวา
  - (ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)
  - (จ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือเบื้องต้น ทำด้วยหนังเป็นห่วงกิลเวลล์ สวมผ้าผูกคอ
  - (ฉ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นสูงแบบดจ์ ทำด้วยไม้สองท่อน ร้อยด้วยเชือกหนังสวมคอ ด้านหลัง ให้เชือกอยู่ใต้ผ้าผูกคอ ด้านหน้าให้ไม้วางทับผ้าผูกคอ
- หมายเหตุ เมื่อสวมสายบิต ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

18. ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง)

18.1 เครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง) ประกอบด้วย

- (ก) หมวก ทรงอ่อนเลียดหมุ มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย
- (ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่อินทรธนูสีเสื้อคลุม ปลายอินทรธนูมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติปักด้วยด้ายไหมสีทองและมีอักษร “ล.ญ.” สีเหลือง
- (ค) กระโปรง สี kaki ยาวครึ่งน่อง ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บาน
- (ง) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่มีขลิบสีขาบขนาด 2 ซม. 2 ด้าน
- (จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่กว้าง 3 ซม.
- (ฉ) ถุงเท้า

สีนสี kaki

- (ช) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

18.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง)

- (ก) เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน
- (ข) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลัดดำ เป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายผูกนกหวีด สอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย

(ค) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะ รูปโล่ ยาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีทอง พื้นสีเขียว ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีอักษร “ล.ญ.” เหนือรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติตามลำดับติดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างขวา

(ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

(จ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือเบื้องต้น ทำด้วยหนังเป็นห่วงกิลเวลล์ สวมผ้าผูกคอ

(ฉ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นจุดเบดจ์ ทำด้วยไม้สองท่อน ร้อยด้วยเชือกหนังสวมคอ ด้านหลัง ให้เชือกอยู่ใต้ผ้าผูกคอด้านหน้าให้ไม้วางทับผ้าผูกคอ

หมายเหตุ เมื่อสวมสายปัด ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

19. รองผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย)

เครื่องแบบรองผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย)

เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย) ต่างกันที่เครื่องหมายตำแหน่งพื้นสีแดง

20. รองผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง)

เครื่องแบบรองผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง)

เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง) ต่างกันที่เครื่องหมายตำแหน่งพื้นสีแดง

21. เครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย) ประกอบด้วย

21.1 เครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย) ประกอบด้วย

(ก) หมวก มี 2 แบบ เช่นเดียวกับหมวกผู้กำกับเนตรนารีสำรอง

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (หญิง)

(ค) กางเกง สีกากีขาสั้น หรือขายาว ขาดตรง ไม่พับปลายขา

(ง) เนคไท สีเขียว กัดเข็มเครื่องหมายเนตรนารีขนาดเล็กสีเงินลงยา

(จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดผู้บังคับบัญชาหญิง แต่กว้าง 4 ซม.

(ฉ) ถุงเท้า สีกากี

(ช) รองเท้า หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลหุ้มสัน ผูกเชือก ไม่มีลวดลาย

21.1 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย)

(ก) เครื่องหมายจังหวัด ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้าย

(ข) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลัดดำเป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย

(ค) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะรูปวงรี กว้าง 3 ซม. ยาว 4 ซม. ตรงกลางมีเครื่องหมายเนตรนารีสีทอง พื้นสีเขียวและขอบสีทอง ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างขวา

(ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง(ชาย)

(จ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับเนตรนารีเบื้องต้น ทำด้วยโลหะสีเงิน รูปตราเนตรนารี ขนาดกว้าง

2 ซม. ยาว 3 ซม.

(ฉ) เครื่องหมายวูดแบดจ์ 2 ท่อน เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสำรอง
หมายเหตุ เมื่อสวมสายปิด ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

22. เครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง) ประกอบด้วย

22.1 เครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง) ประกอบด้วย

(ก) หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้าง สีทากี มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่ กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวก มีหัวเข็มขัดสีน้ำตาลแก่ ด้านซ้ายปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ(สายรัดทำด้วยเชือกถักสีเดียวกับหมวก ผูกเป็นปมไว้ด้านหลัง) มีตราหน้าหมวกเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง
หมวกทรงอ่อนลิเจียว มีตราหน้าหมวกรูปเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง
เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อคอพับ สีทากี แขนสั้นเหนือศอกหรือแขนยาวรัดข้อมือ มีคุมที่ข้อมือข้างละ 1 เม็ด ผ่าอกตลอด ออกเสื้อทำเป็นสาบกว้าง 3.5 ซม. มีคุมเหนือเข็มขัด 4 เม็ด ออกมีกระเป๋าข้างละ 1 กระเป๋า มีแถบตรงกึ่งกลางตามแนวดิ่ง ปกคลุม ชายกลางแหลม เจาะรั้งคุมกึ่งกลางกระเป๋า 1 เม็ด มีอินทรีทูลสีเดียวกับเสื้ออยู่เหนือบ่าทั้งสองข้าง ด้านไหล่กว้าง 3.5 ซม. เย็บติดกับตะเข็บไหล่เสื้อด้านคอกว้าง 2.5 ซม. ปลายมน มีคุมที่ปลายอินทรีทูลทางด้านคอด้านละ 1 เม็ด คุมลักษณะกลมแบนทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่ ให้สอดชายเสื้ออยู่ในกระโปรง

(ค) (1) กระโปรง สีทากี ยาวคลุมเข่า ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บานหรือ

(2) กางเกง สีทากีขายาวตรง ไม่พับปลายขา หรือ

(3) กางเกงกระโปรง สีทากี ขายาวครึ่งเข่า มีตะเข็บหน้า 2 ตะเข็บ หลัง 2 ตะเข็บ มีกระทบจีบ ด้านหน้าและด้านหลัง

(ง) เนคไท สีเขียว กัดเข็มเครื่องหมายเนตรนารีขนาดเล็กสีเงินลงยา

(จ) เข็มขัด หนังสีน้ำตาล กว้าง 3 ซม. หัวรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทำด้วยโลหะสีทอง มีลายคุณ
รูปเครื่องหมายเนตรนารี

(ฉ) ถุงเท้า สีทากี พับสั้นเพียงข้อเท้า

(ช) รองเท้า หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลหุ้มส้น ผูกเชือก ไม่มีลวดลาย

22.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง)

(ก) เครื่องหมายจังหวัด ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้าย

(ข) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลัดดำเป็นห่วงคล้องคอปลายสายนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย

(ค) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะรูปวงรี กว้าง 3 ซม. ยาว 4 ซม. ตรงกลางมีเครื่องหมายเนตรนารีสีทอง พื้นสีเขียวและขอบสีทอง ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างขวา

(ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

(จ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับเนตรนารีเบื้องต้น ทำด้วยโลหะสีเงิน รูปตราเนตรนารี ขนาดกว้าง 2 ซม. ยาว 3 ซม.

(ฉ) เครื่องหมายวูดแบดจ์ 2 ท่อน เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสำรอง
หมายเหตุ เมื่อสวมสายปิด ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

23. รองผู้กำกับเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย)

เครื่องแบบรองผู้กำกับเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย)

เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่(ชาย) ต่างกันที่เครื่องหมายตำแหน่งพื้นสีแดง ขอบสีทอง

24. รองผู้กำกับเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง)

เครื่องแบบรองผู้กำกับเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง)

เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่(หญิง) ต่างกันที่เครื่องหมายตำแหน่งพื้นสีแดง ขอบสีทอง

25. ผู้กำกับ / รองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ (ชาย)

25.1 เครื่องแบบผู้กำกับ / รองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ (ชาย) ประกอบด้วย

(ก) หมวก ทรงอ่อนสีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตรงหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่อันตรชนูสีเขียว ปลายอันตรชนูมีตราคณะลูกเสือคณะลูกเสือแห่งชาติปักด้วยด้ายหรือไหมสีทอง

(ค) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่มีขลิบสีเขียวขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

(ง) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง 4 ซม.

(ฉ) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพูสีแดงข้างละ 2 พู

(ช) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

25.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับ / รองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ (ชาย)

(ก) เครื่องหมายจังหวัด ดิดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน

(ข) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลัดดำ เป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย

(ค) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะ รูปโล่ ยาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ สีทอง พื้นสีเขียว สำหรับผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ และพื้นสีแดงสำหรับรองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ มีอักษร “ล.ว.” เหนือรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ดิดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างขวา

(ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

(จ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือเบื้องต้น ทำด้วยหนังเป็นห่วงกิลเวลล์ สวมผ้าผูกคอ

(ฉ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นสูงเบดจ์ ทำด้วยไม้สองท่อน ร้อยด้วยเชือกหนังสวมคอ ด้านหลัง ให้เชือกอยู่ใต้ผ้าผูกคอด้านหน้าให้ไม้วางทับผ้าผูกคอ
หมายเหตุ เมื่อสวมสายปิด ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

26. ผู้กำกับ / รองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ (หญิง)

26.1 เครื่องแบบผู้กำกับ / รองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ (หญิง) ประกอบด้วย

(ก) หมวก ทรงอ่อนสีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่อินทรธนูสีเขียว ปลายอินทรธนูมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ปักด้วยด้ายหรือไหมสีสอง

(ค) กระโปง สี kaki ยาวครึ่งน่อง ไม่มีจีบ ชายกระโปงไม่บาน

(ง) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่มีขลิบสีขาบขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

(จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง 3 ซม.

(ฉ) ถุงเท้า สั้นสี kaki

(ช) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

26.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับ / รองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ (หญิง)

(ก) เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้ามีขนาด รูปและสีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือดิดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน

(ข) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลัดดำเป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย

(ค) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะรูปโล่ ยาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ สีทอง พื้นสีเขียวสำหรับผู้กำกับเนตรนารีวิสามัญ และพื้นสีแดงสำหรับผู้กำกับเนตรนารีวิสามัญ มีอักษร “ล.ว.” เหนือรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ดิดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างขวา

- (ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)
  - (จ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือเบื้องต้น ทำด้วยหนังเป็นห่วงกิลเวลล์ สวมผ้าผูกคอ
  - (ฉ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นจุดแบดจ์ ทำด้วยไม้สองท่อน ร้อยด้วยเชือกหนังสวมคอ ด้านหลัง ให้เชือกอยู่ใต้ผ้าผูกคอด้านหน้า ให้ไม้วางทับผ้าผูกคอ
- หมายเหตุ เมื่อสวมสายปิด ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

27. ผู้กำกับ/ รองผู้กำกับเนตรนารี วิสามัญ (ชาย)

27.1 เครื่องแบบผู้กำกับ/ รองผู้กำกับเนตรนารี วิสามัญ (ชาย) ประกอบด้วย

- (ก) หมวก มี 2 แบบ เช่นเดียวกับหมวกผู้กำกับเนตรนารีสำรอง
- (ข) เสื้อ เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (หญิง)
- (ค) กางเกง สี kaki ขาสั้น หรือขายาว ขาดตรง ไม่พับปลายขา
- (ง) เนกไท สีเขียว กัดเข็มเครื่องหมายเนตรนารีขนาดเล็กสีเงินลงยา
- (จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดผู้บังคับบัญชาหญิง แต่กว้าง 4 ซม.
- (ฉ) ถุงเท้า สี kaki
- (ช) รองเท้า หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลหุ้มส้น ผูกเชือก ไม่มีลวดลาย

27.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับ /รองผู้กำกับเนตรนารี วิสามัญ (ชาย)

- (ก) เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้ามีขนาด รูปและสีตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยเรื่องแบบลูกเสือติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน
  - (ข) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลัดดำเป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายนกหวีด สอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย
  - (ค) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะรูปวงรี กว้าง 3 ซม. ยาว 4 ซม. ตรงกลางมีเครื่องหมายเนตรนารีสีทอง พื้นสีเขียวและขอบสีทอง ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างขวา
  - (ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)
  - (จ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับเนตรนารีเบื้องต้น ทำด้วยโลหะสีเงิน รูปตราเนตรนารี ขนาดกว้าง 2 ซม. ยาว 3 ซม.
  - (ฉ) เครื่องหมายจุดแบดจ์ 2 ท่อน เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (ชาย)
- หมายเหตุ เมื่อสวมสายปิด ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

28. ผู้กำกับ / รองผู้กำกับเนตรนารีวิสามัญ (หญิง)

28.1 เครื่องแบบผู้กำกับ / รองผู้กำกับเนตรนารีวิสามัญ (หญิง) ประกอบด้วย

(ก) หมวก มี 2 แบบ เช่นเดียวกับหมวกผู้กำกับเนตรนารีสำรอง

(ข) เสื้อ คอพับสีทากี แขนสั้นเนื้อsockหรือแขนยาวรัดข้อมือ มีคุมที่ข้อมือ ข้างละ 1 เม็ด ผ่าอกตลอด ออกเสื้อทำเป็นสาบกว้าง 3.5 ซม. มีคุมเนื้อเข็มขัด 4 เม็ด ออกมีกระเป๋าข้างละ 1 ใบ มีแถบตรงกึ่งกลางกระเป๋าตามแนวดิ่ง มีฝากระเป๋าปิดรูปมน ตรงกลางแหลม เจาะรั้งคุมกึ่งกลางกระเป๋า 1 เม็ด มีอินทรธนูสีเดียวกับเสื้ออยู่เหนือบ่าทั้งสองข้าง ด้านไหล่กว้าง 3.5 ซม. เย็บติดตะเข็บไหล่เสื้อด้านนอกกว้าง 2.5 ซม. ปลายมน มีคุมที่ปลายอินทรธนูทางด้านคอด้านละ 1 เม็ด คุมลักษณะกลมแบนทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่ ให้สอดชายเสื้ออยู่ในกระโปรง

(ค) (1) กระโปรงสีทากี ยาวคลุมเข่า ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บานหรือ

(2) กางเกงสีทากี ขายาว ขาตรงไม่พับปลายขา หรือ

(3) กางเกง กระโปรงสีทากี ขายาวครึ่งเข่า มีตะเข็บหน้า 2 ตะเข็บ หลัง 2 ตะเข็บ

มีกระทบจีบ ด้านหน้าและด้านหลัง

(ง) เนคไท สีเขียว กัดเข็มเครื่องหมายเนตรนารีขนาดเล็กสีเงินลงยา

(จ) เข็มขัด หนังสีน้ำตาล กว้าง 3 ซม. หัวรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทำด้วยโลหะสีทอง มีลายคุณรูปเครื่องหมายเนตรนารี

(ฉ) ถุงเท้า สีทากี พับสั้นเพียงข้อเท้า

(ช) รองเท้า หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลหุ้มส้น ผูกเชือก ไม่มีลวดลาย

28.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับ / รองผู้กำกับเนตรนารีวิสามัญ (หญิง)

(ก) เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้ามีขนาด รูปและสีตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยเรื่องแบบลูกเสือติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน

(ข) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลัดดำเป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย

(ค) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะรูปวงรี กว้าง 3 ซม. ยาว 4 ซม. ตรงกลางมีเครื่องหมายเนตรนารีสีทอง ผู้กำกับเนตรนารีพื้นสีเขียว ขอบสีทอง รองผู้กำกับเนตรนารีพื้นสีแดง ขอบสีทอง ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างขวา

(ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

(จ) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับเนตรนารีเบื้องต้น ทำด้วยโลหะสีเงิน รูปตราเนตรนารี ขนาดกว้าง 2 ซม. ยาว 3 ซม.

(ฉ) เครื่องหมายวุฒิบัตร 2 ท่อน เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสำรอง
หมายเหตุ เมื่อสวมสายบิต ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

ลูกเสือ เนตรนารี

1. ลูกเสือสำรอง

1.1 เครื่องแบบลูกเสือสำรอง ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงกลม มีกะบังหน้าหมวก รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีกรมท่า ตัวหมวกเย็บด้วยผ้า 6 ชั้น แนวตะเข็บและขอบหมวกโดยรอบทาบด้วยด้ายหรือไหมถักสีเหลือง เมื่อเข้าพิธีประจำกองแล้ว มีตราหน้าหมวกรูปหน้าเสือ และอักษรใต้หน้าเสือว่า “ลูกเสือ” สีเหลือง บนผ้าสีกรมท่า ขลิบริมสีกรมท่า รูปไข่ยาว 4 ซม. กว้าง 3.5 ซม.

(ข) เสื้อแขนสั้น แบบและสีตามที่อยู่บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด ให้สอดคล้องเสื้ออยู่ภายในกางเกง

(ค) ผ้าผูกคอ รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน 90 ซม. ด้านตั้ง 65 ซม. สีตามที่อยู่บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด และมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิเลเวลด์สวมผ้าผูกคอ

(ง) กางเกงขาสั้น แบบและสีตามที่อยู่บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด

(จ) เข็มขัดหนัง สีน้ำตาลกว้างไม่เกิน 3 ซม. หัวชนิดหัวขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีลายคุณรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติภายในกรอบช้อยพุกกัย

(ฉ) ถุงเท้า รองเท้า ชนิดและสีตามที่อยู่บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด

1.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสำรอง

(ก) เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ คิดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน

(ข) เครื่องหมายลูกเสือสำรอง

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีกรมท่ารูปไข่ยาว 4 ซม. กว้าง 3.5 ซม. มีรูปหน้าเสือ และคำว่า “ลูกเสือ” สีเหลืองขลิบริมสีกรมท่า

การประดับ ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเป๋า

(ค) เครื่องหมายหมู่

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีตามที่อยู่บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด รูปสามเหลี่ยมด้านเท่า ขาวด้านละ 3.5 ซม.

การประดับ ติดที่แขนเสื้อใต้ตะเข็บไหล่ซ้าย 1 ซม. ให้มุมแหลมขึ้น

(ง) เครื่องหมายชั้น

ดาวดวงที่ 1

รูปแบบสีและขนาด เป็นเครื่องหมายรูปดาว 6 แฉกสีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 ซม.

การประดับ ติดที่ข้างขวาหน้าเสื้อหน้าหมวก

ดาวดวงที่ 2

รูปแบบสีและขนาด เช่นเดียวกับดาวดวงที่ 1

การประดับ ดิดที่ข้างซ้ายรูปหน้าเสื่อหน้าหมวก

ดาวดวงที่ 3

รูปแบบสีและขนาด เช่นเดียวกับดาวดวงที่ 1

การประดับ ดิดที่หน้าหมวกได้รูปหน้าเสื่อ ระหว่างกลาง ดาวดวงที่ 1 และดาวดวงที่ 2

(จ) เครื่องหมายประจำการ

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีเหลืองรูปกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 ซม. มีรูปดาว 6 แฉก สีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 ซม.

การประดับ ดิดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือเครื่องหมายลูกเสือสำรอง 1 ซม.

หมายเหตุ จำนวนเครื่องหมายประจำการให้ติดตามจำนวนปีที่ได้เป็นลูกเสือสำรอง เว้นระยะระหว่างกัน 5 มม. ตามแนวนอน

(ฉ) เครื่องหมายสังกัด

ชื่อกลุ่มหรือกอง

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว 7 ซม. กว้าง 1.5 ซม. มีชื่อกลุ่มหรือกองสีขาว

การประดับ ดิดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

เลขกลุ่มและเลขกอง

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีแดงรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 3.5 ซม. ขลิบสีขาว มีตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 ซม. อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาวสูง 1 ซม. อยู่ข้างล่าง

การประดับ ดิดใต้เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง

หมายเหตุ กองลูกเสือที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ ให้มีเลขกองอย่างเดียว

(ช) เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีเทา รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว 6 ซม. กว้าง 1.5 ซม. มีอักษรไทยบอกชื่อภาษาต่างประเทศที่พูดได้ดีสีขาว

การประดับ ดิดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋า

(ซ) เครื่องหมายวิชาพิเศษ

รูปแบบสีและขนาด รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่วมุมมน ด้านฐานยาว 3.5 ซม. ด้านตั้งยาว 2.5 ซม. ทำด้วยผ้ามีอักษรและรูปตามที่กฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือกำหนด

การประดับ

- ถ้าสอบได้ไม่เกิน 9 วิชา ให้ติดที่แขนเสื้อข้างขวา กึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอกเรียงกัน เป็นแถวตามแนวนอน แถวใดเกิน 3 วิชา ให้ขึ้นแถวใหม่เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายและระหว่างแถว 1 ซม.

- ถ้าสอบได้เกิน 9 วิชา ให้มีสายสะพายจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา ทำด้วยตัวน หรือสักหลาดสีเหลือง กว้าง 8 ซม. ขลิบริมสีขาว ข้างละ 1 ซม. และปักเครื่องหมายวิชาพิเศษ

(ณ) เครื่องหมายนายหมู่และรองนายหมู่

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยแถบผ้าสีเหลืองกว้าง 1 ซม. (นายหมู่ 2 แถบ รองนายหมู่ 1 แถบ)

การประดับ เย็บติดรอบแขนเสื้อข้างซ้ายเหนือปลายแขนเสื้อ 5 ซม. (เว้นระยะระหว่างแถบ 1 ซม. สำหรับนายหมู่)

(ญ) สายนกหวีด

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลือง (สำหรับนายหมู่ รองนายหมู่)

การประดับ เป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายผูกนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย
หมายเหตุ เป็นเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบนายหมู่และรองนายหมู่ลูกเสือ

2. เนตรนารีสำรอง

2.1 เครื่องแบบเนตรนารีสำรอง ประกอบด้วย

(ก) หมวกทรงกลม มีกะบังหน้าหมวก ทำด้วยผ้าสีกรมท่า ตัวหมวกเย็บด้วยผ้า 6 ชั้น แนวตะเข็บ ระหว่างชั้นและขอบหมวกโดยรอบทาบด้วยด้ายหรือไหมถักสีแดง เมื่อเข้าพิธีประจำกองแล้วมีตราหน้าหมวก รูปเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง

(ข) เสื้อแขนสั้น แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาเนตรนารีแต่ละโรงเรียนกำหนด ให้สอดชายเสื้ออยู่ ภายในกระโปรง

(ค) ผ้าผูกคอ รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน 90 ซม. ด้านตั้ง 65 ซม. สีตามที่ผู้บังคับบัญชาเนตรนารี แต่ละโรงเรียนกำหนด และมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิเลเวลด์สวมผ้าผูกคอ

(ง) กระโปรง ยาวเสมอเข่า แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาเนตรนารีแต่ละโรงเรียนกำหนด

(จ) ถุงเท้า สีขาว พับสั้นเพียงข้อเท้า

(ฉ) รองเท้า หนังสีดำ แบบนักเรียน หรือผ้าใบสีดำ ไม่มีลวดลายหุ้มส้น ชนิดผูก

2.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบเนตรนารีสำรอง

(ก) เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับลูกเสือสำรอง

(ข) เครื่องหมายเนตรนารีสำรอง ทำโดยโลหะสีทองรูปหกเหลี่ยม มีลายจลรูปนางฟ้า ยาว 3 ซม. กว้าง 2 ซม. ติดที่อกเสื้อข้างซ้าย

(ค) เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้าสีตามที่ผู้บังคับบัญชาเนตรนารีแต่ละโรงเรียนกำหนด รูปสามเหลี่ยม ด้านเท่า ยาวด้านละ 3.5 ซม. ติดที่แขนเสื้อใต้ตะเข็บไหล่ซ้าย 1 ซม. ให้มุมแหลมขึ้น

(ง) เครื่องหมายชั้น รูปปีกทำด้วยโลหะสีเงิน ขนาดยาว 2 ซม. กว้าง 1 ซม. เมื่อสอบได้ตามหลักสูตร ปีกขวาให้ติดที่หมวกด้านขวาของเครื่องหมายเนตรนารี เมื่อสอบได้ตามหลักสูตรปีกซ้ายให้ติดที่หมวก ด้านซ้ายของเครื่องหมายเนตรนารี (ปัจจุบันใช้เครื่องหมายรูปดาว 6 แฉกสีเงินเช่นเดียวกับลูกเสือสำรอง)

(จ) เครื่องหมายประจำการ ทำด้วยผ้าสีเหลือง รูปกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 2 ซม. มีรูปดาว 6 แฉก สีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 ซม. ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือเครื่องหมายเนตรนารีสำรอง 1 ซม. จำนวนเครื่องหมาย ประจำการ ให้ติดตามจำนวนปีที่ได้เป็นเนตรนารีสำรอง เว้นระยะระหว่างกัน 5 มม. ตามแนวนอน

(ฉ) เครื่องหมายสังกัด

ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 7 ซม. กว้าง 1.5 ซม. ขลิบริมสีขาว ติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 3.5 ซม. ขลิบริมสีขาว มีตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 ซม. อยู่ข้างบนและเลขกองสีขาว 1 ซม. อยู่ข้างล่าง ติดใต้เครื่องหมาย ชื่อกลุ่มหรือกอง

หมายเหตุ กองเนตรนารีที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ ให้มีเลขกองอย่างเดียว

(ช) เครื่องหมายนกบิน เป็นรูปปีกนกประกอบตราเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีเงิน ขนาดยาว 3.5 ซม. กว้าง 1 ซม. ติดที่อกเสื้อข้างขวา

(ฌ) เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ ทำด้วยผ้าสีทากิ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 6 ซม. กว้าง 1.5 ซม. มีอักษรไทยบอกชื่อภาษาต่างประเทศที่เนตรนารีพูดได้ดีสีขาว ติดที่อกเสื้อข้างขวา ถ้าติดเครื่องหมายนกบิน อยู่แล้ว ให้ติดใต้เครื่องหมายนกบิน

(ญ) เครื่องหมายวิชาพิเศษ ทำด้วยผ้าสีตามหมวดต่าง ๆ ที่กำหนดให้ รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่วมุมมนด้าน ฐานยาว 3.5 ซม. ด้านตั้งยาว 2.5 ซม. ทำด้วยผ้า มีกรอบและคำว่า “เนตรนารี” สีขาว หมายเหตุ ถ้าสอบได้ไม่เกิน 9 วิชา ให้ติดที่แขนเสื้อข้างขวากึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอกเรียงกันเป็นแถวตาม แนวอนแนวใดเกิน 3 วิชา ให้ขึ้นแถวใหม่เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายและระหว่างแถว ๑ ซม. ถ้าสอบได้เกิน 9 วิชา ให้มีสายสะพายจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา ทำด้วยดวนหรือสักหลาดสีเหลืองกว้าง 8 ซม. ขลิบริมสีขาวข้างละ 1 ซม. ใช้ติดเครื่องหมายวิชาพิเศษ

(ฎ) เครื่องหมายหัวหน้าหมู่ และรองหัวหน้าหมู่เนตรนารีสำรอง ทำด้วยแถบผ้าสีเหลือง กว้าง 1 ซม. เย็บติดรอบแขนเสื้อข้างซ้ายเหนือปลายแขน 2 ซม. เว้นระยะแถบ 1 ซม. หัวหน้าหมู่ 2 แถบ รองหัวหน้าหมู่ 1 แถบ

(ฏ) สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองเป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายนกหวีดใส่ไว้ในกระเป๋า เสื้อข้างซ้าย (สำหรับหัวหน้าหมู่ และรองหัวหน้าหมู่เท่านั้น)

3. ลูกเสื่อสามัญ

3.1 เครื่องแบบลูกเสื่อสามัญ ประกอบด้วย

(ก) หมวกปีกกว้าง สีกากี พับปีกขวาขึ้น ประดับด้วยดอกจันชั้นเดียวทำด้วยผ้าสีประจำภาคการศึกษา กลางดอกจันมีรูปตราคณะลูกเสื่อแห่งชาติทำด้วยโลหะสีทอง มีหนังหรือวัตถุเทียมหนังสี น้ำตาลแก่กว้าง 2 ซม. พันรอบหมวกมีหัวเข็มขัดสีน้ำตาลแก่ด้านซ้าย ปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลัง ศีรษะ (สายรัดทำด้วยเชือกถักสีเดียวกับหมวก ผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง)

(ข) เสื้อคอพับ สีกากีแขนสั้นเนื้อสอ กว้างคอตลอด ออกเสื้อทำเป็นสาบกว้าง 3.4 ซม. มีคุมเหนือ เข็มขัด 4 คุม ออกมีกระเป๋าข้างละ 1 กระเป๋า มีแถบตรงกึ่งกลางตามทางดิ่งปกคลุม ชายกลางแหลม เจาะรั้งคุมกึ่งกลางกระเป๋า 1 คุม มีอินทรชูลีเดียวกับเสื้ออยู่เหนือบ่าทั้งสองข้าง ด้านไหล่กว้าง 3.5 ซม. เย็บติดกับตะเข็บไหล่เสื้อ ด้านคอกว้าง 2.5 ซม. ปลายมน มีคุมที่ปลายอินทรชูลี ทางด้านคอด้านละ 1 คุม คุมลักษณะกลมแบนทำด้วยวัตถุสีน้ำตาลแก่ให้สอดชายเสื้ออยู่ภายในกางเกง

(ค) ผ้าผูกคอ รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน 100 ซม. ด้านตั้ง 75 ซม. สีตามสีประจำภาคการศึกษา และมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิลเวลล์สวมผ้าผูกคอ

(ง) กางเกง ขาสั้นสีกากีเนื้อเข้าประมาณ 5 ซม. ส่วนกว้างของขากางเกงเมื่อยืนตรงห่างจากขา ตั้งแต่ 8 – 12 ซม. ปลายขาพับเข้ากว้าง 5 ซม. ผ่าตรงส่วนหน้า ใช้คุมขนาดย่อมหรือซิปขัดซ่อนไว้ข้างใน มีกระเป๋าตามแนวตะเข็บข้างละ 1 กระเป๋า และมีหูร้อยเข็มขัดยาวไม่เกิน 6 ซม. กว้าง 1 ซม.

(จ) เข็มขัด หนังสีน้ำตาล กว้างไม่เกิน 3 ซม. หัวชนิดหัวขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีลายคุณรูปตรา คณะลูกเสื่อแห่งชาติภายในกรอบข้อซิปพุกษ์

(ฉ) ถุงเท้ายาว สีกากี พับขอบไว้ได้เข้า ได้พับขอบมีรอยรัดถุง

(ช) รองเท้า หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลแก่ ไม่มีลวดลายหุ้มสันชนิดผูก

3.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสื่อสามัญ

(ก) เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับลูกเสื่อสำรอง

(ข) เครื่องหมายหมู่

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีตามประจำหมู่ลูกเสื่อสามัญตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบ ลูกเสื่อรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 2 ซม. ยาว 14 ซม. 4 แถบ ซ้อนกัน

การประดับ ติดที่แขนเสื้อ ได้ตะเข็บไหล่ซ้าย 1 ซม.

(ค) เครื่องหมายชั้น

ลูกเสื่อตรี

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีกากี รูปโล่ ยาว 4 ซม. กว้าง 2.5 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสื่อ แห่งชาติสีแดง แต่ไม่มีแถบคำขวัญ และมีคำว่า “ลูกเสื่อ” สีเหลือง

การประดับ ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย

ลูกเสือโท

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีกาเกี รูปไต ยาว 4.5 ซม. กว้าง 2.5 ซม. มีคำว่า “ลูกเสือ” สีเหลืองเหนือกรอบสีแดง ในกรอบสีแดงมีคำว่า “เสียชีวิตอย่างเสียสัจด์” สีเหลือง

การประดับ ติดที่แขนเสื้อข้างซ้าย กึ่งกลางไหล่กับศอก

ลูกเสือเอก

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีกาเกี รูปโล่ ยาว 5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีแดง และมีคำว่า “ลูกเสือ” สีเหลือง

การประดับ ติดที่แขนเสื้อข้างซ้ายกึ่งกลางไหล่กับศอก

(ค) เครื่องหมายประจำการ

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีเขียวรูปกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 ซม. มีรูปดาว 6 แฉกสีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 ซม.

การประดับ ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเป๋า 1 ซม.

หมายเหตุ จำนวนเครื่องหมายประจำการ ให้ติดตามจำนวนปีที่ได้เป็นลูกเสือสามัญ เว้นระยะห่างกัน 5 มม. ตามแนวนอน

(ง) เครื่องหมายสังกัด

ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 7 ซม. กว้าง 1.5 ซม. ขลิบริมสีขาว มีชื่อกลุ่มหรือกอง สีขาว ติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 3.5 ซม. ขลิบริมสีขาว มีตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 ซม. อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาว สูง 1 ซม. อยู่ข้างล่าง ติดใต้เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง

หมายเหตุ กองลูกเสือที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ ให้มีเลขกองอย่างเดียว

(จ) เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ รูปแบบ สี ขนาด และการประดับ เช่นเดียวกับลูกเสือสำรอง

(ฉ) สายโยงยศ

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยเชือกสีเขียวถักเป็นห่วง

การประดับ คล้องต้นแขนขวาใต้อินทรรณู ปลายสายรวมติดที่คุดมได้ปกกระเป๋าเสื้อข้างขวา ใช้ได้เฉพาะลูกเสือสามัญ ที่สอบได้วิชาลูกเสือเอก กับสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดในหลักสูตร

(ช) เครื่องหมายวิชาพิเศษ

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีกาเกี รูปกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 3.5 ซม. มีกรอบและมีคำว่า “ลูกเสือ” สีเขียว ภายในกรอบมีรูปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ

การประดับ เช่นเดียวกับลูกเสือสำรอง

(ณ) เครื่องหมายนายหมู่และรองนายหมู่

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยแถบผ้าสีขาว รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาวเท่าแนวดิ่งของกระเป๋ากว้าง 1.5 ซม. มีจำนวนแถบและติดดังนี้

นายหมู่ จำนวน 2 แถบ การประดับ ติดที่กระเป๋าเสื้อข้างซ้ายตามแนวดิ่ง ให้เครื่องหมายลูกเสือตรียูตรงกลาง

รองนายหมู่ จำนวน 1 แถบ การประดับ ติดที่กระเป๋าเสื้อข้างซ้ายตามแนวดิ่ง ให้เครื่องหมายลูกเสือตรียูทางซ้าย

(ญ) สายนกหวีด รูปแบบสีและขนาดทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองเป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายผูกนกหวีด สอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย เช่นเดียวกับนายหมู่ รองนายหมู่ลูกเสือสำรอง

4. เนตรนารีสามัญ

4.1 เครื่องแบบเนตรนารีสามัญ ประกอบด้วย

(ก) หมวกปีกแคบ สีเขียวแก่ มีตราหน้าหมวกรูปเครื่องหมายเนตรนารีทำด้วยโลหะสีทอง ปีกหมวกด้านหลังพับขึ้น

(ข) เสื้อคอพับ สีเขียวแก่แขนสั้นเนื้อสอ กว้างตลอด ออกเสื้อทำเป็นสาคอกว้าง 3.5 ซม. มีคุมเนื้อเข็มขัด 4 คุม ออกมีกระเป๋าข้างละ 1 กระเป๋า มีแถบตรงกึ่งกลางตามทางดิ่งปกคลุมบน เจาะรั้งคุมกึ่งกลาง 1 คุม มีอินทรีทูลสีเดียวกับเสื้ออยู่เหนือบ่าทั้งสองข้าง ด้านไหล่กว้าง 3.5 ซม. เย็บติดกับตะเข็บไหล่เสื้อ ด้านคอกว้าง 2.5 ซม. ปลายมนมีคุมที่ปลายอินทรีทูล ทางด้านคอด้านละ 1 คุม คุมลักษณะกลมแบนทำด้วยวัสดุสีเขียวแก่ให้สอดชายเสื้ออยู่ภายในกระโปรง หรือเย็บเสื้อติดกระโปรงได้

(ค) กระโปรง สีเขียวแก่ยาวเสมอเข่า ด้านหน้าและด้านหลังพับเป็นกิลบหันออกด้านข้าง ข้างละ 1 กิลบ

(ง) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอลูกเสือสามัญ

(จ) เข็มขัด หนังสีดำ กว้างไม่เกิน 3 ซม. หัวรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทำด้วยโลหะสีทอง มีลายคุณรูปเครื่องหมายเนตรนารี

(ฉ) ถุงเท้า สีขาว พับสั้นเพียงข้อเท้า

(ช) รองเท้า หนังสีดำ แบบนักเรียนหรือผ้าใบสีดำ ไม่มีลวดลายหุ้มสันชนิดผูก

4.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบเนตรนารีสามัญ

(ก) เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ

(ข) เครื่องหมายเนตรนารีสามัญ ทำด้วยโลหะสีทอง ประกอบด้วยแถบโบว์อยู่ส่วนล่าง มีคำว่าสามัญใช้กลัดติด ที่อกเสื้อข้างซ้าย มีขนาดกว้าง 3 ซม. ยาว 3 ซม.

(ค) เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้าสีกรมท่ารูปวงรี กว้าง 3.5 ซม. ยาว 5 ซม. ตรงกลางมีรูปดอกไม้สีขาวชนิดต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ติดที่แขนเสื้อใต้ตะเข็บไหล่ซ้าย 1 ซม.

(ง) เครื่องหมายชั้น

เนตรนารีตรี ทำด้วยผ้าสีกาเกี รูปโล่ ยาว 4 ซม. กว้าง 2.5 ซม. มีเครื่องหมายวชิระสีแดงและมีคำว่า เนตรนารีสีแดงติดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อด้านซ้าย

เนตรนารีโท ทำด้วยผ้าสีกาเกี รูปใบเตย ยาว 4.5 ซม. กว้าง 2.5 ซม. มีคำว่า เนตรนารีสีแดงเหนือกรอบสีแดง ในกรอบสีแดงมีคำขวัญ “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” สีแดงติดที่แขนเสื้อข้างซ้ายกึ่งกลางไหล่กับศอก

เนตรนารีเอก ทำด้วยผ้าสีกาเกี รูปโล่ ยาว 5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีเครื่องหมายวชิระสีแดง และแถบคำขวัญ “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” สีแดง และมีคำว่า เนตรนารีสีแดง ติดที่แขนเสื้อข้างซ้ายกึ่งกลางไหล่กับศอก

(จ) เครื่องหมายประจำการ ทำด้วยผ้าสีเขียว รูปกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 2 ซม. มีรูปดาว 6 แฉก สีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 ซม. ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเป๋า 1 ซม. จำนวนเครื่องหมายประจำการให้ติดตามจำนวนปีที่ได้เป็นเนตรนารีสามัญ เว้นระยะระหว่างกัน 5 มม. ตามแนวนอน

(ฉ) เครื่องหมายสังกัด

ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 7 ซม. กว้าง 1.5 ซม. ขลิบริมสีขาวติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 3.5 ซม. ขลิบริมสีขาวมีตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 ซม.อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาวสูง 1 ซม.อยู่ข้างล่างติดใต้ เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง

หมายเหตุ กองเนตรนารีที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ให้มีเลขกองอย่างเดียว

(ช) เครื่องหมายนกบิน สำหรับเนตรนารีตรี และเนตรนารีโท ซึ่งได้รับเครื่องหมายนกบินเมื่อเป็นเนตรนารีสำรอง ให้ติดได้เช่นเดียวกับเนตรนารีสำรอง

(ฌ) เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ ใช้ประกอบเครื่องหมายวิชาล่ำมเบื้องต้น ทำด้วยผ้าสีกาเกี รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 6 ซม. กว้าง 1.5 ซม. มีอักษรไทยบอก ชื่อภาษาต่างประเทศที่เนตรนารีพูดได้ดีสีขาว ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋า ถ้าติดเครื่องหมายนกบินอยู่แล้วให้ติดใต้เครื่องหมายนกบิน

(ญ) สายยงยศ ทำด้วยไหมสีน้ำเงิน ถักเป็นห่วงคล้องต้นแขนขวาใต้อินทรรณู ใช้ได้เฉพาะเนตรนารีสามัญที่สอบได้วิชาเนตรนารีเอก กับสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดในหลักสูตร

(ฎ) เครื่องหมายวิชาพิเศษ ทำด้วยผ้าสีกาเกี รูปกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 3.5 ซม. มีกรอบและคำว่า “เนตรนารี” สีเขียว

หมายเหตุ ถ้าสอบได้ไม่เกิน 9 วิชา ให้ติดที่แขนเสื้อข้างขวา กึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอกเรียงกันเป็นแถวตามแนวนอน แถวใดเกิน 3 วิชา ให้ขึ้นแถวใหม่ เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายและระหว่างแถว 1 ซม. ถ้าสอบได้เกิน 9 วิชา ให้มีสายสะพายจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา ทำด้วยดวนหรือสักหลาดสีเหลือง กว้าง 10 ซม. ขลิบริมสีขาวข้างละ 1 ซม. และปักเครื่องหมายวิชาพิเศษ

- (ฉ) เครื่องหมายหัวหน้าหมูและรองหัวหน้าหมู เช่นเดียวกับนายหมู และรองนายหมูลูกเสือสามัญ
- (ช) สายนกหวีด เช่นเดียวกับนายหมู รองนายหมูลูกเสือสามัญ

5. ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

5.1 เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ประกอบด้วย

- (ก) หมวกทรงอ่อน รูปแบบสีและขนาด สีเลือดหมู มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวม ให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย
- (ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่มีอินทรีรูปสีเลือดหมู ปลายอินทรีนมมีอักษร “ล.ญ.” สีเหลือง
- (ค) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ
- (ง) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ
- (จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ
- (ฉ) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีเลือดหมูข้างละ 2 พู่
- (ช) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

5.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

- (ก) เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ
  - (ข) เครื่องหมายหมู ทำด้วยผ้ารูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 3.5 ซม. ขลิบริมสีเลือดหมู มีรูปสามเหลี่ยม 2 รูป (สีตามสีประจำหมูลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฯ) ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้ายใต้ตะเข็บประมาณ 1 ซม.
  - (ค) เครื่องหมายประจำการ เช่นเดียวกับเครื่องหมายประจำการลูกเสือสามัญ
  - (ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดลูกเสือสามัญ
  - (จ) เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ
  - (ฉ) สายยงยศ ทำด้วยหนังสือน้ำตาล ถักเป็นห่วงคล้องต้นแขนขวาได้อินทรีนม ปลายสายรวม ติดที่คอได้ปกกระเป๋าเสื้อข้างขวา
  - (ช) เครื่องหมายลูกเสือโลก เป็นรูปกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 4.3 ซม. มีตราเครื่องหมายหัวลูกศร สีขาวบนพื้นสีม่วงล้อมรอบด้วยเชือกสีขาวเป็นรูปวงกลม ผูกเป็นเงื่อนพืดอยู่เบื้องล่าง ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย
- หมายเหตุ เมื่อสอบได้เครื่องหมายลูกเสือโลก ให้ทำพิธีเข้าประจำกอง และเมื่อได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว จึงนับว่าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โดยสมบูรณ์ มีสิทธิประดับเครื่องหมายลูกเสือโลกได้
- (ฅ) เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดด้านละ 3 ซม. ตามแบบ พื้นสีทากิ ภายในมีข้อชัยพฤษ์สีขาว 2 ข้อ โคนง่าเข้าหากัน ปลายข้อชัยพฤษ์มีตราเครื่องหมายหัวลูกศรสีขาว ระหว่างข้อชัยพฤษ์มีหน้าเสื้อสีทอง ติดที่กึ่งกลางและกระเป๋าเสื้อข้างขวา

(ณ) เครื่องหมายลูกเสือหลวง ทำด้วยผ้าสีขาบรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขอบสีขาว ยาวด้านละ 3 ซม. มีรูปพระมหามงกุฎสีทองอยู่ตรงกลาง และมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีขาวอยู่เบื้องล่างพระมหามงกุฎ ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าสีเหลือง ขาว แทนเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

(ญ) เครื่องหมายนายหมู่และรองนายหมู่ เช่นเดียวกับนายหมู่ และรองนายหมู่ลูกเสือสามัญ แต่แถบผ้าสีเลือดหมู

(ฉ) สายนกหวีด เช่นเดียวกับนายหมู่ และรองนายหมู่ลูกเสือสามัญ

(ต) เครื่องหมายวิชาพิเศษ ทำด้วยผ้าสีเลือดหมู รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 4 ซม. มีกรอบและอักษร “ล.ญ.” สีเขียว ภายในกรอบมีรูปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฯ ถ้าสอบได้ไม่เกิน 9 วิชา ให้ติดที่แขนเสื้อข้างขวา กึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอกเรียงกันเป็นแถวตามแนวนอน แถวใดเกิน 3 วิชา ให้ขึ้นแถวใหม่ เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายและระหว่างแถว 1 ซม. ถ้าสอบได้เกิน 9 วิชา ให้มีสายสะพายจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา ทำด้วยตัวนหรือสักหลาดสีเหลือง กว้าง 10 ซม. ขลิบริมสีขาบ ข้างละ 1 ซม. และปักเครื่องหมายวิชาพิเศษ

6. เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

6.1 เครื่องแบบเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ประกอบด้วย

(ก) หมวกปีกแคบ สีเขียวแก่ มีตราหน้าหมวกรูปเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง ปีกหมวกด้านหลังพับขึ้น

(ข) เสื้อ สีเขียวแก่ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบเนตรนารีสามัญแต่มีอินทราณูสีเลือดหมู ปลายอินทราณูมีรูปเครื่องหมายเนตรนารี สีเหลือง

(ค) กระโปรง สีเขียวแก่เช่นเดียวกับกระโปรงเนตรนารีสามัญ

(ง) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเนตรนารีสามัญ

(จ) เข็มขัด หนังสือดำ ถุงเท้า รองเท้า เช่นเดียวกับเครื่องแบบเนตรนารีสามัญ

6.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

(ก) เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับเนตรนารีสามัญ

(ข) เครื่องหมายเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ทำด้วยโลหะสีทองประกอบแถบโบว์อยู่ส่วนล่าง มีคำว่า “สามัญรุ่นใหญ่” ไขกัลดติดที่อกเสื้อข้างซ้าย มีขนาดกว้าง 3 ซม. ยาว 3 ซม.

(ค) เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้ารูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 3.5 ซม. สีขาว ตรงกลางมีรูปนกสีเขียวนกชนิดต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้าย ใต้ตะเข็บประมาณ 1 ซม.

(ง) เครื่องหมายประจำการ เช่นเดียวกับเครื่องหมายประจำการของเนตรนารีสามัญ

(จ) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดเนตรนารีสามัญ

(ฉ) เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ ใช้ประกอบเครื่องหมายวิชาล่ำม ทำด้วยผ้าสีทากี รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 6 ซม. กว้าง 1.5 ซม. มีอักษรไทยบอกชื่อภาษาต่างประเทศที่เนตรนารีพูดได้ดีสีขาว ติดที่อกเสื้อ ข้างขวาเหนือกระเป๋า

(ช) สายยงยศ ทำด้วยไหมสีเลือดหมู ถักเป็นห่วงคล้องต้นแขนขวาได้อินทรธนู ใช้ได้เฉพาะ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่สอบได้วิชาเนตรนารีเอก กับสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดในหลักสูตร

(ฅ) เครื่องหมายเพชรอาวุธ ทำด้วยผ้ารูปหกเหลี่ยมสีแดง ตรงกลางมีเครื่องหมายวชิระสีเหลือง ขนาดยาว 4 ซม. กว้าง 3 ซม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือกระเป๋า ใช้ได้เฉพาะเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ที่มี สิทธิใช้สายยงยศ และสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

(ญ) เครื่องหมายผู้ฝึกสอน ทำด้วยผ้ารูปวงรี สีแดง ตรงกลางมีรูปเครื่องหมายเนตรนารี และมีคำว่า ผู้ฝึกสอนสีเหลือง ขนาดยาว 4.5 ซม. กว้าง 4 ซม. ติดที่อกเสื้อด้านซ้ายเหนือกระเป๋าใช้ได้เฉพาะเนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ที่สอบได้เนตรนารีเอก กับสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

(ฎ) เครื่องหมายวิชาพิเศษ ทำด้วยผ้าสีเลือดหมู รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 4 ซม. มีกรอบอักษร “น.ญ.” สีเขียว ภายในกรอบมีรูปตามที่กำหนด

หมายเหตุ ถ้าสอบได้ไม่เกิน 9 วิชา ให้ติดที่แขนเสื้อข้างขวากึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอกเรียงกันเป็นแถว ตามแนวนอน แถวใดเกิน 3 วิชา ให้ขึ้นแถวใหม่ เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายและระหว่างแถว 1 ซม. ถ้าสอบได้เกิน 9 วิชา ให้มีสายสะพายจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา ทำด้วยตัวนหรือสักหลาดสี เหลืองกว้าง 10 ซม. ขลิบริมสีขาบข้างละ 1 ซม. และปักเครื่องหมายวิชาพิเศษ

(ฏ) เครื่องหมายหัวหน้าหมู่และรองหัวหน้าหมู่ เช่นเดียวกับหัวหน้าหมู่ และรองหัวหน้าหมู่เนตรนารี สามัญ แต่แถบผ้าสีเลือดหมู

(ฑ) สายนกหวีด เช่นเดียวกับหัวหน้าหมู่ และรองหัวหน้าหมู่เนตรนารีสามัญ

7. ลูกเสือวิสามัญ

7.1 เครื่องแบบลูกเสือวิสามัญ ประกอบด้วย

(ก) หมวก ทรงอ่อนสีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่มีอินทรธนูสีเขียว ปลายอินทรธนูมีอักษร “ล.ว.” สีเหลือง

(ค) ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ง) กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(จ) เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

(ฉ) ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีแดงข้างละ 2 พู่

(ช) รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

7.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือวิสามัญ

(ก) เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับเครื่องหมายจังหวัดลูกเสือสามัญ

(ข) เครื่องหมายชั้น

เตรียมลูกเสือวิสามัญ ทำด้วยผ้ารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 14 ซม. กว้าง 2 ซม. จำนวน 4 ชั้น ชั้นนอกสีเขียว 2 ชั้น และชั้นในสีเหลือง 2 ชั้น ดัดที่แขนเสื้อได้ตะเข็บไหล่ซ้ายประมาณ 1 ซม. (ยังไม่เข้าพิธีประจำกอง)

ลูกเสือวิสามัญ ทำด้วยผ้ารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 14 ซม. กว้าง 2 ซม. จำนวน 6 ชั้น จากนอกไปใน สีแดง 2 ชั้น สีเหลือง 2 ชั้น และสีเขียว 2 ชั้น ดัดที่แขนเสื้อได้ตะเข็บไหล่ซ้ายประมาณ 1 ซม. (ประดับในพิธีเข้าประจำกอง)

(ค) เครื่องหมายประจำการ เช่นเดียวกับเครื่องหมายประจำการลูกเสือสามัญ

(ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดลูกเสือสามัญ

(จ) เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ เช่นเดียวกับเครื่องหมายภาษาต่างประเทศลูกเสือสามัญ

(ฉ) เครื่องหมายลูกเสือโลก เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

(ช) เครื่องหมายวิชาพิเศษ ทำด้วยผ้าสีขาบ รูปไข่ ยาว 4 ซม. กว้าง 3.5 ซม. ขลิบริมสีเหลือง ดัดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือกระเป๋า ได้แก่ วิชาการลูกเสือ วิชาเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม วิชาผู้ฝึกสอน ดัดที่อกเสื้อด้านซ้ายเหนือกระเป๋า ได้แก่ วิชาบริการ วิชาโครงการ สำหรับวิชาพิเศษอีก 6 วิชา นั้น วิชาที่เป็นทักษะควรดัดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือกระเป๋า ได้แก่ วิชายิงปืน วิชาปฐมพยาบาล วิชาขับรถยนต์ วิชาที่เหลือ 3 วิชา ควรดัดที่อกเสื้อด้านซ้ายเหนือกระเป๋า ได้แก่ วิชาศิลปประยุกต์ วิชาอิเล็กทรอนิกส์ วิชาสังคมสงเคราะห์

(ฌ) เครื่องหมายวชิราวุธ ทำด้วยผ้าสีขาบ รูปไข่ ยาว 4 ซม. กว้าง 3.5 ซม. ขลิบริมสีเหลือง มีรูปวชิราวุธในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีสีเหลือง ดัดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือกระเป๋า หมายเหตุ เนื่องจากเครื่องหมายวชิราวุธเป็นเครื่องหมายชั้นสูงสุดของลูกเสือวิสามัญ ดังนั้น ควรประดับให้อยู่เหนือเครื่องหมายวิชาพิเศษอื่น ๆ ของลูกเสือวิสามัญ

(ญ) เครื่องหมายนายหมู่และรองนายหมู่ เช่นเดียวกับเครื่องหมายนายหมู่ และรองนายหมู่ลูกเสือสามัญ แต่แถบผ้าสีแดง

(ฎ) สายนกหวีด เช่นเดียวกับนายหมู่ และรองนายหมู่ลูกเสือสามัญ

8. เนตรนารีวิสามัญ

8.1 เครื่องแบบเนตรนารีวิสามัญ ประกอบด้วย

(ก) หมวกปีกแคบ สีเขียวแก่ มีตราหน้าหมวกรูปเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง ปีกด้านข้างพับขึ้น ปีกหมวกด้านหลังเป็นชายมนซ้อนกันพับขึ้น ติดคุมหุ้มผ้าสีเขียวกัน

(ข) เสื้อ เช่นเดียวกับเครื่องแบบเนตรนารีวิสามัญ แต่มีอินทรีทูลีเขียว ปลายอินทรีทูลี มีรูปเครื่องหมายเนตรนารีสีเหลือง

(ค) ผ้าผูกคอ กระโปรง เข็มขัด ถุงเท้า รองเท้า เช่นเดียวกับเครื่องแบบเนตรนารีวิสามัญ

8.2 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบเนตรนารีวิสามัญ

(ก) เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับเนตรนารีวิสามัญ

(ข) เครื่องหมายเนตรนารีวิสามัญ ทำด้วยโลหะสีทองอยู่ในวงกลม ตอนบนมีคำว่า บริการ ตอนล่างมีคำว่า วิสามัญ มีขนาดกว้าง 2 ซม. ยาว 2 ซม. ใช้กลัดติดที่อกเสื้อข้างซ้าย

(ค) เครื่องหมายชั้น

เตรียมเนตรนารีวิสามัญ ทำด้วยผ้าสีเหลือง สีเขียว รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 4 ซม. กว้าง 2 ซม. ขลิบริมสีขาว ติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างซ้ายได้ตะเข็บไหล่ 1 ซม.

เนตรนารีวิสามัญ ทำด้วยผ้าสีเหลือง สีเขียว สีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 6 ซม. กว้าง 2 ซม. ขลิบริมสีขาว ติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างซ้ายได้ตะเข็บไหล่ 1 ซม.

(ง) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดเนตรนารีวิสามัญ

(จ) เครื่องหมายประจำการ เช่นเดียวกับเครื่องหมายประจำการเนตรนารีวิสามัญ

(ฉ) เครื่องหมายวชิราวุธ ทำด้วยผ้าสีขาบ รูปวงรี ยาว 4 ซม. กว้าง 3.5 ซม. ขลิบริมสีเหลือง มีรูปวชิราวุธในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีสีเหลือง ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือกระเป๋า ใช้ได้เฉพาะเนตรนารีวิสามัญ ซึ่งสอบได้วิชาพิเศษ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

(ช) เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ ทำด้วยผ้าสีกากี รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 6 ซม. กว้าง 1.5 ซม. มีอักษรไทยบอกชื่อภาษาต่างประเทศที่เนตรนารีพูดได้ดีสีขาว ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋า

(ฌ) เครื่องหมายวิชาพิเศษ ทำด้วยผ้าสีขาบ รูปวงรี ยาว 4 ซม. กว้าง 3.5 ซม. ขลิบริมสีเหลือง

(ญ) เครื่องหมายหัวหน้าหมู่และรองหัวหน้าหมู่ เช่นเดียวกับหัวหน้าหมู่ และรองหัวหน้าหมู่เนตรนารีวิสามัญ แต่แถบผ้าสีแดง

(ฎ) สายนกหวีด เช่นเดียวกับหัวหน้าหมู่ และรองหัวหน้าหมู่เนตรนารีวิสามัญ

ช. การทำความเคารพและกล่าวคำปฏิญาณ

การตัดสินการทำความเคารพและกล่าวคำปฏิญาณขณะอยู่กับที่

1. การถวายความเคารพ คำสั่ง “ลูกเสือ - ตรง” “ถวายความเคารพแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” “ตรงหน้า - ระวัง” “วันทยา - วุธ” วงดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี

- ผู้ถือป้ายทำความเคารพด้วยท่าตรง
- ผู้ถือธงทำความเคารพด้วยท่าธง (โรยธง)
- ผู้กำกับ รองผู้กำกับ ทำความเคารพด้วยท่าวันทยา วุธ (ด้วยไม้ถือ)
- ลูกเสือ เนตรนารี ทั้งหมดในแถว (มีอาวุธ) ทำความเคารพด้วยท่าวันทยา วุธ (ลูกเสือสำรองในแถวขึ้นตรง)

แถวขึ้นตรง)

จบเพลงสรรเสริญพระบารมี คำสั่ง “เรียบ - อาวุธ” “ตามระเบียบ, พัก” ลูกเสือ เนตรนารี ในแถวทุกคนเรียบอาวุธและยืนอยู่ในท่าพักตามระเบียบ (ยกเว้นคนถือป้าย คนถือธงประจำกอง ผู้กำกับ และรองผู้กำกับให้ยืนอยู่ในท่าพักตามปกติ)

2. การกล่าวคำปฏิญาณ คำสั่ง “ลูกเสือเตรียมกล่าวคำปฏิญาณ - ตรง” “ลูกเสือ....กล่าวคำปฏิญาณตามข้าพเจ้า” (ลูกเสือ เนตรนารี ทุกคนแสดงรหัส ยกเว้นลูกเสือ เนตรนารี สำรองให้ทำวันทยหัตถ์)

ด้วยเกียรติของข้า ..... (ทุกคนกล่าวตาม)

ข้าสัญญาว่า ..... (ทุกคนกล่าวตาม)

ข้อ 1 ..... (ทุกคนกล่าวตาม)

ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ..... (ทุกคนกล่าวตาม)

ศาสนา..... (ทุกคนกล่าวตาม)

พระมหากษัตริย์..... (ทุกคนกล่าวตาม)

ข้อ 2 ..... (ทุกคนกล่าวตาม)

ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ..... (ทุกคนกล่าวตาม)

ข้อ 3 ..... (ทุกคนกล่าวตาม)

ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ..... (ทุกคนกล่าวตาม)

(ลูกเสือ เนตรนารี ทุกคนลดมือขวาที่แสดงรหัสลงและอยู่ในท่าตรง)

3. การเตรียมตัวเดินสวนสนาม

- แตรเดี่ยวเป่าให้สัญญาณเตรียมสวนสนาม 2 ครั้ง
- คำสั่ง “ลูกเสือเตรียมสวนสนาม” “ขวา - หัน” “ปรับขบวนสวนสนาม” “แบก - อาวุธ”
- แตรเดี่ยวเป่าให้สัญญาณหน้าเดิน 2 ครั้ง
- คำสั่ง “สวนสนาม” “หน้า - เดิน” (ลูกเสือเดินสวนสนาม)

การทำความเคารพและกล่าวคำปฏิญาณขณะอยู่กับที่

1. ผู้ถือป้าย

ก. ขณะยืนอยู่กับที่ให้ผู้ถือป้ายทั้งสองมือ มือขวากำคั้นป้ายชิดแผ่นป้าย มือซ้ายกำตอลงมาชิดมือขวา โคนคั้นป้ายจรดพื้นตรงหน้ากึ่งกลางระหว่างปลายเท้าทั้งสอง ผู้ถือป้ายยืนอยู่ในท่าตรงและหย่อนเข้าขวา

ข. การทำความเคารพขณะยืนอยู่กับที่ ให้ผู้ถือป้ายอยู่ในท่าตรง (ภาพที่ 1)

ค. ขณะกล่าวคำปฏิญาณ ผู้ถือป้ายอยู่ในท่าตรง ยกมือขวาขึ้นแสดงรหัส มือซ้ายถือคั้นป้ายไว้ (ภาพที่ 2)

2. ผู้ถือธงประจำกอง

ก. ขณะยืนอยู่กับที่ ผู้ถือธงอยู่ในท่าตรงหย่อนเข้าขวาให้ผู้ถือธงด้วยมือขวา โคนคั้นธงจรดกับพื้นข้าง โคนนิ้วก้อยเท้าขวา คั้นธงแนบกับลำตัวอยู่ร่องไหล่ขวา ท่าปกติ (ภาพที่ 3)

ข. การทำความเคารพขณะอยู่กับที่ ผู้ถือธงอยู่ในท่าตรง (ภาพที่ 4)

เมื่อได้ยินคำสั่ง “ระวัง” ให้ผู้ถือธงใช้มือซ้ายไปจับคั้นธงชิดมือขวาและเหนือมือขวา แล้วใช้มือซ้ายยกคั้นธงขึ้นมาในแนวตรงเสมอไหล่ ข้อศอกซ้ายตั้งเป็นมุมฉากกับลำตัว มือขวายังคงเหยียดตรงและจับคั้นธงไว้แล้วทำกิ่งขวาหัน (ภาพที่ 5 – 7)

เมื่อได้ยินคำสั่ง “วันทยา-วุธ” ผู้ถือธงค่อยๆ ลดปลายคั้นธงไปทางไหล่ซ้ายช้าๆ ตามจังหวะของเพลงพร้อมกับเลื่อนมือซ้ายที่กำคั้นธงมาทางด้านไหล่ซ้าย โดยการลดข้อศอกซ้ายลงแนบลำตัว จนคั้นธงอยู่ในแนวนานานกับพื้น (เมื่อเพลงบรรเลงถึงครึ่งเพลง) มือซ้ายอยู่เสมอแนวไหล่ซ้ายห่างจากลำตัวประมาณ 1 ฝ่ามือ แขนงขวาเหยียดตรงไปทางขวามือตามคั้นธง และให้คั้นธงวางอยู่บนร่องระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้

มือขวา แล้วให้ยกปลายคันธงกลับขึ้นซ้ำ ๆ โดยใช้มือขวาถือโคนคันธงลงจนคันธงตั้งตรงและแขนขวาแนบ ลำตัว เมื่อเพลงบรรเลงจบ (ภาพที่ 8-9)

เมื่อได้ยินคำสั่ง “เรียบ -อาวุธ” ให้แบ่งเป็น 2 จังหวะดังนี้

จังหวะที่ 1 เมื่อได้ยินคำสั่ง “เรียบ” ให้ทำกึ่งซ้ายหันกลับมา (ภาพที่ 10)

จังหวะที่ 2 เมื่อได้ยินคำสั่ง “อาวุธ” ให้ผู้ถือธงลดคันธงลงจนจรดพื้นข้าง โคนนิ้วก้อยเท้าขวา นำมือซ้ายกลับไปอยู่ข้างลำตัวด้านซ้ายและอยู่ในท่าตรง เมื่อได้ยินคำสั่ง “ตามระเบียบ, พัก” ให้ผู้ถือธงหย่อน แต่เพียงเข่าขวาเท่านั้น (ภาพที่ 11 – 12)

ค. ขณะกล่าวคำปฏิญาณ ให้ผู้ถือธงอยู่ในท่าตรงและยกคัน โคนธงมาไว้ข้างเท้าด้านในเท้าขวา ส่วนบนของคันธงพิงอยู่กับแขนซ้าย (ซึ่งงอข้อศอกซ้ายเป็นมุมฉากรอรับอยู่แล้ว และยกมือขวาขึ้นแสดง รหัส (ภาพที่ 13)

มือขวาจับคันธง ให้คันธงอยู่ระหว่างนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ นิ้วมือขวาทั้ง 4 เรียงชิดติดกันอยู่ด้านหน้า คันธง โคนคันธงอยู่ข้างนิ้วก้อยเท้าขวา มือซ้ายเหยียดตรง ยืนอยู่ในท่าตรงและหย่อนเข่าขวา

การทำความเคารพอยู่กับที่

เมื่อได้ยินคำสั่ง “ตรง” ให้อยู่ในท่าตรง

4

ท่าตรง

เมื่อได้ยินคำสั่ง “ตรงหน้า - ระวัง” ให้ปฏิบัติ ดังนี้

5

ผู้ถือธงใช้มือซ้ายไปจับคันธง
ชิดมือขวาและเหนือมือขวา

6

ผู้ถือธงใช้มือซ้ายยกคันธงขึ้นมาในแนวตรงเสมอ
ไหล่ ข้อศอกซ้ายตั้งเป็นมุมฉากกับลำตัว มือขวายัง
คงเหยียดตรง และจับคันธงไว้

7

แล้วทำกิ่งขวาหัน

การโยธง

จะเริ่มเมื่อสิ้นสุดคำว่า “วันทยา-วุธ”

8

ผู้ถือธงค่อย ๆ ปล่อยให้คันธงไปทางไหล่ซ้ายตามจังหวะเพลง พร้อมกับเลื่อนมือซ้ายที่กำคันธงมาทางด้านไหล่ซ้าย โดยการลดข้อศอกซ้ายลงแนบลำตัว จนคันธงอยู่ในแนวขนานกับพื้น (เมื่อเพลงบรรเลงถึงครึ่งเพลง) มือซ้ายอยู่เสมอนแนวไหล่ซ้ายห่างจากลำตัว 1 ฝ่ามือ แขนขวาเหยียดตรงไปทางขวามือตามคันธง และให้คันธรวางอยู่บนร่องระหว่าง นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้มือขวา

9

แล้วให้ยกปลายคันธงกลับขึ้นซ้ำ ๆ โดยใช้มือขวากดโคนคันธงลง จนคันธงตั้งตรงและแขนขวาแนบลำตัว (เมื่อเพลงบรรเลงจบ)

การเรียนอาวุธ

จะกระทำได้อย่างไรเมื่อได้ยิน คำสั่งว่า “เรียบ” ให้ทำกิ่งซ้ายหันกลับ (ภาพที่ 10)

10

กิ่งซ้ายหันกลับ

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “อาวุธ” ให้ผู้ถือธงลดคันธงลงจนจรดพื้นข้างโคนนิ้วก้อยเท้าขวา (ดังภาพที่ 11) แล้วนำมือซ้ายกลับไปอยู่ข้างลำตัวด้านซ้ายและอยู่ในท่าตรง (ภาพที่ 12)

11

12

การกล่าวคำปฏิญาณ

เมื่อได้ยื่นคำสั่ง “ลูกเสือ...เตรียมกล่าวคำปฏิญาณ...ตรง” ให้ผู้ถือธงอยู่ในท่าตรง และเมื่อสิ้นสุดคำสั่ง “ลูกเสือ.....กล่าวคำปฏิญาณตามข้าพเจ้า” ให้ผู้ถือธงยกคันธงมาไว้ข้างเท้าด้านในเท้าขวา ส่วนบนของคันธง พิงอยู่กับแขนซ้าย (งอข้อศอกซ้ายเป็นมุมฉากรอรับอยู่แล้ว) และยกมือขวาขึ้นแสดงรหัส (ภาพที่ 13)

13

และเมื่อกล่าวคำปฏิญาณจบให้ลดมือขวาลงและนำคันธงไปอยู่ด้านขวาของลำตัวและอยู่ในท่าตรง

3. ผู้กำกับ และรองผู้กำกับ

3.1 ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือสำรอง

- ก. ขณะอยู่กับที่ ให้ยืนอยู่ในท่าพักตามระเบียบ
- ข. การทำความเคารพขณะอยู่กับที่ อยู่ในท่าตรงและทำวันทยหัตถ์
- ค. ขณะกล่าวคำปฏิญาณให้อยู่ในท่าตรงและยกมือขวาขึ้นแสดงรหัส

3.2 ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ มีไม้ถือ

ก. ขณะอยู่กับที่ ให้ถือไม้ถือในท่าปกติ คือ ยืนอยู่ในท่าตรงและหย่อนเข่าขวา ไม้ถือจะหนีบอยู่ด้านในศอกซ้ายกับข้างลำตัว แขนซ้ายท่อนบนแนบขนานกับลำตัวหนีบไม้ถือไว้ แขนซ้ายท่อนล่างเหยียดตรงไปข้างหน้า มือซ้ายกำไม้ถือให้ฝ่ามือหงายขึ้นห่างจากโคนไม้ถือประมาณ 1 ฝ่ามือ (ภาพที่ 14)

ข. การทำความเคารพขณะอยู่กับที่

ผู้กำกับ รองผู้กำกับ อยู่ในท่าตรงและเมื่อได้ยินคำสั่ง “ตรงหน้า, ระวัง” ให้ใช้มือขวาไปจับโคนไม้ถือ (ให้ฝ่ามือคว่ำ) แล้วนำไม้ถือชูขึ้นเหนือศีรษะเฉียงไปข้างหน้าทางกิ่งขวา ปลายไม้ถือลงมาอยู่เสมopak แล้วนำไม้ถือมาแนบข้างลำตัวทางขวา ให้นิ้วทั้งสี่เรียงกันอยู่ด้านบนนอกหัวแม่มืออยู่ด้านใน ให้โคนไม้ถืออยู่ระหว่างนิ้วชี้กับนิ้วหัวแม่มือ ปลายไม้ถืออยู่แนบร่องไหล่ขวา พร้อมปล่อยมือซ้ายลงข้างตัวในท่าบ่าอาวุธ (ภาพที่ 16 - 20) เมื่อได้ยินคำสั่ง “วันทยา - วุธ” ให้ยกไม้ถือขึ้นมา (ไม้ถือตั้งตรง) นิ้วหัวแม่มือหันเข้าหาตัว ไม้ถือตั้งตรงขึ้นตามมือ นิ้วหัวแม่มือเสมopak ห่างจากปาก 1 ฝ่ามือ แล้วพาดปลายไม้ถือลงไปข้างหน้าเฉียงไปทางขวาของลำตัวโดยให้แขนขวาเหยียดตรงอยู่ข้างลำตัว ปลายไม้ถือพาดลงล่างและชี้ตรงไปข้างหน้า ห่างจากพื้นประมาณ 1 คืบ (มือขวากำโคนไม้ถือ ให้นิ้วหัวแม่มืออยู่ข้างบน) (ภาพที่ 21 - 23)

เมื่อได้ยินคำสั่ง “เรียบ - อาวุธ” ให้แบ่งเป็น 2 จังหวะ ดังนี้

จังหวะที่ 1 เมื่อได้ยินคำสั่ง “เรียบ” ให้ใช้มือขวายกไม้ถือขึ้นมาเสมopak แล้วนำไม้ถือลงมาในท่าบ่าอาวุธ (ภาพที่ 25 - 26)

จังหวะที่ 2 เมื่อได้ยินคำสั่ง “อาวุธ” ให้ยกไม้ถือชูแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะ เียงไปข้างหน้าทางกิ่งขวา พร้อมกับเอนปลายไม้ลงมาหนีบด้านในศอกซ้ายกับข้างลำตัว มือซ้ายยกขึ้นกำโคนไม้ถือไว้แล้วปล่อยมือขวา ลงในท่าตรงตามเดิม (ภาพที่ 27 - 30)

ค. ขณะกล่าวคำปฏิญาณให้ถือไม้ถือในท่าตรง พร้อมกับยกมือขวาขึ้นแสดงรหัส (ภาพที่ 32)

วิธีใช้ไม้ถือของผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ

1. วิธีถือไม้ถือในท่าปกติ ในท่าปกติไม้ถือจะหนีบอยู่ด้านในศอกซ้ายกับข้างลำตัว แขนซ้ายท่อนบนแนบขนานกับลำตัวหนีบไม้ถือไว้ แขนซ้ายท่อนล่างเหยียดตรงไปข้างหน้า มือซ้ายกำไม้ถือให้ฝ่ามือหงายขึ้น ห่างจากโคนไม้ถือประมาณ 1 ฝ่ามือ ให้ไม้ถือขนานกับพื้น ยืนตรงย่อหน้าขวา (ภาพที่ 14)

14

ท่าปกติ

2. การทำความเคารพอยู่กับที่ เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “ตรง” ให้ยืนอยู่ในท่าตรง (ภาพที่ 15)

15

ท่าตรง

3. ทำวันทยาวุธโดยใช้ไม้เท้า

จังหวะที่ 1 เมื่อได้ยินคำบอกคำสั่งว่า “ตรงหน้า (ทางซ้าย - ขวา) ระวัง” ให้ใช้มือขวาจับโคนไม้เท้า (ให้ฝ่ามือคว่ำลง) แล้วยกไม้เท้าชูแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะเฉียงไปข้างหน้าทางกิ่งขวาลดไม้เท้าลงมา อยู่เสมอปาก (ห่างจากปากประมาณ 1 ฝ่ามือ) แล้วลดไม้เท้าลงในท่าบ่าอาวุธ (ภาพที่ 16 - 20)

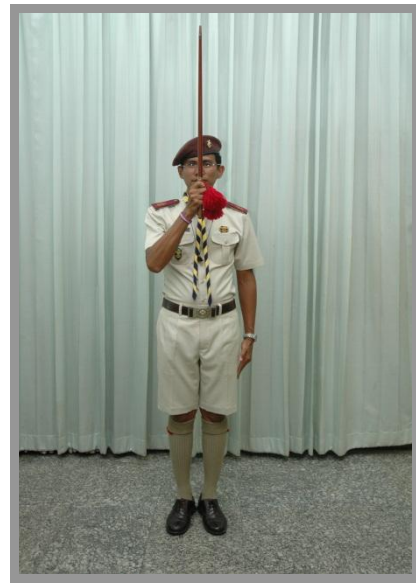
จังหวะที่ 2 ต่อเมื่อได้ยินคำว่า “วันทยา - วุธ” ให้ยก ไม้เท้าขึ้นมาเสมอปาก ห่างจากปากประมาณ 1 ฝ่ามือ แล้วฟาดปลายไม้เท้าลงไปข้างหน้าเฉียงไปทางขวาของลำตัว โดยให้แขนขวาเหยียดตรงอยู่ข้าง ลำตัว ปลายไม้เท้าฟาดลงล่างและชี้ตรงไปข้างหน้าห่างจากพื้นประมาณ 1 คืบ (ภาพที่ 21 - 23)

21

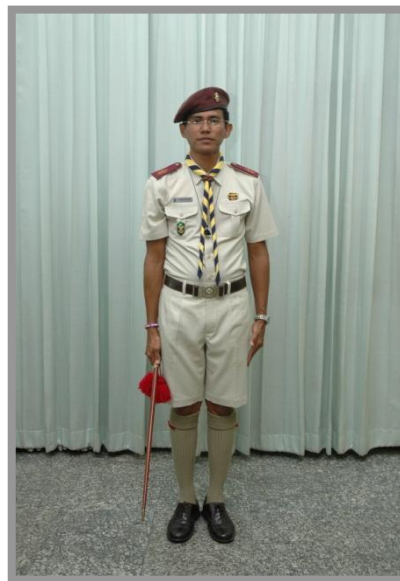
จากท่าป่าอาวุธ

22

มือขวายกไม้เท้าขึ้นมาเสมอปาก
ห่างจากปากประมาณ 1 ฝ่ามือ

23

แล้วฟาดไม้เท้าลงข้างลำตัว
ในท่าวันทยาอวุธ

4. ทำเรียบอาวุธ คำสั่ง “เรียบ-อาวุธ” (แยกเป็นจังหวะดังนี้)

เมื่อได้ยินคำว่า “เรียบ” ให้ยกไม้ถือขึ้นมาเสมอปาก แล้วลดไม้ถือลงในท่าบ่าอาวุธ (ภาพที่ 24 - 26)

เมื่อได้ยินคำสั่งว่า “อาวุธ” ให้ยกไม้ถือชูแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะ เียงไปข้างหน้าทางกิ่งขวา พร้อมกับเอนปลายไม้ถือลงมา วางทาบไปบนแขนซ้ายท่อนล่าง มือซ้ายยกขึ้นกำโคนไม้ถือไว้ แล้วปล่อยมือขวาลงในท่าตรงตามเดิม (ภาพที่ 28 - 30)

29

พร้อมกับเอนปลาย
ไม้ถือลงมา

30

หนีบด้านในศอกซ้ายกับข้างลำตัว มือซ้ายยกขึ้น
กำโคนไม้ถือไว้ แล้วปล่อยมือขวาลงในท่าตรง

และเมื่อได้ยื่นคำสั่ง “ตามระเบียบ, พัก” ให้หย่อนเข่าขวา (ภาพที่ 31)

31

การกล่าวคำปฏิญาณ

เมื่อได้ยื่นคำสั่ง “ลูกเสือ.....เตรียมกล่าวคำปฏิญาณ - ตรง” ให้ยืนอยู่ในท่าตรง “ลูกเสือ.....กล่าวคำปฏิญาณตามข้าพเจ้า” ให้ยกมือขวาขึ้นแสดงรหัส (ภาพที่ 32)

32

เมื่อกล่าวคำปฏิญาณจบ ให้ลดมือขวาลงและอยู่ในท่าตรง

4. ลูกเสือ เนตรนารี ในแถว

ลูกเสือ เนตรนารี สํารอง

- ก. การทำความเคารพขณะอยู่กับที่ ลูกเสือสํารองในแถวจะอยู่ในท่าตรง
- ข. ขณะกล่าวคำปฏิญาณ ลูกเสือสํารองจะอยู่ในท่าตรงและทำวันทยหัตถ์ 2 นิ้ว ที่ขอบหมวก

ลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ

- ก. การทำความเคารพขณะยืนอยู่กับที่ จะยืนในท่าพักตามระเบียบ (ภาพที่ 33 - 34) เวลาทำความเคารพ จะได้ยื่นคำสั่ง “ตรง” ลูกเสือ เนตรนารี อยู่ในท่าตรง (ภาพที่ 35) เมื่อได้ยื่นคำสั่ง “วันทยา - วุช” ให้ลูกเสือ เนตรนารี ทุกคนทำวันทยาวัช (ภาพที่ 36) และเมื่อได้ยื่นคำสั่ง “เรียบ - อาวุช” ให้ลูกเสือ เนตรนารี ทุกคนเรียบอาวุธ โดยลดมือขวาลง และอยู่ในท่าตรง (ภาพที่ 37)

33

ท่าพักตามระเบียบ(ด้านหน้า)

34

ท่าพักตามระเบียบ(ด้านหลัง)

35

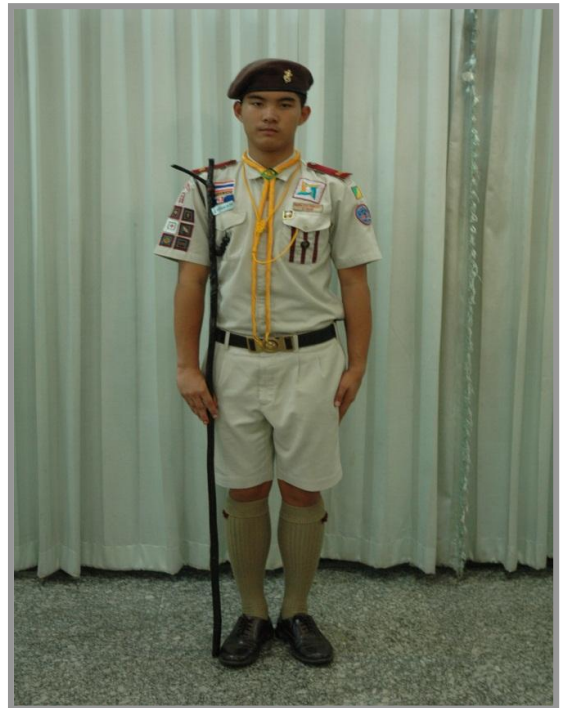
ท่าตรง

36

ท่าวันทยาอวุธ

37

ท่าเรียบอาวุธ

ข. ขณะกล่าวคำปฏิญาณ เมื่อได้ยื่นคำสั่ง “ลูกเสือ...เตรียมกล่าวคำปฏิญาณ - ตรง” ลูกเสือจะอยู่ในท่าตรง และเมื่อสิ้นสุดคำสั่ง “ลูกเสือ...กล่าวคำปฏิญาณตามข้าพเจ้า” ให้นำโคนไม้พลองหรือไม้ง่าม (ตามประเภท ลูกเสือ เนตรนารี) ไปวางไว้กึ่งกลางปลายเท้าทั้งสอง ส่วนบนของไม้พลองหรือไม้ง่ามพียงอยู่กับแขนซ้าย (งอข้อศอกซ้ายเป็นมุมฉากรอรับอยู่แล้ว) และยกมือขวาขึ้นแสดงรหัส (ภาพที่ 38) เมื่อกกล่าวคำปฏิญาณจบให้ ลดมือขวาลง แล้วนำไม้พลองหรือไม้ง่ามกลับมาอยู่แนวร่องไหล่ขวาข้างลำตัว แล้วอยู่ในท่าตรง

38

ท่ากล่าวคำปฏิญาณ

การเดินสวนสนาม

การเดินสวนสนาม

- คำสั่ง “สวนสนาม” “หน้า - เดิน” (ลูกเสือ เนตรนารี ออกเดินสวนสนาม ตามลำดับดังนี้ ผู้ถือป้าย ผู้ถือธง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ และแถวลูกเสือ เนตรนารี ระยะห่างตามที่กำหนด)

ระยะต่อ ระยะเคียงในการเดินสวนสนาม

- อันดับ 1 ผู้ถือป้าย
- อันดับ 2 ผู้ถือธงประจำกอง เดินเว้นระยะห่างจากผู้ถือป้าย 5 ก้าว
- อันดับ 3 ผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี เดินเว้นระยะห่างจากผู้ถือธง 5 ก้าว
- อันดับ 4 รองผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี เดินเว้นระยะห่างจากผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี 5 ก้าว
- อันดับ 5 แถวลูกเสือ เนตรนารี เดินเว้นระยะห่างจากผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี 3 ก้าว
ระยะห่างระหว่างแถว 1 ก้าว และระยะเคียงระหว่างบุคคลภายในแถว 1 ช่วงศอก

1. ผู้ถือป้าย

ท่าแบกป้าย

เมื่อได้ยินคำสั่ง “แบก - อาวุธ” ใช้มือซ้ายยกคันท้ายขึ้นทางลำตัวด้านขวา โดยให้โคนป้ายวางอยู่อุ้งมือขวา (ให้หันฝ่ามือเข้าหาตัว) ถ้ามือที่จับให้ใช้นิ้วชี้และนิ้วกลางของมือขวาจับ ณ ที่จับ แขนขวาเหยียดตรง แนบลำตัว มือซ้ายจับคันท้ายในแนวเสมอไหล่ขวา และตั้งได้ฉากกับลำตัว หันป้ายไปข้างหน้า (ภาพที่ 39)

39

ท่าแบกป้าย

2. ผู้ถือธงประจำกอง

ท่าแบกธง

เมื่อได้ยินคำว่า “แบก – อ้าวุธ” (ให้แบกธงด้วยบ่าขวา) โดยยกคันธงขึ้นด้วยมือขวาและใช้มือซ้ายช่วยนำคันธงขึ้นพาดบนบ่าขวา ต้นคันธงเฉียงลงเบื้องล่าง ซ้อมอกขวาทำมุม 90 องศากับลำตัว (ภาพที่ 40 – 41)

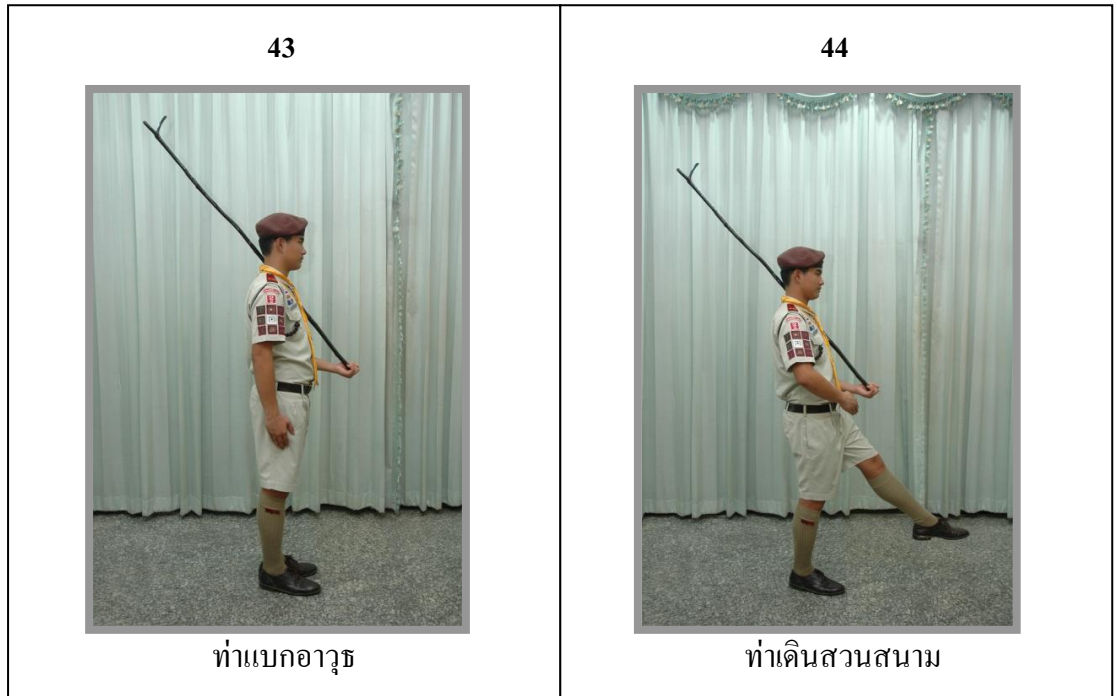

3. ผู้กำกับ รองผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ (มีไม้ถือ) เดินสวนสนามในท่าบ่าอ้าวุธ (ภาพที่ 42)

4. ลูกเสือ เนตรนารี ในแถว

ลูกเสือสำรอง ให้เดินสวนสนามแถวแกว่งแขนทั้งสองข้าง สำหรับลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ เมื่อได้ยินคำว่า “แบก-อาวุธ” ให้ยกไม้พลองหรือไม้ง่ามด้วยมือขวาผ่านหน้าเฉียงลำตัวไปข้างซ้าย ให้ปลายไม้พลองหรือไม้ง่าม อยู่ในอุ้งมือซ้าย แล้วค้นไม้พลองหรือไม้ง่ามพาดขึ้นบนบ่าซ้าย และเดินแถวแกว่งแขนขาข้างเดียว (ภาพที่ 43 - 44)

การเดินผ่านธง 3 ธง

1. ผู้ถือป้าย หันป้ายไปทางขวาก่อนถึงธงที่ 1 20 ก้าว ตาแลตรงตลอด (ภาพที่ 45) และหันป้ายกลับเมื่อผ่านธงที่ 3 (ภาพที่ 46)

2. ผู้ถือธงประจำกอง

เมื่อถึงธงที่ 1 ให้ลดธงลงจากท่าแบกมาแนบลำตัวด้านขวา (โดยการเหยียดแขนขวาให้ตึง) คั่นธงตั้งตรง มือขวากำคั่นธง ยกมือซ้ายมาจับคั่นธงในแนวไหล่ขวา ยกข้อศอกซ้ายให้ตั้งได้ฉากกับลำตัว ตาแลตรงไปข้างหน้าขนานกับพื้น (ภาพที่ 47) เมื่อถึงธงที่ 2 ให้เหยียดแขนซ้ายตรงออกไปข้างหน้า (มือซ้ายกำคั่นธงไว้) ให้คั่นธงเอนไปข้างหน้า ประมาณ 45 องศา แขนขวาแนบลำตัวด้านขวา ตาแลตรง (ภาพที่ 48) เมื่อผ่านธงที่ 3 ให้ยกคั่นธงขึ้นในท่าแบกธงตามเดิม และเดินแกว่งแขนซ้ายตามปกติ (ภาพที่ 49)

47

เมื่อถึงธงที่ 1

48

เมื่อถึงธงที่ 2

49

เมื่อผ่านธงที่ 3

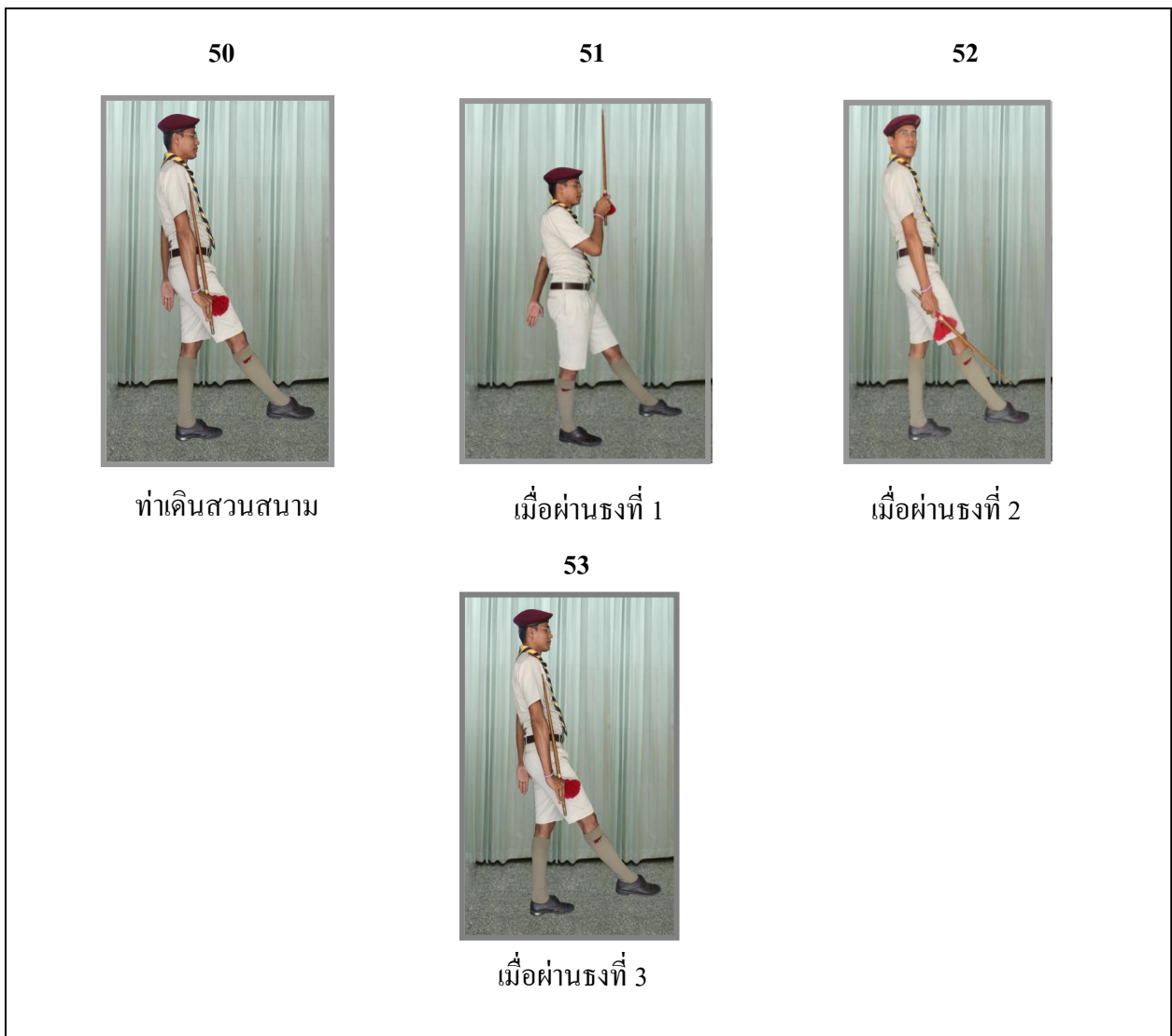

3. ผู้กำกับ รองผู้กำกับลูกเสือ

ผู้กำกับลูกเสือสำรอง เมื่อถึงครั้งที่ 1 ยังคงเดินแกว่งแขนตามปกติ เมื่อถึงครั้งที่ 2 ให้สะบัดหน้าไปทางขวา และทำวันทยหัตถ์ แขนซ้ายไม่แกว่ง เมื่อผ่านครั้งที่ 3 ให้เลิกทำวันทยหัตถ์ สะบัดหน้ากลับและเดินแกว่งแขนตามปกติ

รองผู้กำกับลูกเสือสำรอง เมื่อถึงครั้งที่ 1 ให้สั่ง “ระวัง” (หันหน้าไปทางขวาเวลาสั่ง) ก่อนถึงครั้งที่ 2 ประมาณ 2 ก้าว ให้สั่ง “แลขวา-ท่า” (การสั่งให้ตกเท้าขวาเสมอ) พร้อมกับสะบัดหน้าไปทางขวาทำวันทยหัตถ์ แขนซ้ายไม่แกว่ง เมื่อผ่านครั้งที่ 3 ให้เลิกทำวันทยหัตถ์ สะบัดหน้ากลับ และเดินแกว่งแขนตามปกติ

ผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ เดินสวนสนามในท่าบ่าอาวุธ (ภาพที่ 50) เมื่อถึงครั้งที่ 1 ให้ยกไม้ถือขึ้นมาเสมอปาก ห่างจากปากประมาณ 1 ฝ่ามือ แขนซ้ายยังแกว่งอยู่ตาแลตรง (ภาพที่ 51) เมื่อถึงครั้งที่ 2 ให้ฟาดไม้ถือลงในท่าวันทยาอาวุธพร้อมกับทำแลขวา แขนซ้ายไม่แกว่ง (ภาพที่ 52) จนถึงครั้งที่ 3 ให้ยกไม้ถือขึ้นเสมอปากและลดลงในท่าบ่าอาวุธ สะบัดหน้าแลตรง และเดินแกว่งแขนตามปกติ (ภาพที่ 53)

รองผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ (มีไม้ถือ) เดินสวนสนามในท่าบ่าอาวุธ เมื่อถึงครั้งที่ 1 ให้รองผู้กำกับหันไปดูลูกเสือ เนตรนารีทางขวาแล้วสั่ง “ระวัง” พร้อมยกไม้ถือจากท่าบ่าอาวุธมา อยู่เสมอปาก (ภาพที่ 54) ให้แถวลูกเสือ เนตรนารี เดินเข้าระเบียบอย่างดีที่สุด เมื่อใกล้ถึงครั้งที่ 2 ประมาณ 2 ก้าว ให้รองผู้กำกับสั่ง “เลขวา – ทำ” (การสั่งให้ตกเท้าขวาเสมอ) ขณะเดียวกันรองผู้กำกับสั่งแถวทำ วันทยาอาวุธไปพร้อมกับคำว่า “ทำ” และสับัดหน้าไปทางขวา แขนซ้ายไม่แกว่ง (ภาพที่ 55) เมื่อผ่านครั้งที่ 3 จึงสับัดหน้าแลตรงและเลิกทำความเคารพ เดินสวนสนามต่อไปตามปกติ (ภาพที่ 56)

4. ลูกเสือ เนตรนารี ในแถว

แถวลูกเสือสำรอง ให้เดินสวนสนามแกว่งแขนทั้งสอง เมื่อใกล้ถึงครั้งที่ 1 รองผู้กำกับสั่ง “ระวัง” ก่อนถึงครั้งที่ 2 รองผู้กำกับสั่ง “เลขวา - ทำ” ให้ลูกเสือทุกคนสับัดหน้าไปทางขวานานกับพื้น แขนทั้งสองข้างไม่แกว่ง (ถึงแถวของตนจะยังไม่ถึงครั้งที่ 2 ก็ตาม ยกเว้นคนขวาสุดของแต่ละแถวไม่ต้องสับัดหน้า) จนถึงครั้งที่ 3 แถวลูกเสือดับใดผ่านก่อนก็ให้สับัดหน้ากลับและแกว่งแขนตามปกติ

แถวลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ หรือวิสามัญ (มีอาวุธ) เมื่อรองผู้กำกับสั่ง “เลขวา - ทำ” ให้ทุกคนสับัดหน้าไปทางขวา (ขนานกับพื้น) ถึงแม้แถวของตนจะยังไม่ถึงครั้งที่ 2 ก็ตาม ยกเว้นคนขวาสุดของแต่ละแถวไม่ต้องสับัดหน้า ลูกเสือ เนตรนารี ทุกคนยังคงเดินแกว่งแขนขวาตามปกติ แต่เมื่อถึงครั้งที่ 3 แถวลูกเสือหรือเนตรนารีดับใดผ่านก่อนจึงให้สับัดหน้ากลับและเดินสวนสนามต่อไป

การเดินสวนสนาม

เดินตามปกติ

การปฏิบัติ ให้เริ่มออกเดินโดยก้าวเท้าซ้ายออกไปข้างหน้าในลักษณะขาเหยียดตรง ฝ่าเท้าขนานกับพื้นและสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ ปลายเท้าชี้ไปในทิศทางตรงหน้า เมื่อจะวางเท้าและก้าวต่อไปให้โน้มน้ำหนักตัวไปข้างหน้า ทรงตัวและศีรษะอยู่ในท่าตรง แกว่งแขนตามธรรมชาติเฉียงไปข้างหน้าและข้างหลัง พองาม เมื่อแกว่งแขนไปข้างหน้าข้อศอกงอเล็กน้อย เมื่อแกว่งแขนไปข้างหลัง ให้แขนเหยียดตรงตามธรรมชาติ หันหลังมือออกนอกตัว แขนงอให้นิ้วมือเรียงชิดติดกัน ความยาวของก้าว 40 – 60 ซม. (นับจากส้นเท้าถึงส้นเท้า) รักษาความยาวของก้าวให้คงที่ อัตราความเร็วในการเดินนาทีละ 90 – 100 ก้าว

เดินสวนสนาม

การปฏิบัติ ก้าวเท้าซ้ายอย่างแข็งแรง ขาซ้ายเหยียดตึงปลายเท้าจุ่ม ยกส้นเท้าสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ ทรงตัวและศีรษะอยู่ในท่าตรง แกว่งแขนเฉียงไปข้างหน้า ตรงข้ามกับเท้าที่ก้าว ฝ่ามือผ่านประมาณกึ่งกลางลำตัวเสมอแนวหัวเข่าชิด ห่างจากหัวเข่าชิดประมาณ 1 ฝ่ามือ มือแบนิ้วเรียงชิดกัน แขนท่อนล่างขนานกับพื้น และแกว่งไปข้างหลัง ให้แขนเหยียดตรงตามธรรมชาติ เมื่อจะวางเท้าและก้าวต่อไปให้โน้มน้ำหนักตัวไปข้างหน้า และตบเต็มฝ่าเท้าอย่างแข็งแรง ยึดตัวองอาจ ความยาวของก้าว 40 – 60 ซม. (นับจากส้นเท้าถึงส้นเท้า) รักษาความยาวของก้าวให้คงที่ อัตราความเร็วในการเดินนาทีละ 90 – 100 ก้าว

หมายเหตุ

1. ให้เดินแบบ “เดินสวนสนาม” หน้าทีประทับ เริ่มตั้งแต่ ธงที่ 1 – 3 นอกนั้น ให้เดินแบบ “เดินตามปกติ”
2. ส่วนกลางกำหนดจังหวะเพลงบรรเลงเดินสวนสนาม 116 ต่อนาที และจังหวะของกลองตีไม้ 3 ตลอด

กติกาการแข่งขันและหลักเกณฑ์การให้คะแนน

1. คุณสมบัติของลูกเสือ เนตรนารี

- 1.1 ลูกเสือ เนตรนารีสำรอง ต้องศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3 ของสถานศึกษานั้น
- 1.2 ลูกเสือ เนตรนารีสามัญ ต้องศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ของสถานศึกษานั้น
- 1.3 ลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ต้องศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3 ของสถานศึกษานั้น
- 1.4 ลูกเสือ เนตรนารีวิสามัญ ต้องศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ของสถานศึกษานั้น

2. คุณสมบัติของผู้กำกับ รองผู้กำกับ

- 2.1 ผู้กำกับ รองผู้กำกับลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ
  - เป็นครูสอนในสถานศึกษานั้น
  - มีใบแต่งตั้ง (ลส.13) ให้ดำรงตำแหน่งผู้กำกับ รองผู้กำกับกองลูกเสือสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ ในสถานศึกษานั้น
- 2.2 ผู้กำกับ รองผู้กำกับเนตรนารีสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ
  - เป็นครูสอนในสถานศึกษานั้น
  - มีใบแต่งตั้ง (นน.13) ให้ดำรงตำแหน่งผู้กำกับ รองผู้กำกับกองเนตรนารีสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ ในสถานศึกษานั้น

3. จำนวนผู้เข้าร่วมการประกวด

3.1 กองลูกเสือ 1 กอง ประกอบด้วย

- ลูกเสือถือป้าย 1 คน
- ลูกเสือถือธงประจำกอง 1 คน
- ผู้กำกับกองลูกเสือ 1 คน
- รองผู้กำกับกองลูกเสือ 1 คน
- ลูกเสือ 4 หมู่ (4 แถว) ๆ ละ 8 คน

หรือ

3.2 กองเนตรนารี 1 กอง ประกอบด้วย

- เนตรนารีถือป้าย 1 คน
- เนตรนารีถือธงประจำกอง 1 คน
- ผู้กำกับกองเนตรนารี 1 คน
- รองผู้กำกับกองเนตรนารี 1 คน
- เนตรนารี 4 หมู่ (4 แถว) ๆ ละ 8 คน

(และให้มีไม้พลอง หรือ ไม้ง่าม ตามประเภทของลูกเสือ เนตรนารี)

หลักเกณฑ์การให้คะแนน

รวม 40 คะแนน

1. คะแนนป้าย ชงประจำกอง ไม้ถือ ไม้ง่าม หรือไม้พลอง (ตามประเภทลูกเสือ) เครื่องแบบ และเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ	10 คะแนน
2. คะแนนการตั้งแถวอยู่กับที่ การทำความเคารพอยู่กับที่ การกล่าวคำปฏิญาณ การทำขวหัน การปรับขบวนสวนสนาม และการแบกอาวุธ	10 คะแนน
3. คะแนนการเดินสวนสนาม	10 คะแนน
4. คะแนนการทำความเคารพเมื่อผ่านธง 3 ธง	10 คะแนน

รายละเอียดคะแนน มีดังนี้

1. คะแนนป้าย ชงประจำกอง ไม้ถือ ไม้ง่าม หรือไม้พลอง (ตามประเภทลูกเสือ) เครื่องแบบ และเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ	10 คะแนน
● ลักษณะ ขนาดของป้าย และการขึ้นถือป้าย	1 คะแนน
● ลักษณะ ขนาดของธงประจำกอง และการขึ้นถือธงประจำกอง	1 คะแนน
● ลักษณะ ขนาดของไม้ถือ และการขึ้นถือไม้ถือของผู้กำกับ	1 คะแนน
● ลักษณะ ขนาดของไม้ถือ และการขึ้นถือไม้ถือของรองผู้กำกับ	1 คะแนน
● ลักษณะ ขนาดของไม้พลอง หรือ ไม้ง่าม และการขึ้นถือไม้พลองหรือไม้ง่าม ของกองลูกเสือ เนตรนารี	1 คะแนน
● เครื่องแบบ (ความสะอาดเรียบร้อย)	1 คะแนน
● การประดับเครื่องหมาย	4 คะแนน
2. คะแนนการทำความเคารพอยู่กับที่ และการกล่าวคำปฏิญาณ	10 คะแนน
● การทำความเคารพ และการกล่าวคำปฏิญาณของผู้ถือป้าย	1 คะแนน
● การทำความเคารพ และการกล่าวคำปฏิญาณของผู้ถือธงประจำกอง	1 คะแนน
● การทำความเคารพ และการกล่าวคำปฏิญาณของรองผู้กำกับ	1 คะแนน
● การทำความเคารพ และการกล่าวคำปฏิญาณของรองผู้กำกับ	1 คะแนน
● การทำความเคารพ และการกล่าวคำปฏิญาณของกองลูกเสือ เนตรนารี	4 คะแนน
● การทำขวหัน การปรับขบวนสวนสนาม การแบกอาวุธ	1 คะแนน
● ความพร้อมเพรียงกัน	1 คะแนน

3. คะแนนการเดินสวนสนาม (เริ่มตั้งแต่ “หน้า - เดิน” จนถึงก่อนธงที่ 1)	10 คะแนน
● การแบกป้ายและการหันป้ายก่อนถึงธงที่ 1 20 ก้าว และการเดินสวนสนาม	1 คะแนน
● การแบกธงประจำกอง และการเดินสวนสนาม	1 คะแนน
● การถือไม้ถือ (ท่าบ่าอาวุธ) การเดินสวนสนามของผู้กำกับ	1 คะแนน
● การถือไม้ถือ (ท่าบ่าอาวุธ) การเดินสวนสนาม และการตั้ง “เลี้ยวซ้าย” ของรองผู้กำกับ	1 คะแนน
● การแบกอาวุธ และการเดินสวนสนามของแถวลูกเสือ (4 แถว)	4 คะแนน
● การเดินสวนสนาม ตัวตรงการเดินตะเท้า การเดินคบเท้า การแกว่งแขนและมือ	1 คะแนน
● การเดินเลี้ยวซ้าย ระยะต่อ ระยะเคียง และความพร้อมเพียง	1 คะแนน
4. คะแนนการทำความเคารพเมื่อผ่านธง 3 ธง	10 คะแนน
● การทำความเคารพของผู้แบกป้าย เมื่อผ่านธง 3 ธง	1 คะแนน
● การทำความเคารพของผู้แบกธง เมื่อผ่านธง 3 ธง	1 คะแนน
● การทำความเคารพของผู้กำกับ เมื่อผ่านธง 3 ธง	1 คะแนน
● การตั้ง และการทำความเคารพของรองผู้กำกับ เมื่อผ่านธง 3 ธง	1 คะแนน
● การทำความเคารพของลูกเสือ เนตรนารี เมื่อผ่านธง 3 ธง (4 แถว)	4 คะแนน
● ระยะต่อ ระยะเคียง	1 คะแนน
● ความพร้อมเพียง	1 คะแนน

1. ใบคะแนนป้าย ชงประจำกอง ไม้ถือ ไม้พลองหรือไม้ง่าม เครื่องแบบ และเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ

ลำดับ	ชื่อสถานศึกษา	ป้าย และ การถือป้าย (1)	ชงประจำ กอง และ การถือธง (1)	ไม้ถือ และ การถือไม้ถือ ของผู้กำกับ (1)	ไม้ถือ และการ ถือไม้ถือของ รองผู้กำกับ (1)	ไม้พลอง หรือ ไม้ง่าม (1)	เครื่อง แบบ (1)	เครื่องหมาย ประกอบ เครื่องแบบ (4)	เต็ม 10 ได้	หมายเหตุ

3. ใบคะแนนการเดินสวนสนาม (ตั้งแต่คำสั่ง “สวนสนาม” “หน้า - เดิน” และก่อนถึงธงที่ 1)

ลำดับ	ชื่อสถานศึกษา	การแบก ป้ายเดิน สวน สนาม (1)	การแบก ธงประจำ กองเดิน สวน สนาม (1)	การแบกอาวุธ (ทำป่าอาวุธ) การเดินสวน สนามของ ผู้กำกับ (1)	การแบกอาวุธ (ทำป่า อาวุธ) การสั่ง “เลี้ยว ซ้าย” การเดินสวน สนามของ รองผู้กำกับ (1)	การแบก อาวุธ การ เดินสวน สนาม ของ แถวลูกเสือ (4)	การเดินสวนสนาม เดินตัวตรง การตะ เท้า การตบเท้า การ แกว่งแขนและมือ (1)	การเดินเลี้ยว ซ้าย ระยะต่อ ระยะเคียง ความ พร้อมเพรียง (1)	เต็ม 10 ได้	หมายเหตุ

4. ไบคะเนนการทำความเคารพเมื่อผ่านธง 3 ธง

ลำดับ	ชื่อสถานศึกษา	<u>ผู้แบกป้าย</u> และการทำ ความเคารพ (1)	<u>ผู้แบกธง</u> <u>ประจำกอง</u> และการทำ ความเคารพ (1)	<u>ผู้กำกับ</u> การทำความ เคารพ (1)	<u>รองผู้กำกับ</u> การสั่งและการทำ ความเคารพ (1)	<u>แถวลูกเสือ(4 แถว)</u> การทำความเคารพ และการเลิกทำ ความเคารพ (4)	ระยะต่อ ระยะเคียง (1)	ความ พร้อม เพียง (1)	เต็ม 10 ได้	หมายเหตุ

ใบคะแนนรวม

ลำดับ	ชื่อสถานศึกษา	คะแนน ป้าย ชงประจำกอง ไม้ถือ ไม้ง่ามหรือไม้พลอง เครื่องแบบและเครื่องหมาย ประกอบเครื่องแบบ (10)	คะแนน การทำความเคารพอยู่ กับที่ การกล่าวคำปฏิญาณ การทำขว้าน การปรับขบวน สวนสนาม การแบกอาวุธ (10)	คะแนน การเดินสวนสนาม เริ่มตั้งแต่ “หน้า - เดิน” จนถึงก่อนถึงธงที่ 1 (10)	คะแนน การทำความ เคารพเมื่อผ่าน ธง 3 ธง (10)	เต็ม 40 ได้	หมายเหตุ

บรรณานุกรม

กรมยุทธศึกษาทหารบก. ที่ระลึกวันคล้ายวันสถาปนากรมยุทธศึกษาทหารบก ครบรอบ 101 ปี.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กองทัพบก (ยศ.ทบ.), 2536.

ฝ่ายยุทธการ กองพลที่ 1 รักษาพระองค์. แนวทางการปฏิบัติในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและ

สวนสนาม. ทหารรักษาพระองค์. มปป.

ว่าที่ร้อยโท ญัฐ ยูยุทธ. เอกสารแนวปฏิบัติพิธีทบทวนคำปฏิญาณและสวนสนามวันคล้ายวัน

สถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ ระดับประเทศ. มปป.

_____. เอกสารแนวปฏิบัติพิธีทบทวนคำปฏิญาณและสวนสนามวันคล้ายวัน

สถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติระดับเขตพื้นที่และสถานศึกษา. มปป.

_____. เอกสารแนวปฏิบัติพิธีทบทวนคำปฏิญาณและสวนสนามวันคล้ายวัน

สถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติระดับจังหวัด. มปป.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. การฝึกเป็นผู้นำ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา

ลาดพร้าว, 2534.

_____. การฝึกระเบียบแถวลูกเสือ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2520.

หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง. คู่มือนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1. กรุงเทพฯ : องค์การสงเคราะห์

ทหารผ่านศึก, 2549.

_____. คู่มือนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2. กรุงเทพฯ : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2550.

ภาคผนวก

**เครื่องแบบลูกเสือ และผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
ในกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ**

แปลมาจาก

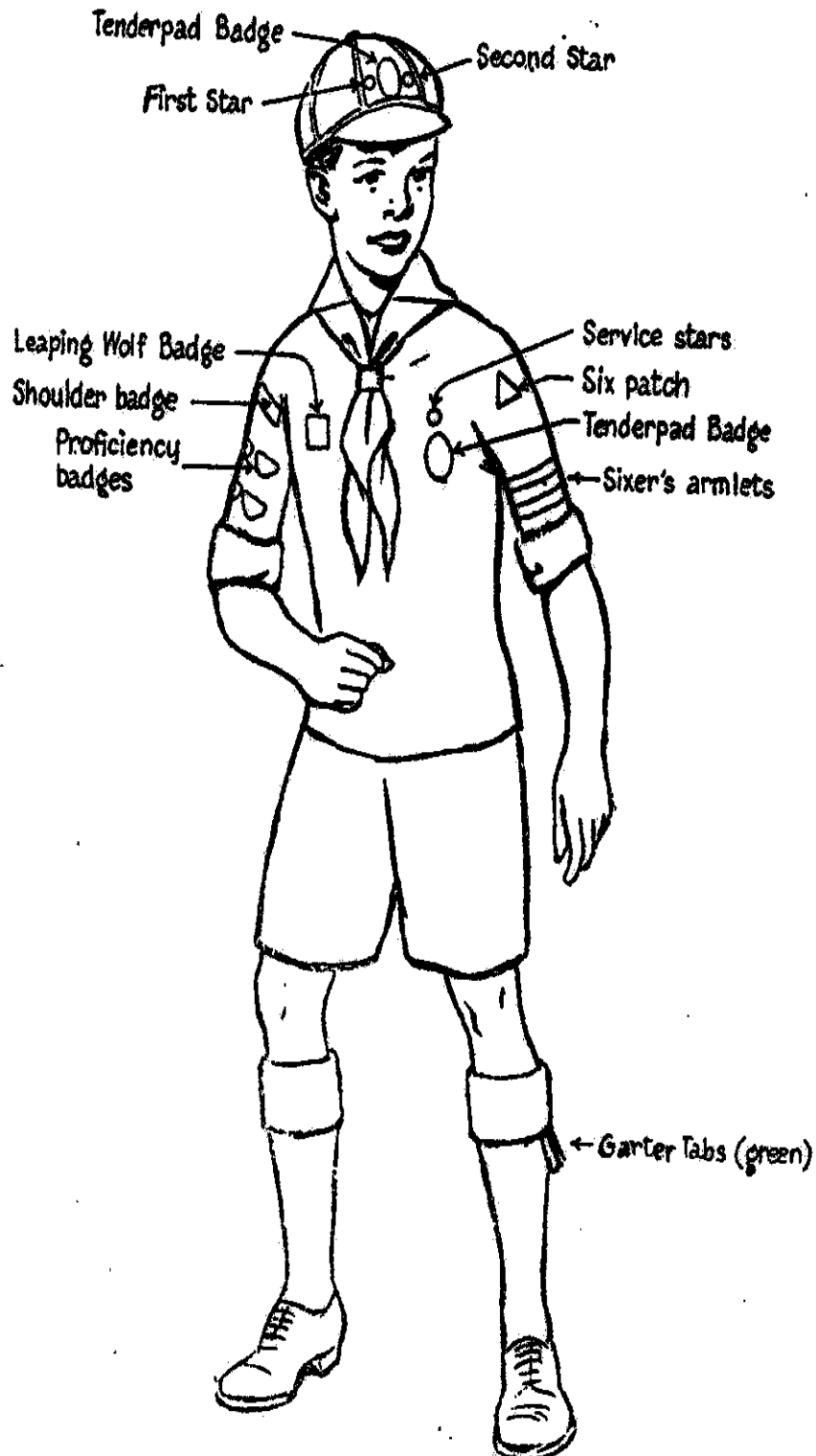
**THE POLICY ORGANISATION AND
RULCS OF THE BOY SCOUTS**

ASSOCIATION

**(25 BUCKINGHAM PALACE
ROAD, LONDON S.W.1)**

WOLF CUB.

(Rule 281)

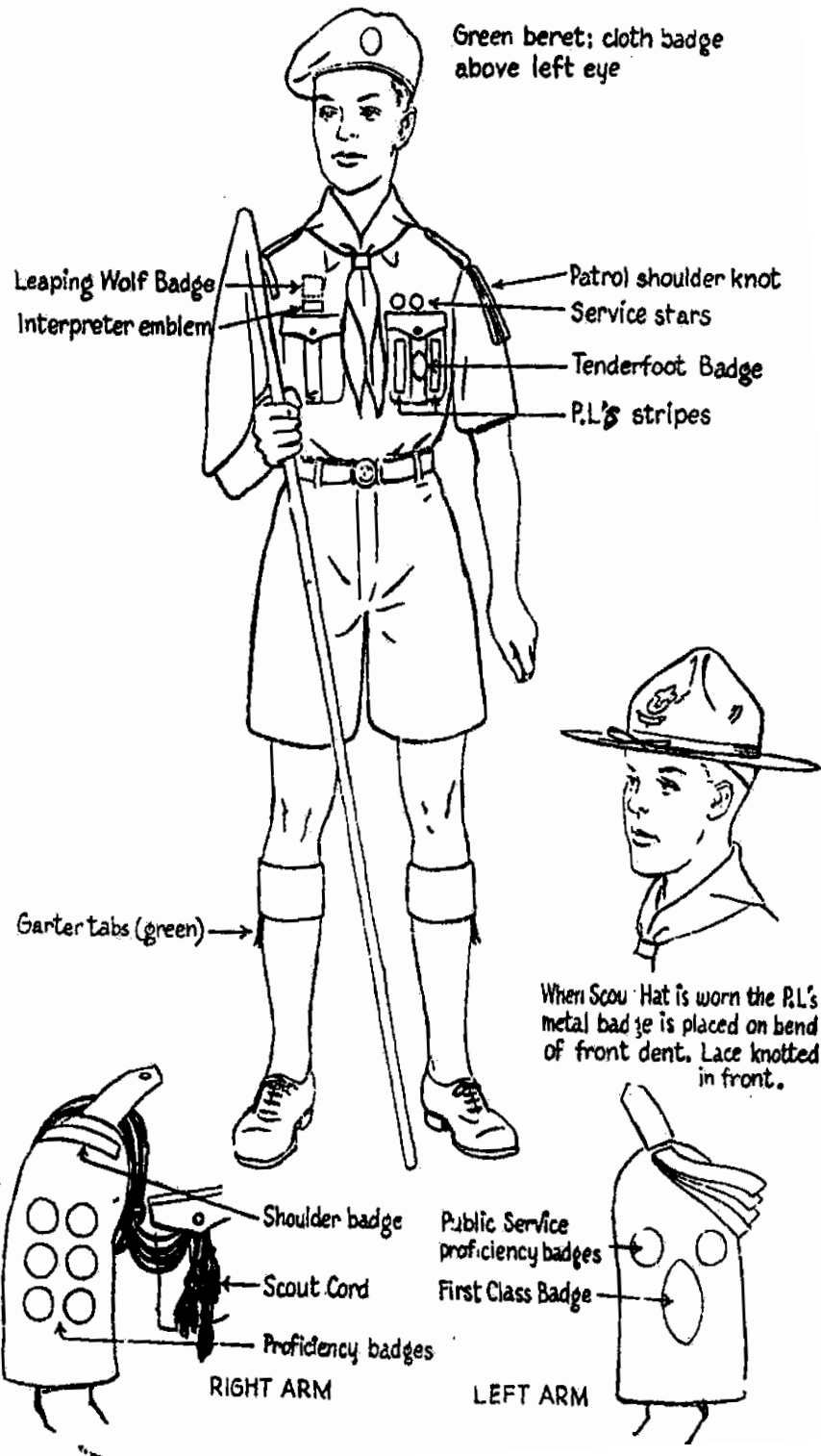
ลูกเสือสำรอง

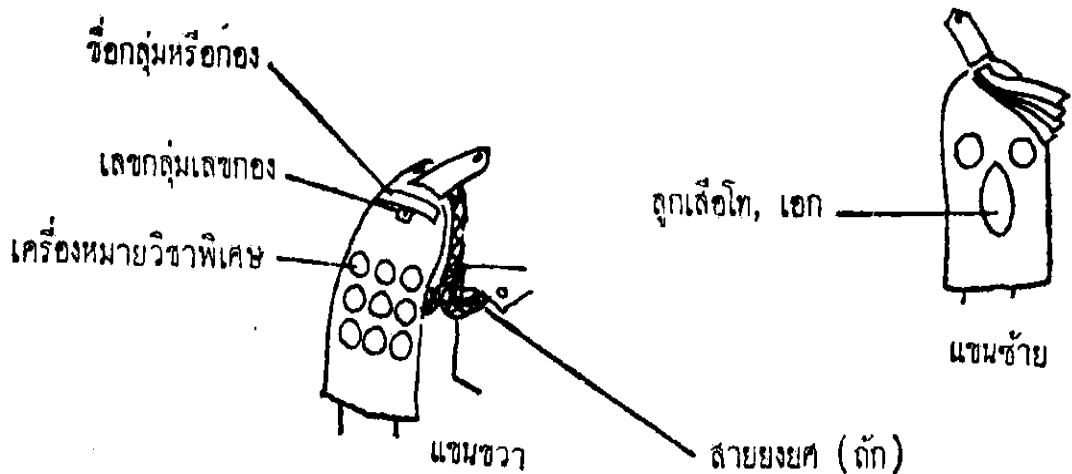
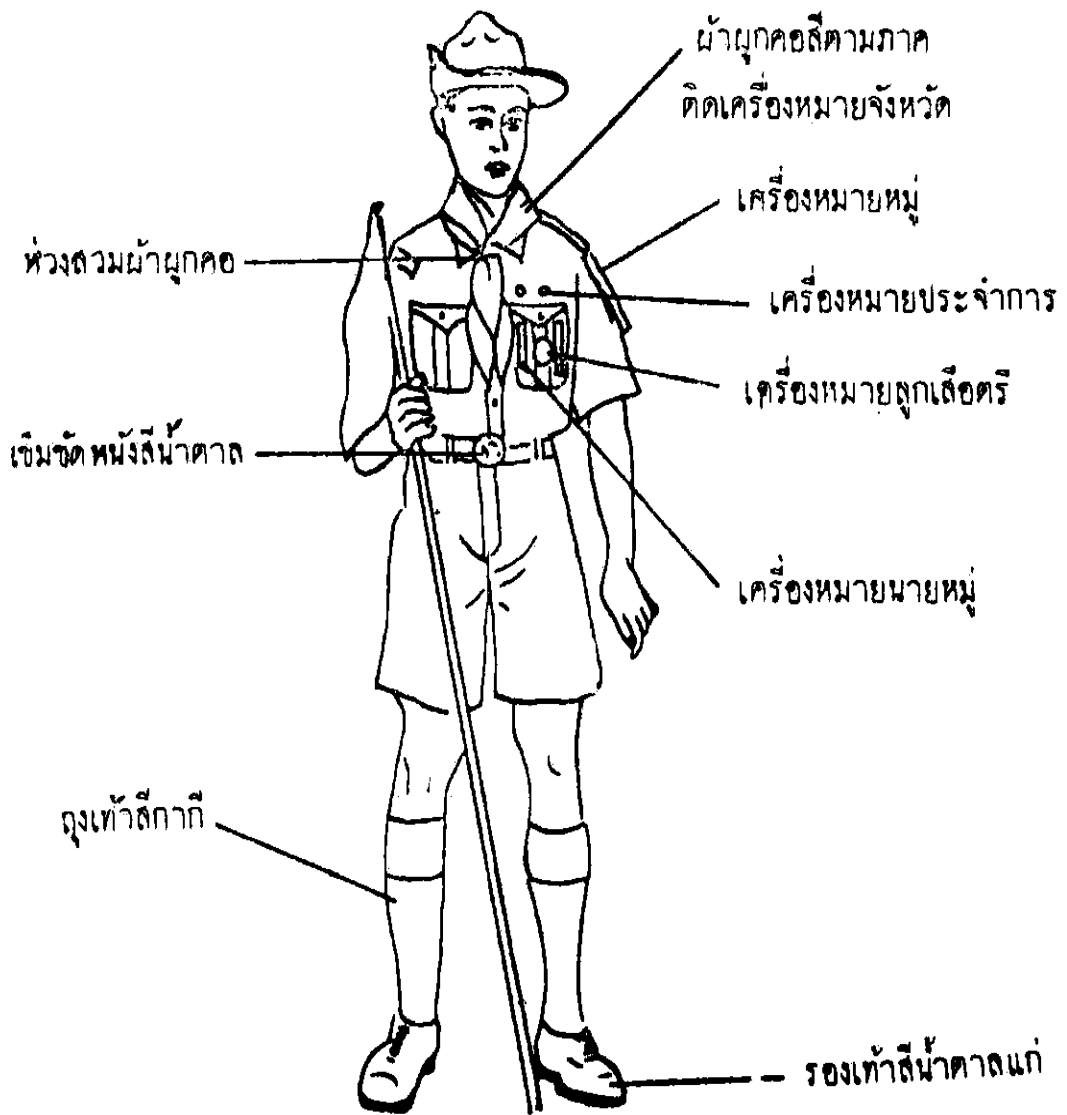

BOY SCOUT.

(Rule 283)

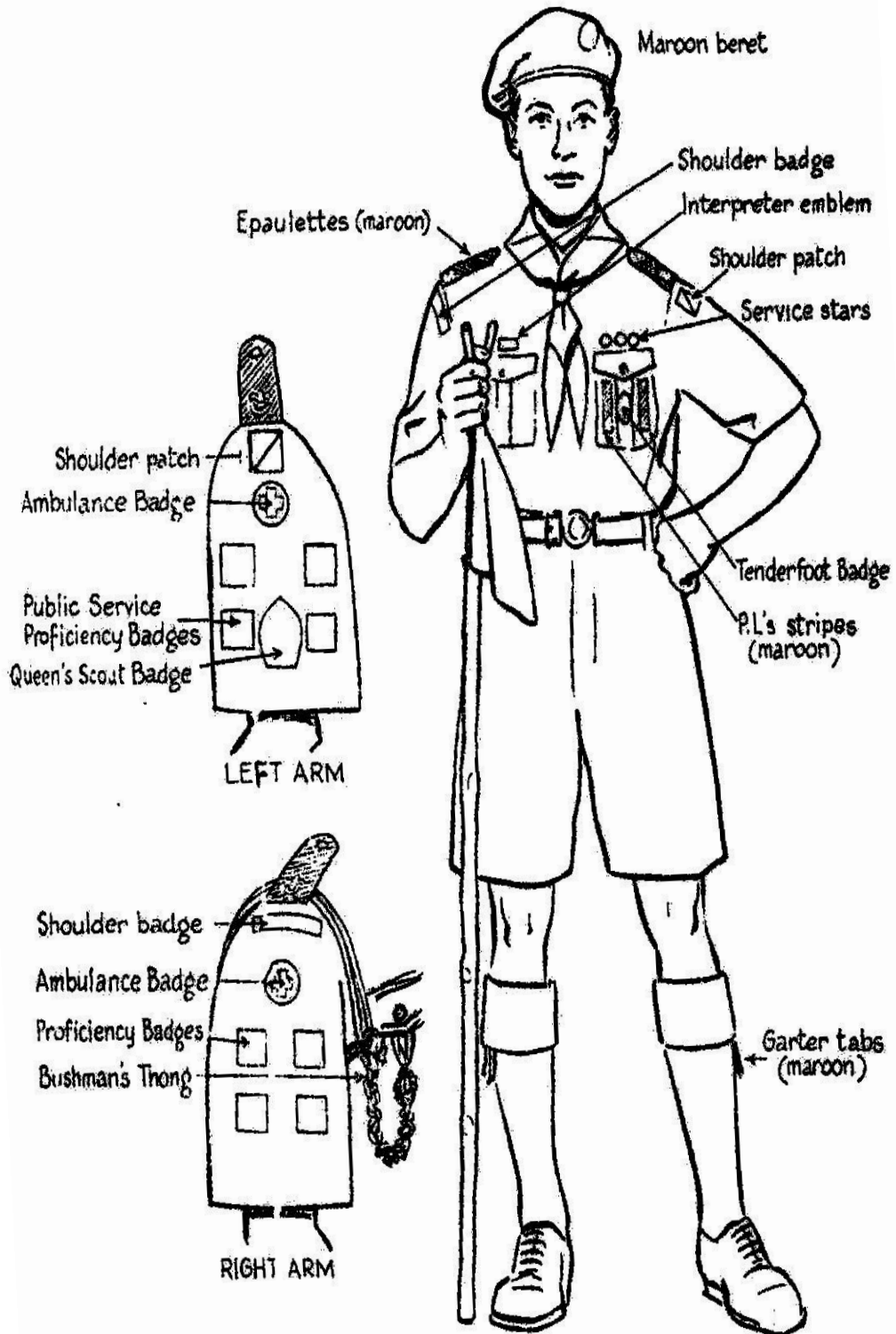

ลูกเสือสามัญ

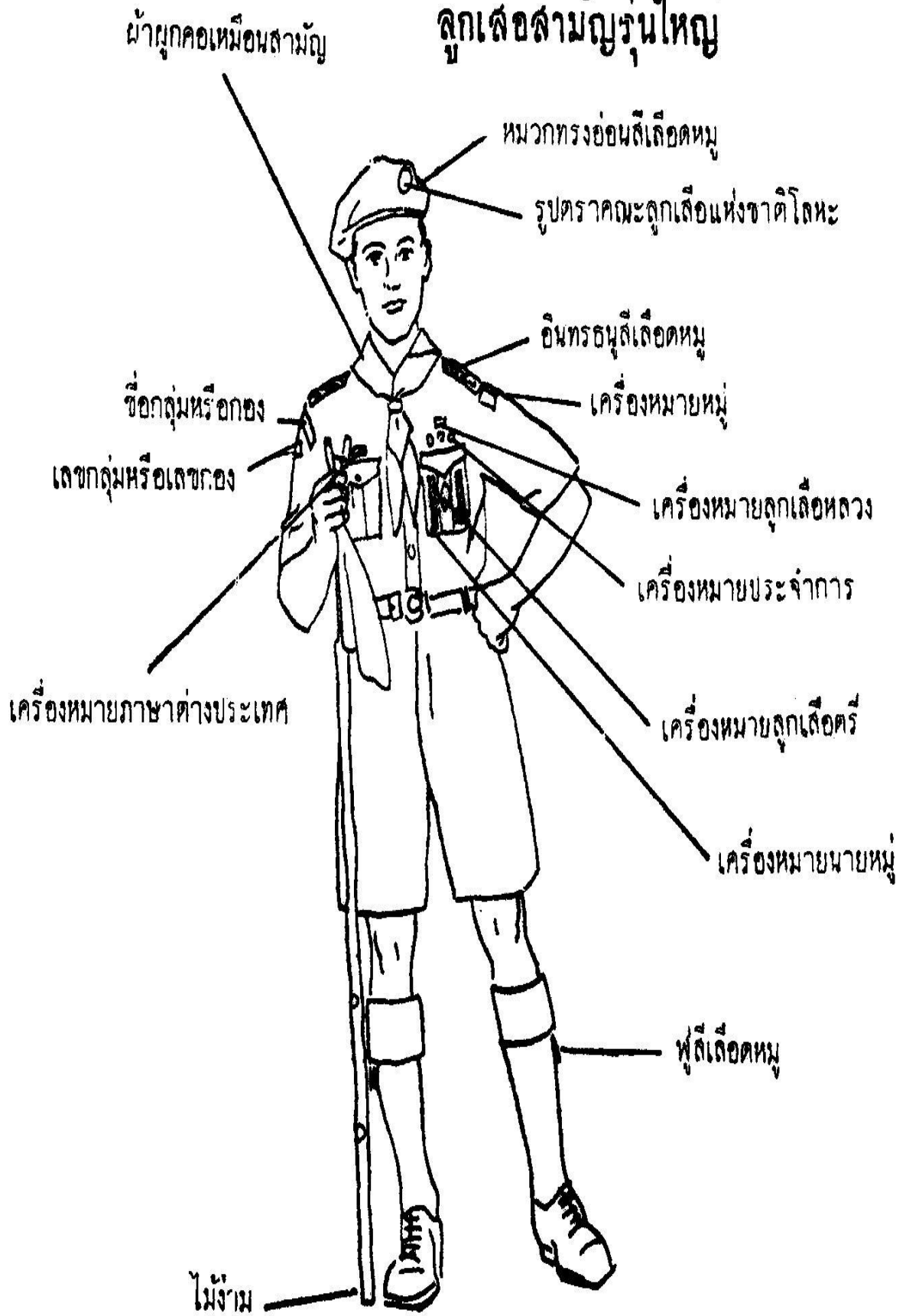

SENIOR SCOUT.

(Rules 283 and 286)

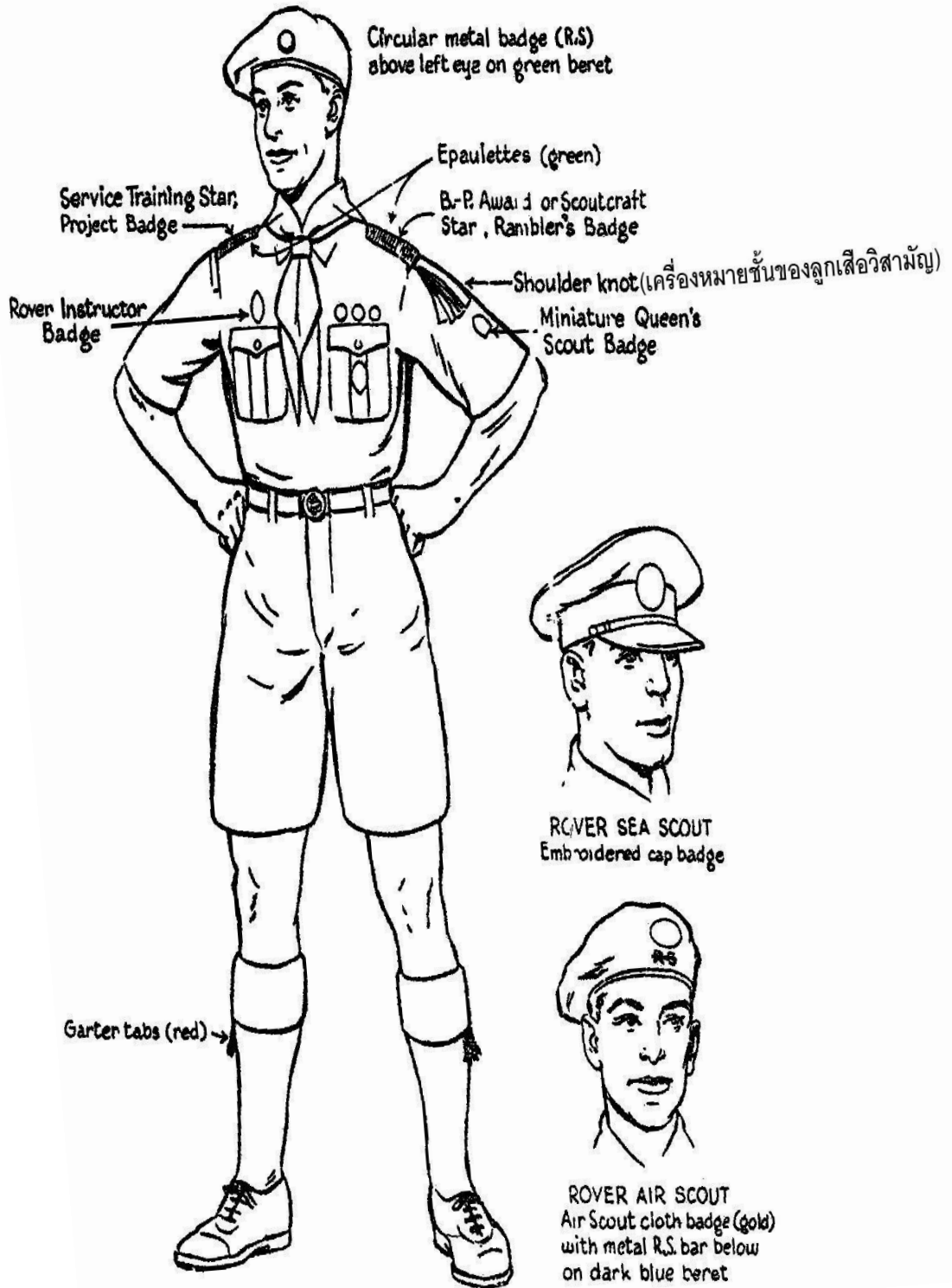

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

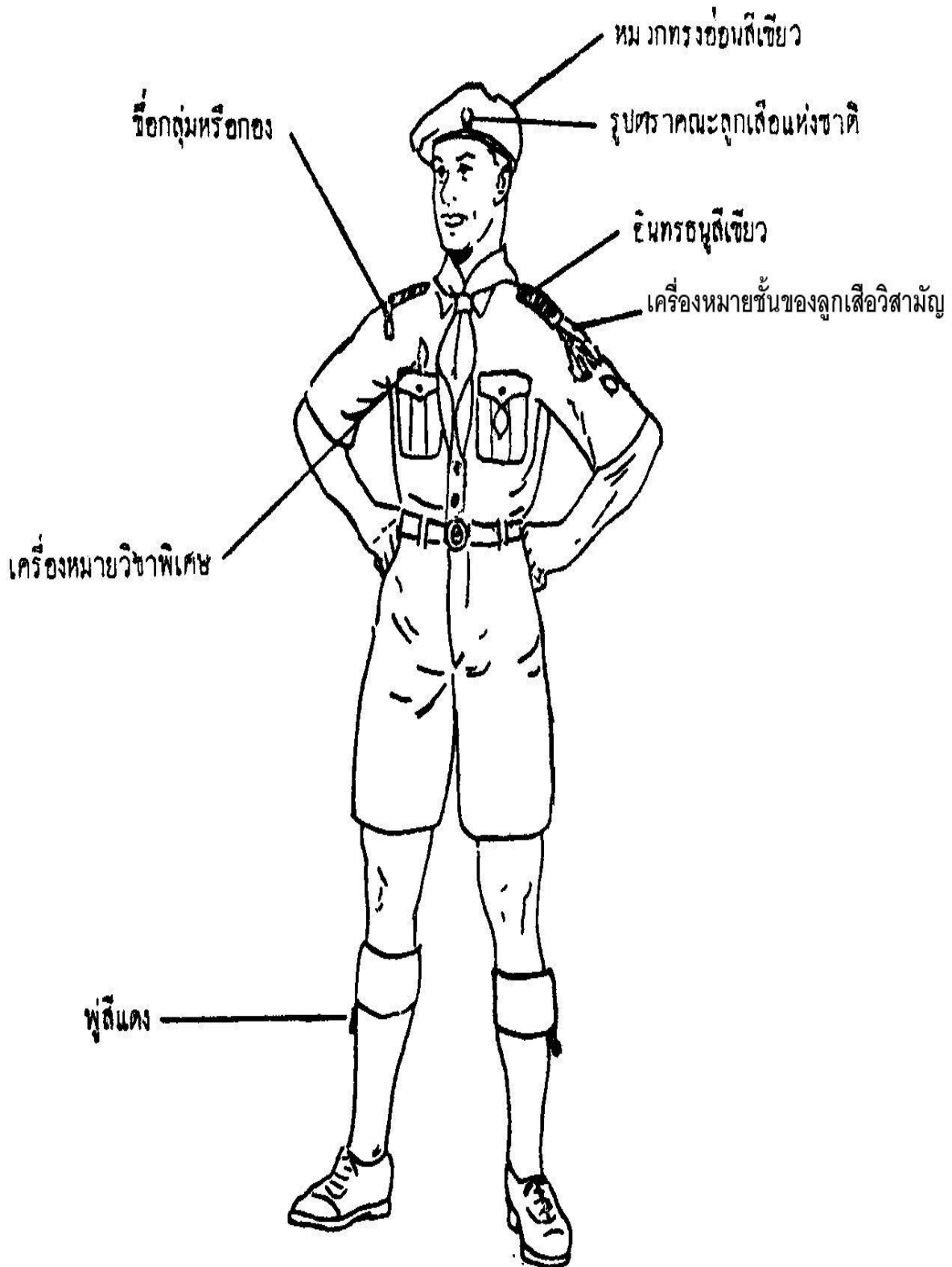

ROVER SCOUT.

(Rules 283, 287-9)

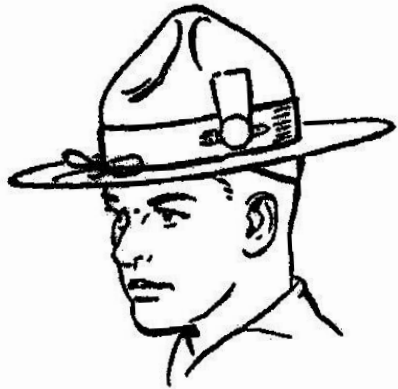

ลูกเสือวิสามัญ

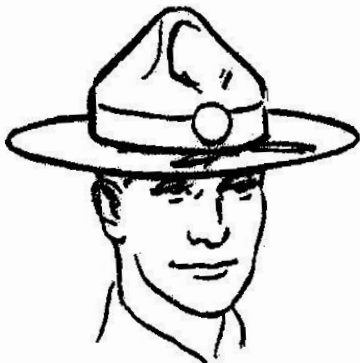

SCOUTER.

(Rule 291)

Plumed badge on left side of Scout Hat

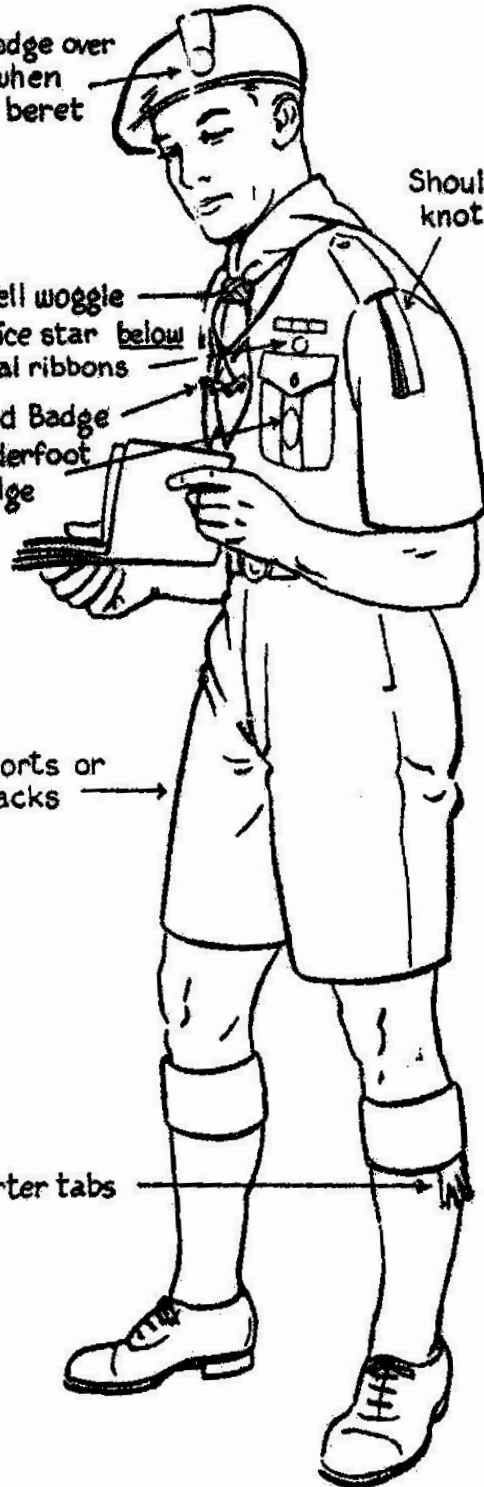

Position of Cubmaster's badge when worn on Scout Hat

Position of Cubmaster's badge when worn on beret

Plumed badge over left eye when worn on beret

Shoulder knot

Gilwell woggle
Service star below medal ribbons

Wood Badge
Tenderfoot Badge

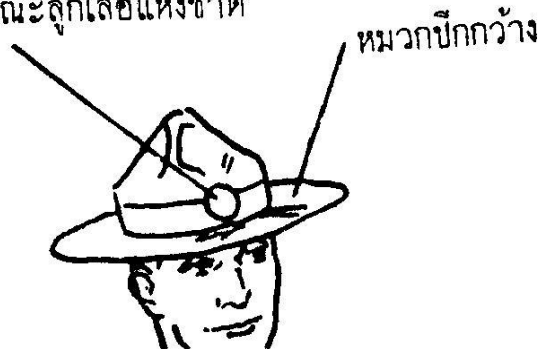
Shorts or slacks

Garter tabs

ผู้บังคับบัญชาสามัญ

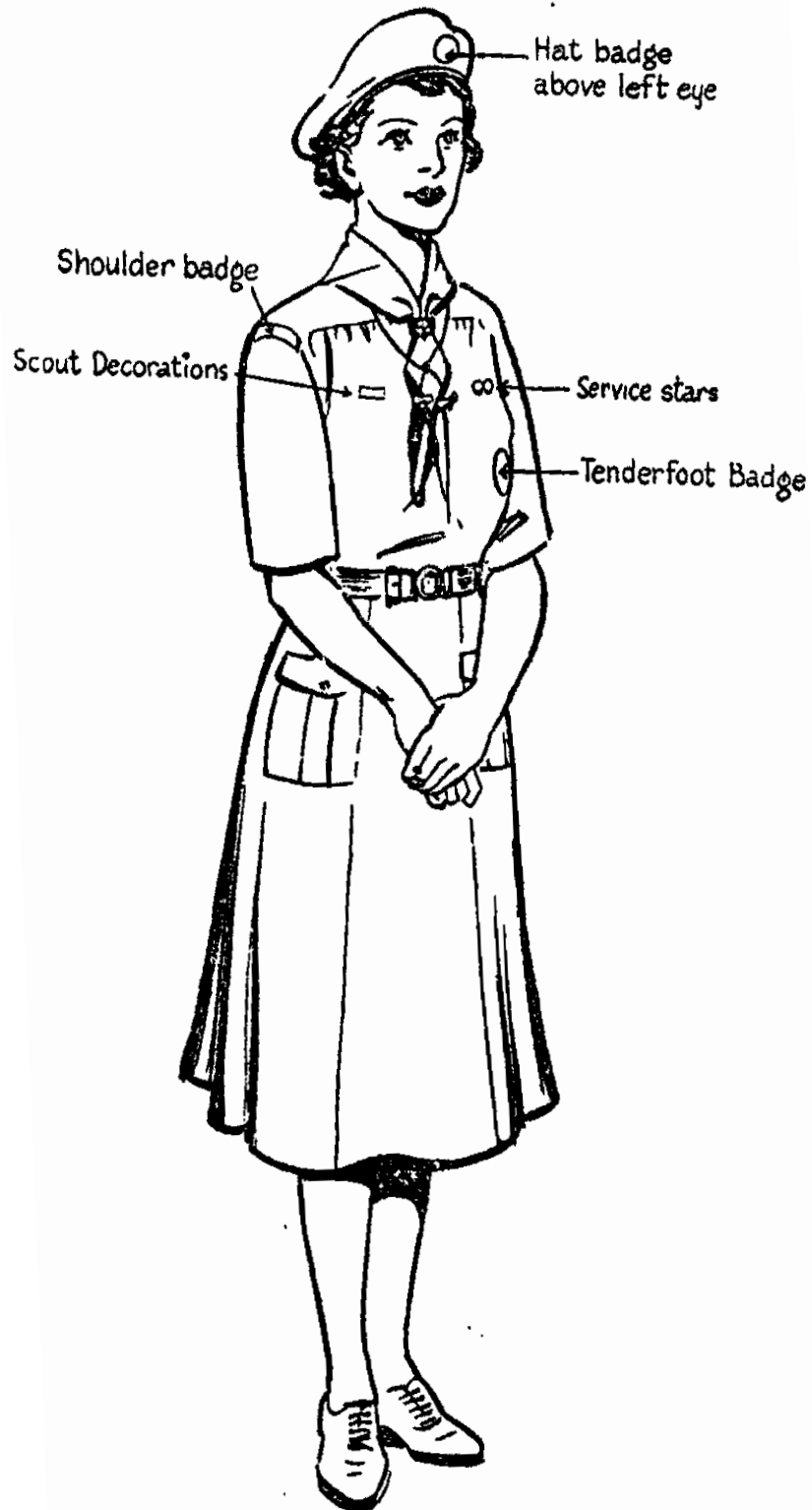
เครื่องหมายตราคณะลูกเสือแห่งชาติ

LADY SCOUTER.

(Rule 296)

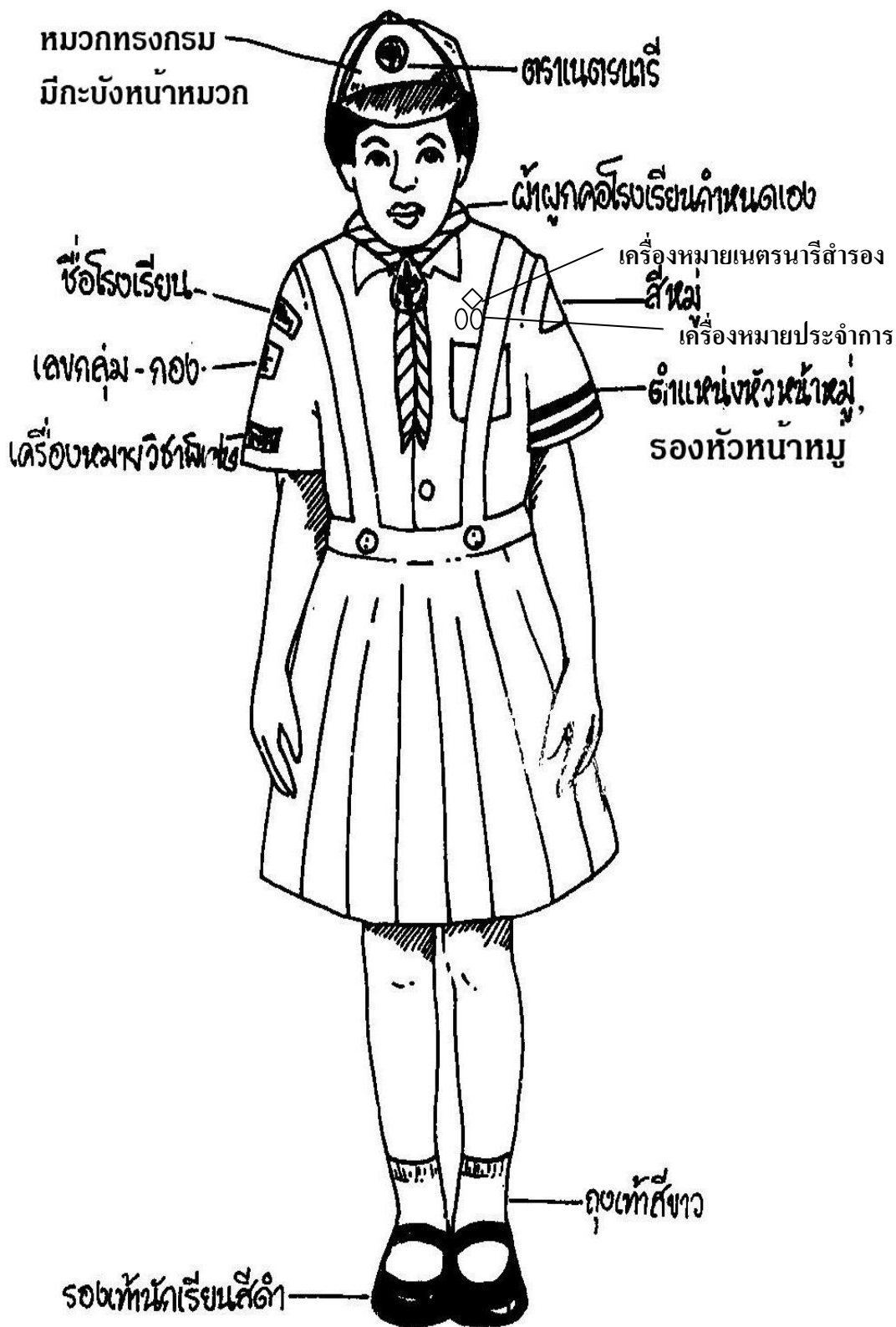

ผู้บังคับบัญชาหญิง

เมื่อสวมสายบิ้น ไม่ต้องใช้สายนกหวีด

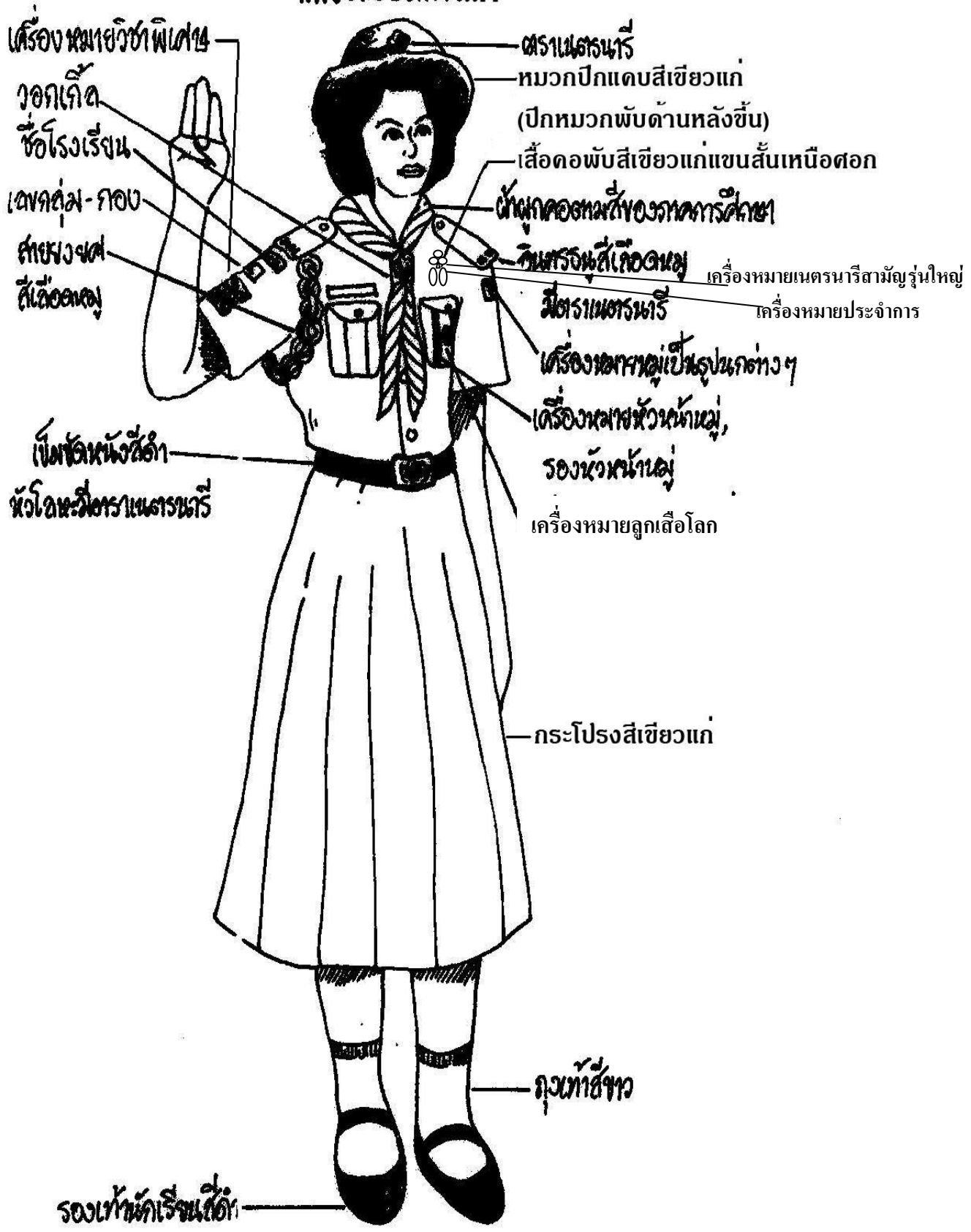
เนตรนารีสำรอง ใช้เครื่องแบบนักเรียน

เนตรนารีสามัญ
 เครื่องแบบสีเขี้ยวแก่

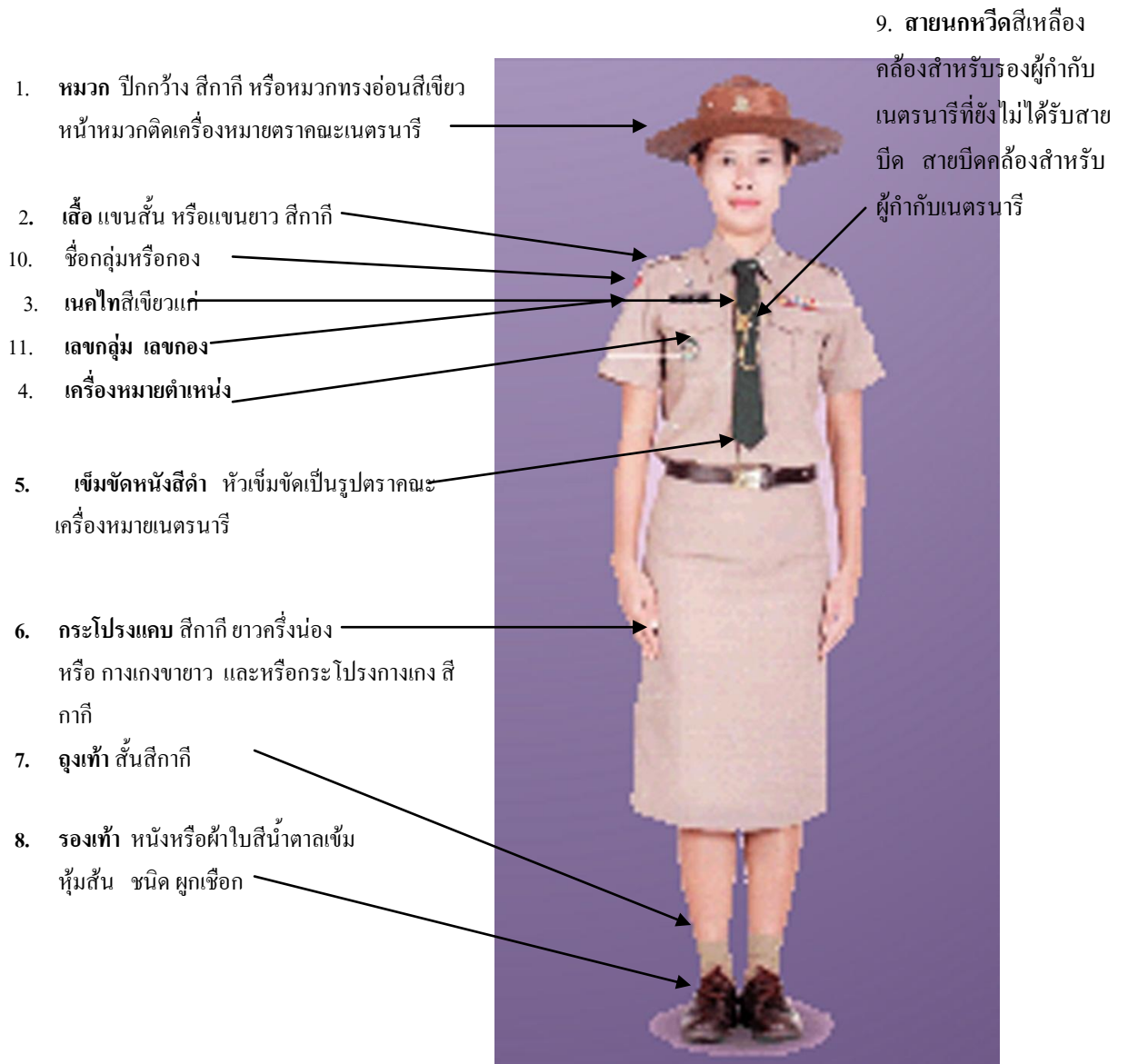

เนตรนาวิกสามัญรุ่นใหญ่
เครื่องแบบดีเพียวแก่

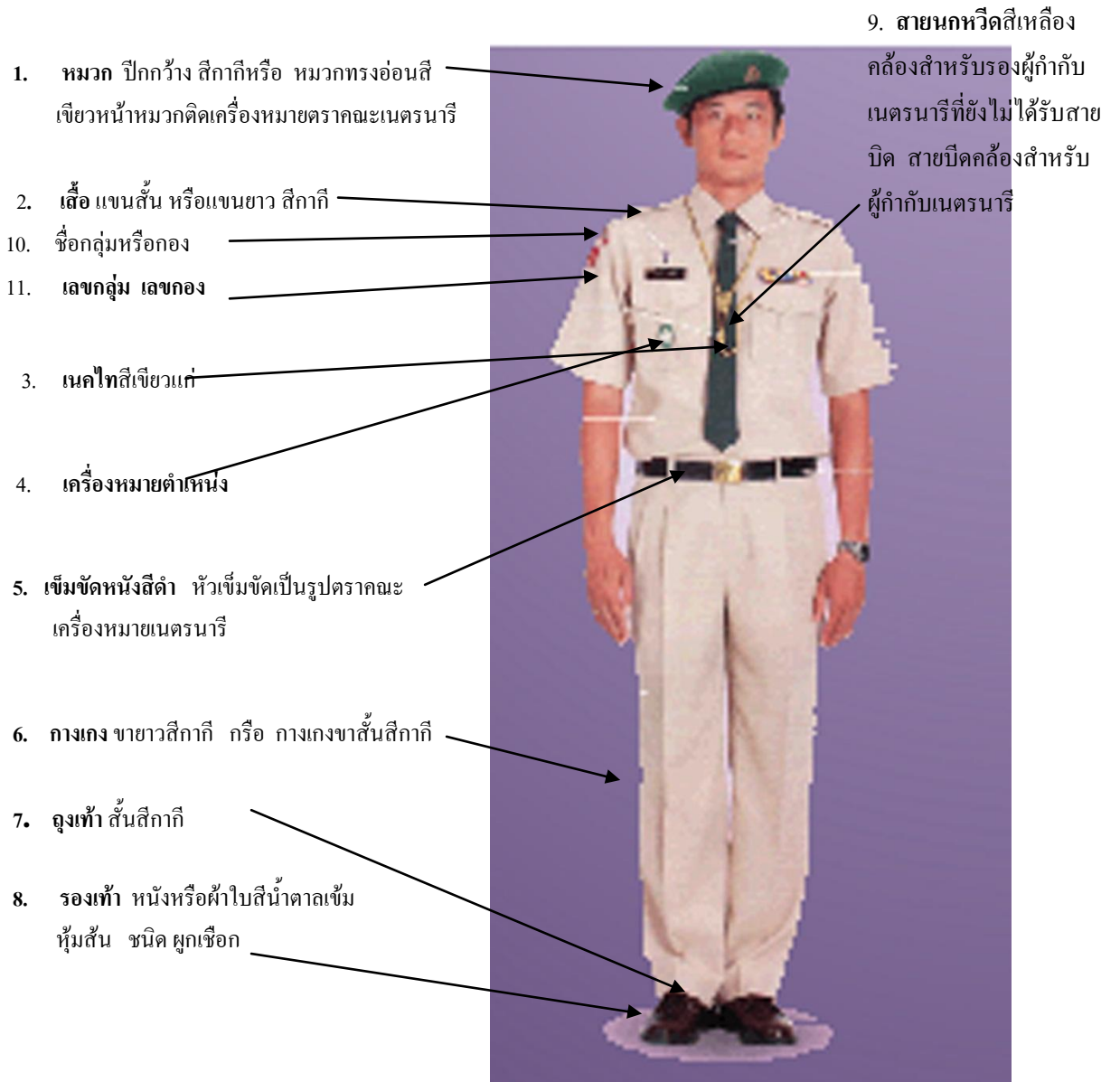

เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาเนตรนารีหญิงทั้งสี่ประเภท

เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาเนตรนารีทั้งสี่ประเภท

การประดับสายสะพายเครื่องหมายวิชาพิเศษตามกฎหมายกระทรวง (พ.ศ. 2492)
ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2490 ว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ

ข้อ 23 เครื่องหมายวิชาพิเศษ สำหรับลูกเสือให้ประดับกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือ โดยเย็บติดกับแขนเสื้อข้างขวา ตรงกึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอก แต่ถ้าผู้ใดมีความรู้ ความสามารถ ในวิชาพิเศษ ให้ติดเรียงกันเป็นแถวตามแนวนอน และในแถวหนึ่งๆ ให้ติดได้อย่างมากแถวละ 3 อัน ถ้ามีมากกว่า 3 อัน ให้ประดับเป็นอีกแถวหนึ่ง โดยนับเดียวกับที่กล่าวมาแล้ว แต่ไม่เกินกว่า 3 แถว เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายอันหนึ่ง ๆ ห่างกันประมาณ 1 ซม. ลูกเสือผู้ใดมีความรู้ ความสามารถ ในวิชาพิเศษ สำหรับลูกเสือเกินกว่า 9 วิชา ให้มีแถบสายสะพายแพรต่วนสีทอง หรือแถบสักหลาดสีเหลืองกว้าง 10 ซม. ที่ขอบแถบทั้งสองข้างกว้างข้างละ 1 ซม. เป็นสีขาบ สะพายพาดจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา บนแถบปักเครื่องหมายวิชาพิเศษ

การใช้คำบอก คำสั่ง ในพิธีกล่าวคำปฏิญาณและสวนสนามของลูกเสือ เนตรนารี
ในงานวันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ (ในส่วนกลาง)

*****

1. เมื่อองค์ประธานเสด็จขึ้นสู่ที่ประทับ ผู้บังคับขบวนสวนสนาม สั่ง “ลูกเสือ - ตรง” “ถวายความเคารพแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” “ตรงหน้า, ระวัง” “วันทยา-วุธ” วงดุริยางค์ลูกเสือบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี
2. จบเพลงสรรเสริญพระบารมี ผู้บังคับขบวนสวนสนามสั่ง “เรียบ- อาวุธ” “ตามระเบียบ, พัก”
3. สถานายกสภาลูกเสือไทย กราบบังค้ำทูลรายงานกิจการลูกเสือในรอบปี
4. ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ กราบบังคมทูลเบิกผู้รับพระราชทานเหรียญลูกเสือสรรเสริญ
5. เลขานุการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ นำลูกเสือกล่าวทบทวนคำปฏิญาณ
“ลูกเสือเตรียมกล่าวคำปฏิญาณ, ตรง”
“ลูกเสือสำรองกล่าวคำปฏิญาณตามข้าพเจ้า” (ทุกคนแสดงรหัส ลูกเสือสำรองทำวันทยาหัตถ์)
“ข้าสัญญาว่า/
ข้อ 1 /ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ /ศาสนา/ พระมหากษัตริย์/
ข้อ 2 /ข้าจะยึดมั่นในกฎของลูกเสือสำรอง/และบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นทุกวัน/” (ทุกคนลดมือลงอยู่ในท่าตรง)
“ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ลูกเสือวิสามัญ เนตรนารี และผู้บังคับบัญชา กล่าวคำปฏิญาณตามข้าพเจ้า” (ทุกคนแสดงรหัส ลูกเสือสำรองทำวันทยาหัตถ์)
“ด้วยเกียรติของข้า/ ข้าสัญญาว่า/
ข้อ 1/ ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ / ศาสนา / พระมหากษัตริย์/
ข้อ 2/ ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ/
ข้อ 3/ ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ/” (ทุกคนลดมือลง อยู่ในท่าตรง)
6. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท เมื่อจบพระบรมราโชวาท ผู้บังคับขบวนสวนสนาม สั่ง “ลูกเสือตรงหน้า, ระวัง” “วันทยา-วุธ” วงดุริยางค์ลูกเสือบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี
7. จบเพลงสรรเสริญพระบารมี ผู้บังคับขบวนสวนสนาม สั่ง “เรียบ-อาวุธ”
8. แตรเดี่ยวเป่าให้สัญญาณเตรียมสวนสนาม 2 ครั้ง ผู้บังคับขบวนสวนสนาม สั่ง “ ลูกเสือเตรียมสวนสนาม ” “ขวาหัน ” ปรับขบวนสวนสนาม “แบกออาวุธ”
9. แตรเดี่ยวเป่าให้สัญญาณหน้าเดิน 2 ครั้ง ผู้บังคับขบวนสวนสนาม สั่ง “สวนสนาม” “หน้า-เดิน” วงดุริยางค์ลูกเสือบรรเลงเพลงเดินนำขบวน

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก และเข็มเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะ

*****

เพื่อให้การประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก และเข็มเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของลูกเสือผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้ คือ

1. การประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จะต้องสอบได้ตามหลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือโลกจึงจะมีสิทธิ์ ประดับได้ตรงกึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือให้ประดับได้ตรงกึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย (ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 4/2520 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2520 ณ ห้องประชุมศาลาฉัตรราช)

2. การประดับเข็มเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะ

ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือให้ประดับเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะออกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋าและหรือตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนว่าด้วยการนั้น

ประกาศ ณ วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2536

(ลงชื่อ)   สนั่น อินทรประเสริฐ
(นายสนั่น อินทรประเสริฐ)
อธิบดีกรมพลศึกษา

เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ